

ALLERØD KOMMUNE

Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Møde nr. 10

Mødet blev holdt tirsdag den 12. august 2014 på Rådhuset i Mødelokale C.
Mødet begyndte kl. 17:00 og sluttede kl. 21:30.

Medlemmer: Formand - Miki Dam Larsen (A), Næstformand - Marie Kirk Andersen (C),
Jesper Hammer (D), Erik Lund (C), Nikolaj Bührmann (F), Agnete Fog (B), John Køhler (V)

1. Bemærkninger til dagsordenen	1
2. Meddelelser	2
3. Forebyggelsespakken. Ny reform	3
4. Forebyggende indsats, familieområdet	5
5. Socialrådgivning i lokalområderne	9
6. Kontakten	12
7. Budgetanalyse - benchmark sociale område	14
8. Styringsaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisning	16
9. Regulering af lønbudget for Rønneholtparkens vuggestue og Børnehuset Rønnehuset.....	19
10. Udvidede åbningstider i daginstitutioner	22
11. Analyse af styringsgrundlaget i daginstitutioner, del 2.....	25
12. Udbud af personbefordring - serviceniveau m.v.....	28
13. Sag fra Jesper Hammer vedr. kompenserende undervisning	31
14. Sag fra Jesper Hammer vedr. informationsmøder om Skolereform	33

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**1. Bemærkninger til dagsordenen**

Sagsnr.: 14/675

Punkttype -**Tema** -**Sagsbeskrivelse** -**Administrationens
forslag** -**Afledte
konsekvenser** -**Økonomi og
finansiering** -**Dialog/høring** -**Bilag** Nej

**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 12-
08-2014** -**Fraværende** Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**2. Meddelelser**

Sagsnr.: 14/675

Punkttype -**Tema** -**Sagsbeskrivelse** Forvaltningen orienterer om afholdelse af temadage på tværs af skoledagtilbud og familieområdet. Temadagene afholdes som led i implementering af Beredskabsplanen ved overgreb på børn og unge.

Forvaltningen giver endvidere status vedrørende arbejdet med at etablere arbejdspladser til undervisere på skolerne.

Der er indkommet en henvendelse til udvalget fra bestyrelsen i Børnehuset Elmedalen vedrørende sag om Strukturanalyse og Udviklingsplan, som udvalget behandlede den 27. juni 2014. Henvendelsen er vedlagt som bilag.

Forvaltningen orienterer om henvendelse fra bestyrelsen i Lillerød Børnehus. På baggrund af en ulykke på legepladsen, ønsker bestyrelsen generelt at medvirke til, at sikre kommunens legepladser bedre. Konkret foreslår bestyrelsen f.eks. at man afsætter midler til at erstatte trækanter omkring legeområder og gynger med blødt gummimateriale

Administrationens forslag -**Afledte konsekvenser** -**Økonomi og finansiering** -**Dialog/høring** -**Bilag** Brev til Børn- og skoleudvalget vedrørende sagsnr 14-8362 - BørnehusetElmedalen_Vedrørende sagsnr 14-8362.pdf

**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 12-
08-2014**

Udvalget tog meddelelserne til efterretning.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**3. Forebyggelsespakken. Ny reform**

Sagsnr.: 14/11776

Punkttype Orientering.

Tema Folketinget vedtog i juni 2014 lovforslaget L 168, lov om tidlig forebyggende indsats m.v., også kaldet forebyggelsespakken. Loven er udsprunget af et politisk ønske om, at sætte tidligt ind over for børn og unge, der mistrives, ud fra viden om, at jo tidligere børn og unge får hjælp, jo bedre er effekten af hjælpen.

Lovens intention er, at kommunen arbejder forebyggende og sikrer sammenhæng i den kommunale indsats på tværs af normalområdet, specialskoleområdet og det specialiserede socialområde. Loven understøtter kommunens mulighed for at arbejde forebyggende og lave tiltag inden problemerne udvikler sig, så der skal iværksættes specialtilbud efter Folkeskoleloven, Dagtilbudsloven eller foranstaltninger efter Serviceloven.

I forlængelse heraf fremlægges efterfølgende to forslag til, hvordan man kan tilrettelægge en målrettet forebyggende indsats i familieafdelingens regi. Forslagene rækker ud mod normalområdet med det formål at yde en målrettet tidlig indsats til familier med børn i problemer: 1. Et forebyggende familiebehandlingsprogram rettet mod forældre til børn med udadrettet adfærd og 2. Socialrådgivning i lokalområdet.

Familiechef Elly Mørkeberg orienterer udvalget om reformen og lovændringen og er inviteret til kl. 17:15.

Sagsbeskrivelse Intentionen bag loven er, at problemerne løses tidligt, og inden der bliver behov for mere indgribende foranstaltninger efter serviceloven.

Det samlede initiativ ”Tidlig Indsats – Livslang Effekt” har til formål at styrke kommunernes brug af forebyggende indsatser, og sætte fokus på udsatte børns trivsel, udvikling og læring.

Initiativet indeholder et bredt udbud af indsatser, som skal understøtte den tidlige og målrettede forebyggende indsats i kommunerne over for børn og unge. Udover selve lovforslaget er der både evidensbaserede programmer, forsknings og praksisbaserede indsatser, som alle kan bidrage til den tidlige forebyggende indsats. Der er primært fokus på de små børn i alderen 0-6 år, men enkelte indsatser retter sig også mod de større børn og unge i målgruppen.

Målet med ”Tidlig indsats- Livslang effekt” er at sætte ind i forhold til alle dem, der dagligt er i kontakt med børnene. Der lægges vægt på, at de særligt udsatte forældre klædes på til at klare forældrerollen og får nogle konkrete redskaber til, hvordan de bedst støtter deres børn, drager omsorg og sætter grænser.

Ved lovens ikrafttrædelse den 1. oktober 2014 ændres Servicelovens § 11 til:

§ 11 Kommunalbestyrelsen skal tilrettelægge en indsats, der sikrer sammenhæng mellem kommunes generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte.

Det bliver dermed til en forebyggelsesparagraf, der tydeliggør kommunernes forpligtigelse til en tidlig og forebyggende indsats. Bestemmelsen understreger vigtigheden af en forebyggende indsats og i § 11 stk. 2-6 er det præciseret, hvad den forebyggende indsats kan bestå af.

Lovændringen giver endvidere mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til alle børn og unge uden forudgående en § 50-undersøgelse, i fald det vurderes, at deltagelse i fritidsaktiviteter kan imødekomme barnets eller den unges behov for særlig støtte. I Allerød Kommune er der allerede indført en fritidstilbuds fripas-ordning, for vanskeligt stillede børn.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Afledte konsekvenser

-

Økonomi og finansiering

-

Dialog/høring

-

Bilag

Nej

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**4. Forebyggende indsats, familieområdet**

Sagsnr.: 14/11875

Punkttype Beslutning.

Tema Servicelovens § 11 præciseres med lovændring pr. 1. oktober 2014, hvor det tydeliggøres, at kommunen skal iværksætte en forebyggende indsats, der har til formål at sikre sammenhæng mellem kommunens generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats overfor børn og unge med behov for særlig støtte.

Forvaltningen foreslår i denne sammenhæng, at de nuværende forebyggende indsatser suppleres med et evidensbaseret familiebehandlingstilbud (PMTO), som kan ydes til familier med børn i alderen 3-12 år med udadrettet adfærd fra 1. august 2015.

Familiechef Elly Mørkeberg deltager i forbindelse med behandling af dette punkt.

Sagsbeskrivelse **PMTO formål og metode**

Parent Management Training-Oregon (PMTO), er et forældretræningsprogram, der sigter mod at ændre adfærdsmønstre og bryde de negative samspilsformer i familier med børn, der har udadrettet problemadfærd. Programmet er evidensbaseret og blandt de første familiebehandlingsmetoder i Danmark, som indføres og afprøves på grundlag af systematisk dataindsamling og forskning.

PMTO er målrettet børn i alderen 3-12 år, der har udadrettet problemadfærd. Disse børn har ofte diagnoser som f.eks. ADHD, hyperaktivitet, depression, angst eller indlæringsproblemer. Deres sociale færdigheder er ofte svagt udviklede, og de har svage relationer til voksne og jævnaldrende.

Formålet med programmet er gennem forældretræning at ændre familiens adfærd, så forældre og børn kan nedbryde negative samspilmønstre. Det betyder, at forældrene bliver klædt på til at tackle barnets problemadfærd på en hensigtsmæssig og udviklende måde for barnet. Metoden bringer således familiens egne ressourcer i spil, og er med til at øge familiens viden og erfaring, så familien kan klare udfordringerne selv på lang sigt. Barnets dagtilbud eller skole inddrages i forløbet efter aftale, således at det bliver muligt at understøtte barnets udvikling bredt.

Undersøgelser fra Norge og USA viser, at behandling med PMTO medfører en væsentlig reduktion i barnets anti-sociale adfærd.

PMTO-terapeuter i Danmark uddannes af Socialstyrelsen, som stiller forudgående krav til medarbejdernes erfaring med familiebehandling. Uddannelsen er certificeres og foregår over godt et år. Familieafdelingen har 2 medarbejdere, der er under uddannelse til PMTO-terapeuter, og som er certificeret sommer 2015.

Effekt og dokumentation

Implementering af og investering i PMTO forventes, at reducere udgifter til støtte senere i børnenes liv: Den tidlige forebyggende indsats kan medføre udgifter til f.eks. støttepædagog og støttelærer. Senere kan den tidlige indsats være med til at forhindre at barnet får behov for særlige skoletilbud og specialskoler, eller medvirke til, at børnene får behov for et mindre indgribende tilbud end ellers. Tilbuddet sigter også på at forebygge, at familien på længere sigt skal have støtte i form af foranstaltninger efter Serviceloven, og/eller støtte i form af en social indsats i voksenlivet.

Dokumentationen for effekten af PMTO er et led i metoden, og sker systematisk. Det betyder, at effekten af tiltaget kan følges løbende.

Investering

Som beskrevet ovenfor forventes den forebyggende indsats, at afhjælpe senere problemer for børn i målgruppen. Etablering af selve tilbuddet vil give øgede udgifter til løn, materialer og it-system (til evidens måling).

Udgift i 2015:

Løn til halvtids pædagog og psykolog samt admin. kr.	220.833
Datasystem, support og materialer:	7.150 kr.
PMTO-central organiseret udd.vedligehold.	5.200 kr.
Certificering en medarbejder	41.000 kr.
I alt	274.183
kr.	

Årlig drift fra 2016:

Løn til halvtids pædagog og psykolog samt admin. kr.	530.000
Datasystem, support og materialer	7.150 kr.
PMTO-central organiseret udd.vedligehold.	7.500 kr.
I alt	544.650
kr.	

Familieafdelingens lokaler på Frederiksborgvej, kan rumme tilbuddet, og er indrettet passende.

Udgiften til tilbuddet skal ses i relation til at et barn i dagbehandling i et år koster 384.000- 500.000 kr. Et barn på specialskole i et år koster 384.000- 500.000 kr. og et barn anbragt på opholdssted 888.000- 1,3 mio. kr.

Der vil også kunne forbruges mindre ressourcer i de tilfælde, hvor den forebyggende foranstaltning betyder, at barnet får behov for et mindre indgribende tilbud end ellers. F.eks. differencen imellem et specialskoletilbud og en gruppeordning, eller differencen imellem udgiften til en foranstaltning efter Serviceloven, og et barn integreret i et normalt tilbud med støtte.

Forvaltningen vurderer, at når effekten af tilbuddet slår igennem, så bør dette kunne finansieres af den samlede ramme på børneområdet.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at:

Allerød kommune implementerer PMTO som et nyt forebyggende tilbud efter servicelovens § 11 til børn med udadrettet adfærd.

Der frem til august 2015 udarbejdes en beskrivelse af tilbuddet og en information- og implementeringsplan. Dette sker med inddragelse på tværs af det samlede børneområde.

Tilbuddet igangsættes 1. august 2015 med en kapacitet svarende til 2 halvtidsstillinger eller et årsværk, og at der afrapporteres til Børne- og Skoleudvalget efter det første års drift.

Afledte konsekvenser

Godkendes forslaget vil Allerød Kommune fra august 2015 udvide og opgradere de forebyggende tiltag til en gruppe af de mest udsatte børn i kommunen.

Dette er en investering, der efter en årrække forventes, at kunne få afledt virkning på omfanget og antallet af børn og unge, der modtager særlig støtte efter Serviceloven, specialpædagogisk støtte efter Folkeskoleloven og støtte efter Dagtilbudsloven, fordi familier med udadrettede børn med problemadfærd vil kunne få et behandlingstilbud, inden problemerne vokser sig store.

Halvdelen af landets kommuner, arbejder allerede med evidensbaserede familieprogrammer. Nogle af de mærkbare resultater, som disse kommuner fremhæver, er:

- Øget trivsel blandt børn, unge og deres familier.
- Programmerne er økonomiske rentable.
- De involverede forældre oplever, at alle professionelle omkring dem på tværs af faggrupper har en ”fælles faglighed” oveni deres faguddannelse. Det fælles sprog gør det tværfaglige samarbejde både mere effektivt og positivt.
- Medarbejderne tilfredshed stiger bl.a. fordi samarbejdet giver øget mulighed for sparring og vejledning.
- Kvalitetssikring understøtter, at det rent faktisk er de definerede metoder, der anvendes i praksis.

Økonomi og finansiering

Forslaget medfører en øget udgift til løn, materialer, certificering, vedligehold mm.

Udgift 2015: 274.183 kr. Afholdes indenfor det samlede børneområde.

Udgift 2016: 544.650 kr. Afholdes indenfor det samlede børneområde.

Det forventes, at sparede udgifter på området vil kunne finansiere merudgifterne, når systemet er implementeret og effekten slår igennem.

Dialog/høring

-

Bilag

Analyse af de økonomiske konsekvenser af PMTO.pdf

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014

Forslaget oversendes til byrådets budgetforhandlinger for 2015-2018, med en anbefaling om at initiativet igangsættes allerede pr. 1. januar 2015.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**5. Socialrådgivning i lokalområderne**

Sagsnr.: 14/8689

Punkttype Beslutning.**Tema** Udvalget anmodes om, at tage stilling til et forslag om, at der i en forsøgsperiode på to år ansættes en socialrådgiver 35 timer ugentlig, som tilknyttes lokalområderne.

Familiechef Elly Mørkeberg deltager i forbindelse med behandling af punktet.

Sagsbeskrivelse Den nyansattes socialrådgivers primære opgave er at yde forebyggende rådgivning til børn, unge og forældre. Derudover skal socialrådgiveren styrke samarbejdet imellem skoler, dagtilbud og familieafdelingen.

En fremskudt forebyggende indsats skal hindre, at problemer udvikler sig og, igennem en investering i styrket indsats i barnets nærmiljø, sikre at kommunen i videst muligt omfang undgår øget udgifter til sagsbehandling og foranstaltninger på baggrund af et øget antal underretninger

Formålet med at tilknytte en socialrådgiver til lokalområderne er:

- At flere problemer løses, inden de vokser sig store, som led i tidlig forebyggelse.
- At sikre børn, unge og forældre rådgivning, der hvor andre faggrupper ikke har den fornødne socialfaglige viden
- At styrke samarbejdet på tværs af børneområdet, imellem myndighedsområdet og lokalområdet.
- At sikre tidlig opsporing.
- At sikre at underretninger er relevante, og dermed mindske administration med unødige underretninger

Målet er at bremse væksten i antallet af foranstaltninger og administrative udgifter igennem tidlig indsats. Det vurderes, at lønudgiften til en skolesocialrådgiver vil kunne tjenes ind hurtigt:

En sparet anbringelse på opholdssted giver en besparelse på min. 876.000 kr. årligt.

En sparet dagbehandlingsplads giver en besparelse på min. 320.000 kr. årligt.

En sparet anbringelse på døgninstitution min. 1,2 mio. kr årligt.

Projektet forankres i Familieafdelingen, og skolesocialrådgiver tilknyttes organisatorisk modtagerenheden, som behandler alle nye henvendelser.

Processen i forbindelse med etablering af socialrådgiver i lokalområdet foreslås som følger:

September – november 2014. Familieafdelingen er tovholder på processen og udarbejder projektbeskrivelse med model for evaluering. Projektet tilrettelægges igennem inddragelse af lokalområderne, skoler og kultur samt dagtilbudsområdet i forhold til en model for konkret samarbejde og organisering i lokalområdet.

November – december 2014. Socialrådgiveren aftaler opstart og informerer områdernes skoler og dagtilbud om projektet.

Januar 2015. Kick off: Socialrådgiver i lokalområdet.

Oktober 2015. BSU orienteres om de første erfaringer.

Maj- juli 2016. Evaluering udfærdiges.

August 2016. Evaluering forelægges BSU i forlængelse heraf tages der stilling til, om ordningen skal gøres permanent.

Eksempler på, hvad en socialrådgiver i lokalområdet kan tage sig af kan se i bilag 1.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget godkender forslag og procesplan.

Afledte konsekvenser

De afledte konsekvenser af forslaget er:

- Øget rådgivning til forældre og børn i deres nærmiljø.
- Øget tidlig forebyggelse i lokalområdet med inddragelse af alle ressourcer omkring barnet og den unge lokalt.
- Øget samarbejde imellem Familieafdelingens myndighedsområde og lokalområdernes dagtilbud og skoler.
- Investering i tidlig forebyggelse med

henblik på at undgå dyrere løsninger i skoleregi, i form af foranstaltninger til børn og unge, samt på langt sigt at forebygge udgifter på voksenområdet i form af social indsats og overførselsindkomst.

Økonomi og finansiering

Forslaget medfører en øget udgift til løn til ansættelse af en socialrådgiver i 35 timer om ugen i foreløbig 2 år

Udgiften i 2014: Afholdes indenfor familieafdelingens samlede ramme

Udgift 2015: 464.000 kr. Afholdes indenfor det samlede børneområde.

Udgift 2016: 464.000 kr. Afholdes indenfor det samlede børneområde.

Det forventes, at sparede udgifter på området vil kunne finansiere merudgiften til løn.

Dialog/høring

-

Bilag

Socialrådgivere på skolerne.pdf

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014

Forslaget oversendes til byrådets budgetforhandlinger for 2015-2018.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**6. Kontakten**

Sagsnr.: 14/11816

Punkttype Orientering.**Tema** Udvalget orienteres om Kontakten og de tilknyttede tilbud.
Familiechef Elly Mørkeberg deltager i forbindelse med behandling af dette punkt.**Sagsbeskrivelse** ”**Kontakten**” er beliggende Lyngsvinget 2 i Allerød. Der er p.t. ansat 4 pædagoger til varetagelse af opgaver i forhold til Allerød kommunes udsatte unge over 13 år. Der er tilknyttet en daglige leder. Stillingen er p.t. ubesat.

Kontakten består af to tilbud:

1. Kontaktpersonordning

I Kontakten arbejder Allerød Kommunes fastansatte kontaktpersoner. Hver kontaktperson har et antal udsatte unge, som de er kontaktpersoner for. De udsatte unge, skal opfylde betingelserne i Serviceloven § 52, for at få tilknyttet en kontaktperson. Det er socialrådgiveren i Familieafdelingen, som bevilliger den unge kontaktperson.

Målgruppen er primært unge imellem 13 og 18 år. De unge er karakteriseret ved alle at have et skrøbeligt selvbillede med lav selvfølelse, selvtillid og selvværd. De unges adfærd er præget af, at de har vanskeligt ved at tilpasse sig de krav, som stilles i skole, i fritiden, hjemme og på arbejdsmarkedet.

Pr. 1.august 2014 er der indskrevet 31 unge i Kontakten. På baggrund af igangværende børnefaglige undersøgelser, forventes der en merindskrivning i løbet af de kommende måneder.

2. Hyblerne

Hyblerne er et kommunalt anbringelsessted. De unge i hyblerne skal opfylde betingelserne i Servicelovens § 52 for at blive anbragt. Formålet med et ophold i ”Hyblerne” er, at den unge sikres en stabil base og en forudsigelig og støttende voksenkontakt, som grundlag for den unges fortsatte trivsel, læring og udvikling.

Målgruppen er unge imellem 15 og 18 år, hvor det vurderes mest hensigtsmæssigt, at den unge forbliver i nærmiljøet, samtidig med at den unge har behov for ophold udenfor hjemmet. ”Hyblerne” forebygger anbringelse på mere indgribende anbringelsessteder.

Der er morgen og aftenvagt i hyblerne alle ugens hverdage, samt eftermiddag/aftenvagt søndag.

Der er 7 pladser, samt en akutplads i Hyblerne i Lyngsvinget. De 4 pladser samt akutpladsen er beliggende i Lyngsvinget, desuden er der 3 eksterne pladser, hvor de unge bor i egen bolig med tilknyttet kontaktperson.

Der er p.t. indskrevet 4 unge i Hyblerne, som alle bor i Lyngsvinget. Der er p.t. ingen unge anbragt på eget værelse.

Kontakten skal som følge af tilsyns reformen, som trådte i kraft 1. januar 2014, godkendes af det sociale tilsyn i løbet af 2014.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Afledte konsekvenser

-

Økonomi og finansiering

-

Dialog/høring

-

Bilag

Nej

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014

Udvalget tog orientering til efterretning.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**7. Budgetanalyse - benchmark sociale område**

Sagsnr.: 14/9749

Punkttype Orientering

Tema Økonomiudvalget godkendte den 21. januar 2014 kommissorium for budgetanalysen vedrørende benchmark på det sociale område. På baggrund heraf har Forvaltningen udarbejdet notat, der forelægges til orientering for Sundheds- og Velfærdsudvalget og Børn- og Skoleudvalget.

Familiechef Elly Mørkeberg deltager i forbindelse med behandling af dette punkt.

Sagsbeskrivelse I budgetforliget for 2014 – 2017 indgår, at der skal gennemføres en analyse i form af en benchmarking af de sociale udgifter på børne- og voksenområdet sammenlignet med andre kommuner.

På baggrund heraf har Forvaltningen udarbejdet analyse, der beskriver Allerød Kommunes udgifter i forhold til 5 andre kommuner, som er sammenlignelige i forhold til størrelse, befolkningssammensætning mm. Analysen indeholder de væsentligste udgifter på både børn- og ungeområdet, samt voksenområdet. Analysen tager afsæt i offentligt tilgængelige oplysninger, herunder oplysninger om udgiftsniveau, enhedsomkostninger samt antal.

Benchmarking analysen udarbejdet af Forvaltningen, samt notat udarbejdet af de 29 kommuner i Region Hovedstaden ”Sammenligning af udgifter til voksne med særlige behov” er vedlagt som bilag til punktet.

Administrationens forslag Forvaltningen anbefaler, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Afledte konsekvenser -

Økonomi og finansiering -

Dialog/høring -

Bilag Budgetanalyse - benchmark social område
Benchmark voksenområdet.pdf

**Beslutning
Sundheds- og
Velfærdsudvalget
2014-2017 den 06-
08-2014** Udvalget tog orienteringen til efterretning.

**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 12-
08-2014** Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Fraværende Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**8. Styringsaftale for det specialiserede socialområde og specialundervisning**

Sagsnr.: 11/13781

Punkttype Beslutning

Tema Kommunerne overtog i 2011 ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde. Koordineringen af området omfatter ansvaret for udarbejdelse af en årlig rammeaftale for det specialiserede socialområde samt specialundervisningsområdet, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Sundheds- og Velfærdsudvalget behandlede udviklingsstrategien på mødet den 30. april 2014. Udviklingsstrategien blev godkendt den 20. maj 2014 i Allerød Byråd.

KKR Hovedstaden har behandlet det vedlagte udkast til styringsaftale den 11. juni 2014, hvor KKR anbefalede aftalen til godkendelse i kommunalbestyrelserne inden den 30. september 2014.

Sagen skal afgøres i byrådet efter indstilling fra Børn- og Skoleudvalget og Sundheds- og Velfærdsudvalget.

Familiechef Elly Mørkeberg deltager i forbindelse med behandling af dette punkt.

Sagsbeskrivelse Kommunerne fik med bekendtgørelse nr. 205 af 13. marts 2011 ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde og med bekendtgørelse nr. 381 af 28. april 2012 ansvaret for koordineringen af specialundervisningsområdet. Koordineringen omfatter ansvaret for udarbejdelse af en årlige rammeaftale, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale.

Formålet med styringsaftalen er at medvirke til at rammesætte kapacitets- og prisudviklingen i det kommende år for de omfattende tilbud i kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden.

Indførelsen af styringsaftaler har til formål at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på sociale tilbud på tværs af kommunegrænserne og af Region Hovedstaden.

Styringsaftalen skal indeholde følgende elementer

- Aftaler om prisudvikling i taksterne for

- tilbud omfattet af aftalen
- Aftaler om prisstruktur for de omfattede tilbud
 - Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
 - Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
 - Aftaler om principper for eventuel indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud og pladser aftalt i rammeaftaleregion
 - Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.
 - Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen.

Allerød Kommune har indarbejdet elementerne fra styringsaftalen indenfor de relevante områder.

KKR Hovedstaden opfordrer til at kommunerne arbejder systematisk med følgende områder:

- At kommuner som køber ydelser (brugersiden) har fokus på at gennemføre styringsmæssige tiltag, som sikrer effektiv ressourceudnyttelse, herunder grundig udredning og match af tilbud, systematisk opfølgning på sager ift. effekt og økonomi, aktiv anvendelse af kvalitetsstandarder mv.
- At kommunerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne på brugersiden.
- At driftsherren har fokus på udvikling og omlægning af tilbud, der imødekommer den fremtidige efterspørgsel efter fleksible tilbud og indsatser med fokus på borgernes udvikling.
- At driftsherren arbejder målrettet med anvendelse af differentierede taksterne indenfor de eksisterende rammer i styringsaftalen.
- At driftsherren har fokus på at udvikle tilbuddene, så de kan dokumentere effekterne af indsatsen
- At driftsherrerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling

af medarbejderne.

For at understøtte et stort fokus på ovenstående områder, er der nedsat to arbejdsgrupper, der skal sikre implementering og analyse af takster med repræsentanter fra både kommuner og region.

Styringsaftale er vedhæftet som bilag, der er derudover 5 tilhørende bilag, som kan læses på rammeaftale-h.dk/da/rammeaftale/rammeaftale-2014

Administrationens forslag	Forvaltningen anbefaler, at udvalget indstiller den vedlagte styringsaftale for 2015 godkendt i byrådet.
Afledte konsekvenser	-
Økonomi og finansiering	-
Dialog/høring	Handicaprådet
Bilag	Hovedstadsregionens Styringsaftale i Rammeaftale 2015.pdf
Beslutning Sundheds- og Velfærdsudvalget 2014-2017 den 06-08-2014	Udvalget indstiller Forvaltningens forslag godkendt i byrådet.
Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014	Udvalget indstiller Forvaltningens forslag godkendt i byrådet.
Fraværende	Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**9. Regulering af lønbudget for Rønneholtparkens vuggestue og Børnehuset Rønnehuset**

Sagsnr.: 14/10265

Punkttype Beslutning.

Tema På dialogmøde mellem Børn og Skoleudvalget og bestyrelserne for de selvejende daginstitutioner Rønneholtparkens vuggestue og Børnehuset Rønnehuset d. 4. marts 2014, blev det drøftet, at de to daginstitutioners lønbudgetter for 2013 og 2014 er beregnet efter andre tildelingskriterier end de kommunale institutioners lønbudgetter.

Børn- og Skoleudvalget anmodes om at træffe beslutning om regulering af lønbudget for de to selvejende daginstitutioner.

Dagtilbudschef Lisbeth Bundgaard deltager i forbindelse med behandling af dette punkt.

Sagsbeskrivelse**Administrationsgrundlag**

I forbindelse med byrådets vedtagelse af budgettet i 2012 truffet beslutning om, at der skulle udarbejdes nyt administrationsgrundlag på dagtilbudsområdet, der i sikrer at den af byrådet fastsatte normering på området overholdes.

Modellen blev godkendt i Børneudvalget den 28. januar 2013, og indeholder følgende overordnede principper:

- let at styre og følge op på – for såvel Forvaltning som det enkelte dagtilbud
- overholder principper for økonomisk styring
- sikrer ensartede vilkår for dagtilbuddene

I 2013 blev et nyt administrationsgrundlag taget i anvendelse og herefter blev de kommunale daginstitutioners lønbudgetter baseret på en tildelingsmodel med institutionernes faktiske lønudgift som grundlag.

Da arbejdsgiverkompetencen i de selvejende bestyrelser er placeret hos bestyrelsen, er det ikke muligt for kommunen at styre lønforhandlinger mellem den selvejende bestyrelse og medarbejderne i selvejende daginstitutioner. Den anvendte tildelingsmodel gør det f.eks. ikke muligt at sikre et loft over lønniveauet hos medarbejdere i de selvejende daginstitutioner. De selvejende daginstitutioner indgår derfor ikke i administrationsgrundlaget.

Genberegning af lønbudget for 2013 og 2014

De to selvejende daginstitutioner har bedt om at få lønbudgettet for 2013 og 2014 genberegnet efter samme tildelingsmodel, som de kommunale institutioner får deres lønbudgetter beregnet efter.

Når de to daginstitutioners lønbudgetter beregnes med udgangspunkt i den faktiske lønudgift og efter samme model som de kommunale daginstitutioners lønbudgetter beregnes på, opnås følgende:

Rønneholtparkens vuggestue

Overført underskud fra 2013 til 2014: 643.170 kr.

2013

Faktisk tildelt lønbudget: 3.282.893 kr.
Genberegnet lønbudget: 3.511.084 kr.
Diff. 228.191 kr.

2014

Faktisk tildelt lønbudget 3.289.556 kr.
Genberegnet lønbudget: 3.508.305 kr.
Diff. 218.749 kr.

I alt: 446.940 kr.

Det overførte underskud nedbringes til: 196.230 kr.

Børnehuset Rønnehuset

Overført underskud fra 2013 til 2014 74.442 kr.

2013

Faktisk tildelt lønbudget 2.616.785 kr.
Genberegnet lønbudget: 2.695.140 kr.
Diff. 78.355 kr.

2014

Faktisk tildelt lønbudget: 2.755.305 kr.
Genberegnet lønbudget: 2.570.431 kr.
Diff. -184.874 kr.

I alt: - 106.519 kr.

Det overførte underskud øges til: 180.961 kr.

Samlet underskud for begge daginstitutioner: **377.191 kr.**

Forvaltningen foreslår at underskuddet reguleres i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2014.

Administrationens

Forvaltningen anbefaler, at udvalget godkender forslaget.

forslag**Afledte
konsekvenser** -**Økonomi og
finansiering** -**Dialog/høring** -**Bilag** Nej**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 12-
08-2014**

Udvalget godkendte forslaget.**Fraværende** Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**10. Udvidede åbningstider i daginstitutioner**

Sagsnr.: 14/9380

Punkttype Beslutning.

Tema

I byrådets forlig om budgettet for Allerød Kommune 2014-2017 indgik, at forvaltningen gennemfører en analyse af, om der er behov for daginstitution(er) med udvidede åbningstider for at tilgodese borgere med skæve arbejdstider.

I april-maj 2014 har forvaltningen gennemført en spørgeskemaundersøgelse i hele gruppen af forældre med børn i dagtilbud og på venteliste til dagtilbud.

Med baggrund i analysen blev der opstillet 3 mulige scenarier for udvidet åbningstid i daginstitutionerne. Sagen oversendes til byrådets budgetforhandlinger for 2015-2018, sammen med ekstra model (3a), som udvalget anmodede om at få udarbejdet, og som udvalget hermed bedes tage stilling til.

Dagtilbudschef Lisbeth Bundgaard deltager i forbindelse med behandling af punktet.

Sagsbeskrivelse

På udvalgets møde d. 24. juni 2014 var følgende 3 scenarier for udvidet åbningstid i daginstitutioner opstillet:

1. Den nuværende åbningstid i dagtilbuddene fastholdes.
2. Daginstitutionernes ugentlige åbningstid udvides med 2-5 timer. Den daglige åbningstid fastsættes af forældrebestyrelserne efter undersøgelse af behovet blandt de øvrige forældre.
3. De enkelte forældre gives mulighed for tilkøb af udvidet pasning i deres barns daginstitution mod ekstra betaling.

Børn- og Skoleudvalget ønskede en analyse af yderligere et scenarium:

3a. Der gives mulighed for individuelt tilkøb af udvidet pasning i tre daginstitutioner i kommunen mod betaling.

Modellen er således en variant af den tidligere model 3, hvor der gives mulighed for tilkøb af udvidet pasning i alle de institutioner, hvor der måtte være et behov. I såvel model 3 og model 3a lægges der op til, at den øgede udgift i forældrebetalingen, afholdes af de som ønsker tilkøb.

Ifølge Styrelsesvedtægten for forældrebestyrelser i Dagtilbud i Allerød Kommune er kompetencen til at fastsætte institutionens åbningstid udlagt til forældrebestyrelsen.

Rammerne for tilkøb af udvidet åbningstid i de enkelte børnehuse fastsættes derfor af forældrebestyrelsen på baggrund af tilkendegivelse af forældrenes behov.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget oversender model 3 a til budgetforhandlingerne for 2015-2018.

Afledte konsekvenser

-

Økonomi og finansiering

Model 3a. Tilkøb af 1 times længere åbningstid pr. uge i 3 institutioner i kommunen

Anslået efterspørgsel: 30 børn

Bruttodriftsudgift pr. år: (2 medarb. x 3 inst. x 52 uger x 189,74 kr.)	59.199 kr.
Kommunal andel af udgiften:	44.991 kr.

Forældrebetalingssandel (24 %):	14.208 kr.
Udgift pr. barn pr. år (ved 30 børn)	474 kr.
Udgift pr. barn pr. betaling (11 mdr.):	43 kr.

Samme beregning kan ikke benyttes ved yderligere udvidet åbningstid, idet normeringen ikke kun kan være to medarbejdere pr. time.

Ved yderligere udvidelse af åbningstiden vil institutionens samlede normering skulle genberegnes.

Dialog/høring

-

Bilag

Nej

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014

Formanden satte følgende forslag til afstemning:

”Sagen genoptages, når den fremtidige struktur på dagtilbudsområdet er vedtaget.”

For stemte: Erik Lund, Agnete Fog, Marie Kirk Andersen, Miki Dam Larsen og Nikolaj Bührmann

Imod stemte: Jesper Hammer og John Køhler

John Køhler og Jesper Hammer ønsker følgende mindretalsudtalelse ført til protokol:

”John Køhler og Jesper Hammer ønsker model 3 A, for at imødekomme børnefamiliernes behov for fleksibel børnepasning i Allerød”

John Køhler og Jesper Hammer begærede sagen forlagt byrådet:

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**11. Analyse af styringsgrundlaget i daginstitutioner, del 2**

Sagsnr.: 14/11165

Punkttype Beslutning.**Tema** I byrådets konstitueringsaftale efter kommunalvalget den 19. november 2013 indgår, at der gennemføres en analyse af daginstitutionstaksten og lukkedage. Analysen skal gennemføres i takt med evt. effektiviseringer på daginstitutionsområdet.

Analysen af daginstitutionstaksten og lukkedage indgår i en samlet budgetanalyse af visitation, ressourcetildeling, forældrebetaling og madordninger.

Børn og Skoleudvalget behandlede 1. del af analysen: ”Visitationsprincipper – forældrene får den plads, der ønskes” på udvalgets møde d. 24. juni 2014.

Indeværende sag ”Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud”, udgør analysens del 2.

Dagtilbudschef Lisbeth Bundgaard deltager i forbindelse med behandling af punktet.

Sagsbeskrivelse Forvaltningen har gennemført en analyse, som beskriver: Den nuværende takstberegning samt forslag til ændringer og brugernes tilkendegivelser om lukkedage i dagtilbud.**Takstberegning**

Taksterne på dagtilbudsområdet beregnes på baggrund af Dagtilbudslovens § 31.

Af loven fremgår en række driftsudgifter, så kan indgå i takstberegningen (institutionsudgifter og nogle fælles udgifter) og en række driftsudgifter, som ikke må indgå i takstberegningen (bl.a. myndighedsopgaver, anlægsudgifter og ejendomsrelaterede udgifter).

I den nuværende takstberegningsmodel vægtes udgiftsfordelingen mellem de tre typer af dagtilbud (dagpleje, vuggestue og børnehave) i forhold til timetildelingen og antallet af børn.

Det betyder, at taksten for vuggestuebørnene belastes af, at de 0-2 årige i daginstitutionerne får tildelt mere end dobbelt så mange timer pr. barn om ugen som de 3-5 årige. Da der desuden er væsentligt færre 0-2 årige i daginstitutionerne, end der er 3-5 årige, er vuggestuetaksten

høj.

Taksten kan beregnes anderledes – nemlig som en enhedstakst for 0-6 årige i daginstitutioner. På denne måde bliver alle børn i daginstitutioner belastet ens af de fælles udgifter.

Konsekvensen af denne beregning er, at hver daginstitution tildeles et samlet lønbudget uden hensyn til aldersfordelingen blandt de indskrevne børn. Det vil således blive en ledelsesmæssig opgave, at fordele personaleressourcerne relevant ift. de små og store børn i institutionen.

Denne takstberegningsmodel benyttes i Ballerup kommune.

Såfremt dagplejen og daginstitutionerne deler fællesudgifter (fx drift af legestuefaciliteter) kan der etableres en fælles 0-6 års enhedstakst. Denne takstberegningsmodel benyttes i Herlev kommune.

Forslag til besparelser på taksten

Analysen opstiller en række muligheder for besparelser på taksten. Alle besparelsesforslag fremgår af fagudvalgenes effektiviseringskatalog 2014.

Besparelsesforslagene kan udgøre en besparelse på: 8.369.898 kr. (brutto) på det samlede dagtilbudsområde.

Da forældrenes egenbetaling udgør 24% af den samlede bruttodriftsudgift, vil den del af besparelsen, som påvirker taksten, maksimalt kunne udgøre: 2.008.776 kr.

Den maksimale besparelse vil give en takstbesparelse pr. barn pr. måned på mellem 214 kr. (dagplejetakst) og 123 kr. (børnehavetakst) – alt efter dagtilbudstype og takstberegningsmodel (se analysen, s. 8).

De foreslåede besparelser kan ikke gennemføres, uden at daginstitutionernes lønbudgetter påvirkes, idet en del af de ressourcer, der oplystes som besparelsesforslag, også indgår i tiden med børn.

Lukkedage

Analysen af lukkedage i dagtilbud er baseret på to undersøgelser:

1. Spontane tilkendegivelser i brugerundersøgelserne om Udvidet Åbningstid i Daginstitutioner og Dagplejeprojektet.
2. Tilkendegivelser fra dagtilbuddenes forældrebestyrelser.

Ca. 1/3 af de tilkendegivelser, der er modtaget, mener, at Allerød kommune har et passende antal lukkedage.

Der er modtaget en del tilkendegivelser, som ønsker lukkedagene 1. maj, fredag efter Kristi Himmelfartsdag og Grundlovsdag afskaffet.

2/3 af besvarelsene ønsker, at lukkedage i skoler og dagtilbud koordineres.

Det er en klar tilkendegivelse, at forældrene ikke ønsker nødpassning i et andet dagtilbud end i det, deres barn er indmeldt.

Den samlede bruttodriftsudgift for ophævelse af lukkedage

er: 118.398 kr. pr. lukkedag

Heraf udgør kommunens udgift (76%):

89.983 kr. pr. lukkedag

og forældrenes egenbetaling (24%):

28.415 kr. pr. lukkedag

Administrationens forslag Forvaltningen foreslår, at sagen oversendes til de kommende budgetforhandlinger.

Afledte konsekvenser -

Økonomi og finansiering Se bilag.

Dialog/høring -

Bilag Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutioner del 2.pdf
Administrationsgrundlag 2015, 140714.pdf

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014 Sagen oversendes til budgetforhandlingerne. Til brug for budgetforhandlingerne ønsker udvalget endvidere en redegørelse af, takstforskelle mellem Allerød Kommune og sammenlignelige nabokommuner.

Fraværende Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**12. Udbud af personbefordring - serviceniveau m.v.**

Sagsnr.: 14/6757

Punkttype Beslutning.**Tema** Den nuværende aftale om skolebuskørsel samt kørsel til og fra svømning udløber 1. november 2014, og kommune står derfor overfor at skulle udbyde kørslen på ny.

Udvalget anmodes om, at godkende udbudsmodel og træffe beslutning om, hvorvidt kommunen fortsat skal udbyde kørsel til ungdomsskolen.

Opgaverne udbydes som selvstændige delaftaler, hvor der kan bydes på én eller alle delaftaler. Det er muligt at vinde alle delaftaler.

Sagsbeskrivelse Efter Folkeskolelovens § 26 skal Kommunalbestyrelsen sørge for befordring af børn, der enten har en lang eller farlig skolevej. Kørsel til

Ungdomsskolen er ikke lovpligtig, men i dag bliver eleverne tre dage om ugen kørt fra faste opsamlingssteder til Ungdomsskolen og retur. Kørsel til Ungdomsskolen udgør ca. 100.000 kr. om året.

Skolebuskørsel og svømmekørsel varetages i dag af en leverandør. Kørsel til Ungdomsskolen sker via en aftale, som Ungdomsskolen selv har indgået.

Opgaven vedrørende skolebuskørsel har samme servicekrav som eksisterende aftale. Det betyder, at eleverne maksimalt må sidde i bussen i en time.

Som noget nyt er der i udbudsmaterialet lagt op til, at Tilbudsgiver kan køre børn fra forskellige skoler i den samme bus. Dette er en ændring fra eksisterende aftale, hvor der alene kan sidde elever fra samme skole i en bus.

Ændringen er tilføjet for at give Tilbudsgiver de optimale vilkår for at planlægge kørslerne. Tilbudsgiver har efter udbudsmaterialet mulighed for selv at fastlægge ruterne og antallet af busser, bussernes størrelse m.v. som vil kunne imødekomme kommunens kørselsbehov.

På den baggrund, foreslår Forvaltningen følgende:

- at lukket skolebuskørsel og svømmekørsel bliver udbudt efter den skitserede model, hvorefter Tilbudsgiver selv tilrettelægger kørslerne.
- at kørsel til Ungdomsskolen udtages fra udbuddet, og at udvalget drøfter hvorvidt kommunen fortsat skal yde denne service.

Administrationens forslag

Forvaltningen anbefaler, at udvalget godkender den foreslåede model.

Afledte konsekvenser

Såfremt kørsel til Ungdomsskolen ophører, vil elever til Ungdomsskolen selv skulle forestå transport til og fra skolen.

Økonomi og finansiering

Der er tale om et genudbud af skolebuskørsel og svømmekørsel, og det er derfor usikkert, om der er et økonomisk besparelspotentiale. Såfremt kørsel til Ungdomsskolen undtages, vil kommunen få en besparelse på ca. 100.000 kr. om året.

Dialog/høring

Udbudsmaterialet er sendt i høring til kommunens skoleledere.

Alex Lind-Hansen leder af ungdomsskolen, har fremsendt følgende bemærkninger til udbudsmaterialet:

"Her og nu er timingen for at stille forslag om at nedlægge Ungdomsskolens buskørsel uheldig. I vores program for næste skoleår annoncerer vi, at buskørsel er en mulighed. Det informerer jeg ligeledes eleverne om, når jeg besøger klasserne til august. Forslaget skaber derfor usikkerhed omkring, hvad jeg skal orientere elever og forældre om: Har vi en busordning eller har vi ikke en busordning, når undervisningen starter? Det har især betydning for elevtilmeldingerne fra de unge i Lyng og Bløvsrød.

Generelt set vil nedlæggelsen af busordningen højst sandsynligt betyde, at elevsøgningen til Ungdomsskolen vil falde. Det vil ske fra elever fra Lyng-, Bløvsrød- og Skovangsområderne - og især fra de nye 7. klasser, som ikke har gået på Ungdomsskolen før. Derudover vil skolereformen givet vis også påvirke søgningen til Ungdomsskolen, når eleverne oplever at de skal gå længere tid i skole. Så samlet set vil ændringerne forstærke faldet i søgningen til Ungdomsskolen."

Bilag

Nej

**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 12-
08-2014**

Udvalget ønsker, at kørsel til ungdomsskolen fastholdes, og at denne indgår i udbuddet, som option. Hvorvidt der gøres brug af denne oversendes til budgetforhandlingerne.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**13. Sag fra Jesper Hammer vedr. kompenserende undervisning**

Sagsnr.: 14/675

Punkttype	Beslutning
Tema	Udvalgsmedlem Jesper Hammer har i mail den 16. maj 2014 fremsat ønske om at nedenstående punkt optages på udvalgets dagsorden:
Sagsbeskrivelse	<p>”Jeg vil gerne bede om en orientering og opgørelse over de kompenserende timer i skoleåret 2013-2014 pr. folkeskole. Jeg forventer at den mindst indeholder følgende punkter og andre relevante oplysninger som skoleforvaltningen finder naturlige for emnet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvor mange timer er der blevet tildelt hver skole, evt. årgang? - Hvor mange af timerne er blevet afholdt? - Hvor mange penge er der blevet brugt i forhold til budgettet?”
Administrationens forslag	-
Afledte konsekvenser	-
Økonomi og finansiering	-
Dialog/høring	-
Bilag	Nej
Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 27-05-2014	Punktet udsat til udvalgets ekstraordinære møde den 24. juni 2014.
Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 24-06-2014	Genoptages på mødet den 27. juni 2014.

**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 27-
06-2014**

Genoptages på møde i august.

**Beslutning Børn-
og Skoleudvalget
2014-2017 den 12-
08-2014**

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Fraværende

Ingen

BØRN- OG SKOLEUDVALGET 2014-2017**14. Sag fra Jesper Hammer vedr. informationsmøder om Skolereform**

Sagsnr.: 14/675

Punkttype Beslutning.**Tema** Udvalgsmedlem Jesper Hammer har i mail den 7. april 2014 fremsat ønske om at nedenstående punkt optages på udvalgets dagsorden:**Sagsbeskrivelse** "Det Nye Allerød foreslår et eller flere informationsmøder om skolereformens virkninger på kort og lang sigt målrettet fortrinsvis mod skoleeleverne (og måske deres forældre). Samtidigt ønsker vi at få input og forslag fra eleverne selv og de respektive elevråd.*Supplerende sagsbeskrivelse i forbindelse med behandling af punktet den 12. august 2014.*

På udvalgs mødet den 27. juni 2014 gav Forvaltningen en generel status for arbejdet med implementering af skolereformen.

Et af temaerne var skolernes arbejde med at inddrage børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og andre i arbejdet med skolereformen?

De på mødet omdelte bilag vedhæftes dette punkt.

Administrationens forslag -**Afledte konsekvenser** -**Økonomi og finansiering** -**Dialog/høring** -**Bilag** Reformsamtaler BSU.pdf**Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 24-06-2014**

Sagen genoptages på mødet den 27. juni.

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 27-06-2014

Sagen genoptages på møde i august.

Beslutning Børn- og Skoleudvalget 2014-2017 den 12-08-2014

Udvalget tog orienteringen til efterretning. Formanden orienterede endvidere, om en henvendelse fra foreningen ”Danske Skoleelever”, som ønsker et møde med udvalgsformand og skolechef

Fraværende

Ingen

Signeret af:

Miki Dam Larsen
Formand

Marie Kirk Andersen
Næstformand

Agnete Fog
Medlem

Erik Lund
Medlem

Jesper Hammer
Medlem

John Køhler
Medlem

Nikolaj Bührmann
Medlem

**Bilag: 2.1. Brev til Børn- og skoleudvalget vedrørende sagsnr 14-8362
- BørnehusetElmedalen_Vedrørende sagsnr 14-8362.pdf**

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 60091/14

Vedrørende beslutningen i sagsnummer 14-8362 på mødet den 23. juni 2014

Vi har med bestyrtelse læst jeres referat af 27. juni 2014. I afsnittet under Strukturudvikling og udviklingsplan sagsnummer 14-8362, beskriver I, at I har besluttet at gå videre med 2 scenarier, men ikke hvilke. Desuden er der ingen af de fremlagte scenarier for Lyngområdet, der indeholder muligheden for at bevare Børnehuset Elmedalen, hvilket vi ikke forstår. De mulige scenarier, I er blevet præsenteret for, forringer vilkårene for vores børn og de viser ikke alle muligheder. Desuden er der flere ting i beskrivelsen af Elmedalen, som ikke er korrekt. Slutteligt er det ud fra referatet ikke muligt at forstå, hvad I egentligt har besluttet på dette møde, og vi er derfor allerede nu nødt til at opponere mod lukning af Elmedalen, da en bevarelse af Elmedalen ikke fremgår af nogle af de beskrevne scenarier.

Vi opponerer fordi :

- Vi ikke mener, at administrationen har belyst alle de muligheder, der er i Børnehuset Elmedalen og der er desuden fejl og mangler i de facts I har fået fremlagt. Derudover forringer de fremlagte scenarier vores børns dagligdag i forhold til i dag.

- De scenarier I har lagt frem, vil forringe de tilbud vi har til vores børn i Lyng i dag. De nye scenarier giver færre kvadratmeter udeareal pr barn, og lokaler som skal gå på skift/overlappe, klubbørn der smides ud af deres nuværende hus, og som indimellem er nødt til at opholde sig i kælderens, og så vil der i 2021 ikke være plads til forventet antal børn(Hvad tænker I på?)
- Der er billigere alternativer, som hverken koster 28 eller 41 millioner
- Vi vil oplyse jer om nogle rigtig gode alternative scenarier, som administrationen har udeladt, og som ikke koster nær så meget, og det må da klart være en fordel, når nu der igen skal spares mange millioner i Allerød kommune.
- med jeres nuværende scenarie 1 går I imod forældrenes ønske om valgmulighed mellem store og små institutioner og scenarie 2 er helt uacceptabel når vi ser på forringelserne for de store SFO børn og klubbørn i jeres forslag.

Herunder beskriver vi de fejl og mangler, vi mener, der er i de scenarier I har fået belyst af administrationen. I næste afsnit vil vi give vores alternative muligheder, som vi foretrækker både af hensyn til alle børn i Lyng og af hensyn til økonomien i kommunen:

Afsnittet gennemgang af fysiske rammer i dagtilbuddene - Elmedalen:

BØRNEHUSET ELMEDALEN KAN IKKE FYSISK SAMMENLÆGGES; MEN VI KAN GODT ALLE VÆRE I ET HUS
Administrationen skriver her, at Elmedalens Børnehave og vuggestue ikke fysisk kan sammenlægges. Det er vi enige i, men det ER muligt, at alle børnene kan være i samme hus i børnehavens bygning. Ligeledes er vi enige med jer i, at lokalerne er i rimelig god stand.

VI MENER GODT, AT ELMEDALEN KAN UDBYGGES!

Vi er ikke enige i, at Elmedalen ikke kan udbygges. Den kan endda udbygges, uden at det går ud over den eksisterende legeplads, som det er tilfældet, hvis I bygger til i Lyng Børnehus. På Elmedalen kan man enten bygge i højden (halvanden etage eller en hel 1. sal), eller man kan inkludere det det nuværende

parkeringsareal til ekstra legeplads eller bebyggelse. Parkering skal så i stedet foregå som skråparkering på resten af Elmedalen, og på vuggestuens parkeringsareal, som let kan udvides, hvis grunden skal sælges (mere om dette i vores forslag til alternative scenarier).

I FORESLÅR AT LUKKE DEN ENESTE INSTITUTION, SOM LEVER OP TIL PLADSKAPACITETSPRINCIPPET

Vi forstår ikke, at I er villige til at lukke den eneste institution i Lyngby, som opfylder jeres nye pladskapacitetsprincip på et meget højt antal børn på 120-180 jf. side 10 i dokumentet "Samlet fysisk udbygningsplan Lyngby og Midtby". Hvis I vælger et af administrationens fremlagte scenarier, bruger I en masse penge på at lukke en stor institution for at bygge nogle små institutioner større? Og den samlede kapacitet for disse kommende institutioner bliver MINDRE, end den vi har i dag. Den efterspørgsel, der bliver på pladser fra 2018-2021, kan dækkes af nuværende institutioner (=286 børn), men vælger I et af de scenarier, der er fremlagt af administrationen, kan de IKKE dække det forventede pladsbehov i 2021 på 274 børn, så vil der kun være plads til 250 børn (jvf side 8 i pdf "samlet fysisk udbygningsplan i Lyngby").

FORESLAG TIL ALTERNATIVE SCENARIER

Vi har 3 nye scenarier for Lyngbyområdet:

A. **Bevar de nuværende institutioner, og spar penge på udgifter til ny- og ombygninger**

Forkast de to scenarier fra administrationen, så længe økonomien ikke kan bære at lave ordentlige løsninger. Erik Lund lovede i plenum i 2013, på det fælles dialogmøde med Gydevangen, at der ikke ville ske noget i Lyngby de første 3 år. Jeres egne prognoser viser, at børnetallet kommer til at stige igen, og de nuværende institutioner kan derfor sagtens rumme det forventede børnetal.

FORDELE

- Vi belaster ikke anlægsbudgettet i en periode, hvor der er sparekrav
- Vi opfylder familiernes ønske i Lyngby om at kunne vælge flere typer institutioner, som passer ind i de enkelte familiers behov
- Uggeløse by beholder nærhed til institutioner
- Klubbørn kan blive i Hobitten

B. **Flyt vuggestuebørnene i Elmedalen over i børnehaven, og spar penge på drift**

Bevar alle 3 institutionerne i Lyngby, men i forhold til Elmedalen kan I for at klare det midlertidige fald i børnetallet, nemt og billigt flytte vuggestuebørnene til Børnehaven (lille toilet og krybberum, plus afskærmning på legeplads). Børnehuset Elmedalens leder Lillian Schmidt har sendt forslag om dette til forvaltningen tidligere på året. Dette er betydeligt få midler sammenlignet med administrationens scenarier på kr. 28 og 41 millioner.

FORDELE

- Her og nu besparelse på driftsomkostninger på vuggestuebygningen
- Mulighed for madordning til alle børn i Elmedalen
- Flere valgmuligheder for forældrene i Lyngby, som ønsket på dialogmødet
- Genåbne vuggestuen i 2019, når der ifølge jeres prognoser igen mangler pladser
- Klubbørn kan blive i Hobitten

C. Udbyg Elmedalen til 120 børn, udbyg Molevitten som i jeres scenarie 1 og luk Lynge Børnehus

Som alternativ til jeres scenarie 1. sælges Elmedalens vuggestuegrund og Elmedalens børnehave udbygges til at rumme 120 børn (børnehave og vuggestue). Som nævnt tidligere kan udbygning foregå i højden eller på parkeringsarealet. Parkering kan sagtens foregå på skråparkering, på resten af vejen og på vuggestuens parkeringsareal.

FORDELE:

Visionen om madordning kan opfyldes i de to udvidede huse.

- Klubbørnene kan beholde huset, som er bygget og indrettet til større børn
- Legepladsarealet pr. barn er væsentlig større i Elmedalen, end hvis I bygger ud i Lynge børnehus.
- Uggeløse by beholder en institution i nærområdet

Vores forventninger til jer

Vi håber, at vi som minimum, straks bliver inddraget i beslutningsprocessen, via et møde med formand Miki Dam Larsen, inden udvalgsrådet den 26. august 2014. jf. beslutning om involvering af bestyrelser og MED udvalg, punkt 3 fra referatet af 27. juni 2014. Ligeledes vil vi opfordre administrationen til at inddrage ovenstående 3 scenarier i beslutningsoplægget til den 26. august 2014

Med venlig hilsen

Bestyrelsen i Børnehuset Elmedalen

Bilag: 4.1. Analyse af de økonomiske konsekvenser af PMTO.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 59311/14

Til
Socialstyrelsen

Dokumenttype
Opdatering af rapport om Analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge

Dato
Oktober 2013

ANALYSE AF DE ØKONOMI- SKE KONSEKVENSER

Parent Management Training – Oregon (PMTO)

ANALYSE AF DE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

INDHOLD

1.	Indledning	1
1.1	Rapportens opbygning	1
2.	Centrale konklusioner	1
3.	Parent management training – Oregon (PMTO)	2
3.1	Præsentation af PMTO	2
3.2	Målgruppen for PMTO	2
3.3	Den danske implementering af PMTO	3
3.4	Hvad viser studierne?	3
3.4.1	Studier uden for Skandinavien	4
3.4.2	De norske studier	6
3.5	De danske erfaringer	7
3.6	Vurdering af de samlede gevinster og omkostninger	7
3.6.1	Succesrate	8
3.7	Omkostningerne	9
4.	De samlede økonomiske konsekvenser af PMTO	9
4.1	Livsforløb for målgruppen	10
4.1.1	Hvilket livsforløb er det typiske for målgruppen?	10
4.1.2	Hvilke effekter kan vi forvente af PMTO?	10
4.1.3	Vurdering af det samfundsøkonomiske potentiale	10

BILAG 1: LITTERATURLISTE

1. INDLEDNING

I denne rapport er der foretaget en analyse af gevinsterne for den offentlige sektor ved at anvende metoden Parent Management Training – Oregon (PMTO), som er en indsats til udsatte børn og unge. Rapporten er et supplement til den tidligere udarbejdede rapport "Analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge", udarbejdet af Rambøll Management Consulting (herefter Rambøll) i marts 2012. Førnævnte rapport omhandler det samfundsmæssige potentiale ved følgende fire evidensbaserede metoder på området for udsatte børn og unge:

- De Utrolige År – DUÅ
- Slægts- og netværksanbringelser
- Multisystemisk Terapi - MST
- Multidimensional Treatment Foster Care – MTFC.

Denne rapport skal betragtes som en udbygning af den tidligere udarbejdede rapport med metoden PMTO, og udregningerne i denne rapport bygger på den samme metodiske tilgang og forudsætninger, som beskrevet i den tidligere udarbejdede rapport. Undersøgellesdesignet og den metodiske tilgang præsenteres derfor ikke særskilt i denne rapport, idet der henvises til hovedrapporten.

1.1 Rapportens opbygning

Indledningsvist præsenteres de centrale konklusioner om det samfundsmæssige potentiale ved at indføre PMTO. Herefter følger en nærmere præsentation af metoden PMTO, herunder det faglige indhold, målgruppeafgrænsningen og de dokumenterede effekter i norske og amerikanske studier. Afslutningsvis præsenteres de samfundsmæssige konsekvenser ved at indføre PMTO.

2. CENTRALE KONKLUSIONER

Analysen fokuserer på de økonomiske gevinster ved at omlægge indsatsen over for udsatte børn og unge til forældreprogrammet Parent Management Training – Oregon (PMTO), der er målrettet forældre til børn med udadreagerende problemadfærd.

Internationale og nordiske studier viser, at PMTO har en positiv effekt på forældrenes håndtering af forælderrollen gennem en øget anerkendende tilgang til børnene i opdragelsen og ved, at forældrene bliver bedre i stand til at sætte grænser for deres børn. Studierne viser yderligere, at ændringerne i forældrenes tilgang til børnene medfører en ændret adfærd hos børnene. Det kommer til udtryk ved, at børnene får færre adfærdsmæssige vanskeligheder, og ved at børnene får nemmere ved at indgå i sociale sammenhænge. To studier viser yderligere, at PMTO har en positiv effekt i forhold til at reducere omfanget af ungdomskriminalitet.

Programmet kan både gennemføres som en individuel tilrettelagt indsats og som en gruppebaseret indsats. Den økonomiske analyse peger på, at udgiften til den gruppebaserede indsats på 17.000 kr. pr. barn¹ giver et positivt afkast. Det skønnes, at en tidlig forebyggende gruppebaseret indsats efter metoden PMTO kan give en samlet økonomisk nettoværdi på 205.000 kr. pr. barn. Der vurderes således at være et samlet økonomisk potentiale for det offentlige på ca. 1 mia. kr., hvis man gennemfører gruppeindsatsen for 5.000 børn i målgruppen mellem 4-12 år.

Gives PMTO som en individuel tilrettelagt indsats, peger den økonomiske analyse på, at en gennemsnitlig udgift på 40.500 kr. pr. barn² ligeledes giver et positivt afkast. Det skønnes, at en tidlig forebyggende individuel PMTO- indsats kan give en samlet økonomisk nettoværdi på 186.000

¹ 17.000 kr. pr. barn er den gennemsnitlige værdi baseret på Socialstyrelsens vurdering af udgifterne til den gruppebaserede indsats.

² 40.500 kr. pr. barn er den gennemsnitlige værdi baseret på Socialstyrelsens vurdering af udgifterne til den gruppebaserede indsats.

kr. pr. barn. Det samlede økonomiske potentiale for det offentlige vil i så fald være ca. 932 mio. kr., hvis man gennemfører gruppeindsatsen for 5.000 børn i målgruppen mellem 4-12 år.

3. PARENT MANAGEMENT TRAINING – OREGON (PMTO)

3.1 Præsentation af PMTO

PMTO er et evidensbaseret forældreprogram målrettet forældre til børn med udadreagerende problemadfærd. Programmet er baseret på principper om social læring og interaktion og har til formål at reducere og forebygge problemadfærd hos børn ved at fremme forældrenes færdigheder i forhold til grænsesætning, problemløsning i familien, monitorering, positiv involvering og fremme af barnets evner.

Indsatsen er oprindeligt udviklet på Oregon Social Learning Center i USA i slutningen af 1960'erne. Indsatsen er siden hen løbende blevet udviklet på baggrund af et samspil mellem forskning og empiri til det, den er i dag. PMTO har siden 1999 været brugt i Norge, hvor der løbende er sket tilpasning til nordiske forhold. PMTO har været brugt i Danmark siden 2005.

Der findes forskellige variationer af PMTO, herunder PMTO som individuel forældretræning og PMTO som gruppebaseret forældretræning. Når PMTO tilbydes som individuel forældretræning mødes forældrene med en terapeut én gang om ugen i ca. 20-30 uger. Selve træningen foregår via undervisning, dialog, rollespil, hjemmeopgaver mv. alt efter den enkelte families behov. Gruppebaseret PMTO er baseret på samme principper, men adskiller sig fra individuel PMTO ved, at flere forældre trænes sammen, og at der typisk er mere end én terapeut til stede.

Da PMTO er et forældretræningsprogram, er børnene som udgangspunkt ikke til stede under træning og terapi med forældrene. PMTO sigter således på at forbedre børnenes problemadfærd gennem forbedringer i forældrenes evner til at håndtere forældrerollen.

3.2 Målgruppen for PMTO

PMTO er udviklet med sigte på forældre til børn i alderen ca. 4-12 år, som har udadreagerende problemadfærd, herunder aggression, koncentrationsbesvær og manglende sociale kompetencer. Da PMTO er et forældretræningsprogram, er det som udgangspunkt kun relevant for forældre, som har deres børn boende hjemme, dvs. PMTO retter sig ikke mod forældre til børn anbragt uden for hjemmet (dog findes der internationalt særlige programmer under PMTO for denne målgruppe).

De forældre, som programmet retter sig mod, har børn, som typisk senere i livet vil få brug for forskellige forebyggende foranstaltninger, og som eksempelvis vil have behov for at gå på en specialskole. Programmet har i forskellige forskningssammenhænge været anvendt til særlige målgrupper, som eksempelvis forældre tilhørende etniske minoritetsgrupper eller forældre til teenagebørn, som er dømt for kriminalitet. PMTO rettes oftest mod forældre til drenge, fordi der er en overvægt af drenge i gruppen af børn med udadreagerende problemadfærd, men PMTO har vist sig at være lige så effektiv – hvis ikke mere effektiv – for piger (se Kjøbli & Ogden 2009). Målgruppen for individuel PMTO og målgruppen for gruppebaseret PMTO er den samme.

PMTO har vist at have effekt på en bred gruppe af børn med mild til svær problemadfærd i alderen ca. 4-12 år. Det forventes, at de danske børn, som er målgruppen for PMTO, vil modtage forebyggende foranstaltninger mellem deres 4. og 12. år. Disse udgør derfor målgruppen for nærværende rapport.

3.3 Den danske implementering af PMTO

En række danske kommuner anvender allerede PMTO enten ved selv at tilbyde indsatsen eller ved at visitere borgere til PMTO leveret af eksterne leverandører. Kommuner, som bruger PMTO, fortæller, at de har gode erfaringer hermed (eksempelvis Københavns Kommune, Ikast-Brande Kommune, Svendborg Kommune og Holstebro Kommune). Der foreligger endnu ikke danske studier, der dokumenterer effekterne af metoden.

3.4 Hvad viser studierne?

I dette afsnit samles op på resultaterne af tidligere effektstudier. Afsnittet er baseret på amerikanske og norske effektstudier af PMTO, da der endnu ikke er lavet randomiserede kontrollerede forsøg (RCT) med PMTO i andre lande. Litteratursøgningen er gennemført på baggrund af en søgning i følgende databaser:

- Medline/PubMed
- Psycinfo
- Campell (systematiske reviews)
- Cochrane
- Google Scholar.

Alle de inddragede studier er randomiserede kontrollerede forsøg (RCTs), hvor forældre til børn med udadreagerende problemadfærd tilfældigt fordeles i to grupper, hvor den ene gruppe modtager en PMTO-indsats og den anden gruppe modtager den konventionelle indsats. Studierne anvender validerede redskaber til måling af metodens resultater i forhold til børnenes problemadfærd, såsom Eyberg Child Behavior Inventory (ECBI) og Child Behavior Check List (CBCL).

Nedenstående tabel viser en oversigt over de inddragede studier, deres målgruppe og resultater. Den komplette litteraturliste er i bilag 1.

Tabel 1: Oversigt over RCT-studier af PMTO

Effektstudie	Kontekst	Målgruppe	Effekt
Bank, L. m.fl. (1991): A comparative evaluation of parent training interventions for families of chronic delinquents	USA (Oregon)	Lovovertrædere under 16 år og deres forældre	Positive effekter på recidiv
Bjørknes, R. m.fl. (2012): Parent Training Among Ethnic Minorities: Parenting Practices as Mediators of Change in Child Conduct Problems	Norge	3-9-årige indvandrerbørn med adfærdsproblemer og deres mødre	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på børns problemadfærd
Bullard, L. m.fl. (2010): Effects of the Oregon model of Parent Management Training (PMTO) on marital adjustment in new stepfamilies: a randomized trial	USA (Kansas)	Udsatte børn og deres forældre (bestående af mor og stedfar)	Positive effekter på forældrenes ægteskabelige relationer 2 år efter indsatsen
DeGarmo, D.S., Patterson, G.R. & Forgatch, M.S. (2004): How do outcomes in a specified parent training intervention maintain or wane over time?	USA (Pacific Northwest)	Udsatte, enlige mødre og deres 6-9-årige sønner	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på børns problemadfærd
Forgatch, M. m.fl. (2009): Testing the Oregon delinquency model with 9-year follow-up of the Oregon Divorce Study	USA (Pacific Northwest)	Udsatte, enlige mødre og deres 6-9-årige sønner	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på barns problemadfærd, herunder sandsynlighed for ungdomskriminalitet
Forgatch, M.S. & DeGarmo, D.S. (1999): Parenting through change: an effective prevention program for single mothers	USA (Pacific Northwest)	Udsatte, enlige mødre og deres 6-9-årige sønner	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på barns problemadfærd i både skole og hjem

Effektstudie	Kontekst	Målgruppe	Effekt
Hagen, K. A., Ogden, T., Bjørnebekk, G. (2011): Treatment outcomes and mediators of parent management training: a one-year follow-up of children with conduct problems	Norge	4-12-årige børn med adfærdsproblemer og deres forældre	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på sammenhæng og disciplin i familien
Kjøbli, J. & Ogden, T. (2009): Gender differences in intake characteristics and behavior change among children in families receiving parent management training	Norge	4-12-årige børn med adfærdsproblemer og deres forældre	Effekterne af PMTO på børns problemadfærd er lidt større for piger end for drenge
Kjøbli, J. & Ogden, T. (2012): A Randomized Effectiveness Trial of Brief Parent Training in Primary Care Settings	Norge	3-12-årige børn med adfærdsproblemer og deres forældre	Kort version af PMTO viser positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på børns problemadfærd i hjemmet, men ikke i skolen
Kjøbli, J., Hukkelberg S., & Ogden T. (2013): A randomized trial of group parent training: reducing child conduct problems in real-world settings.	Norge	3-12-årige børn med adfærdsproblemer og deres forældre	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på børns sociale kompetencer
Martinez, C. R., Jr., & Forgatch, M. S. (2001): Preventing problems with boys' noncompliance: Effects of a parent training intervention for divorcing mothers	USA (Pacific Northwest)	Udsatte, enlige mødre og deres 6-9 årige sønner	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på børns problemadfærd
Ogden, T. & Hagen, A. K. (2008): Treatment Effectiveness of Parent Management Training in Norway: A Randomized Controlled Trial of Children With Conduct Problems	Norge	4-12-årige børn med adfærdsproblemer og deres forældre	Positive effekter på forældrefærdigheder og derigennem på barns problemadfærd
Wachlarowicz, M. m.fl. (2012): The moderating effects of parent antisocial characteristics on the effects of Parent Management Training-Oregon (PMTO)	USA	Udsatte 5-10-årige børn og deres forældre (bestående af mor og stedfar)	Positive effekter på forældrenes brug af en positiv og motiverende forældre-rolle og en reduktion i brug af en hård opdragelsesmetode Særligt positive effekter af PMTO i familier, hvor forældre udviser antisocial adfærd

3.4.1 Studier uden for Skandinavien

De identificerede internationale studier er alle gennemført i USA. The Oregon Social Learning Center har i perioden 1992-2005 gennemført et studie, der viser effekten af PMTO i forhold til enlige mødre til sønner. Studiet omfatter samlet set 238 mødre, hvoraf 153 har modtaget PMTO og 85 har deltaget i kontrolgruppen og modtaget den konventionelle indsats. Årsagen til forskellen i gruppernes størrelse er, at man ville sikre et stort antal deltagere i stimuligruppen, selvom der er nogen, som falder fra undervejs. Gennemsnitsalderen for mødrenes drenge er 7,8 år. Inklusionskriterierne er, at mødrene skal være nyligt skilte (inden for de seneste 3 til 24 måneder), være samboende med deres biologiske søn og ikke være samlevende med en ny partner. Studiets afgrænsning til mødre til drenge begrundes med, at tidligere studier har vist, at drenge er mere tilbøjelige end piger til at udvise negative følgevirkninger af forældres skilsmisse senere i livet.

Konklusionerne fra studiet afrapporteres første gang af Forgatch og DeGarmo (1999) i en artikel der viser, at PMTO har positive effekter i forhold til at fremme en opdragelsesform, der er præget af en positiv og anerkendende tilgang til børnene. Artiklen viser, at de mødre, der modtager

PMTO, i mindre grad anvender en hård opdragelsesform, sammenlignet med kontrolgruppen, efter en 12 måneders periode. Samtidig ses det, at mødrene i kontrolgruppen har en reduceret brug af den positive tilgang til forælderrollen i årene efter skilsmissem, mens mødrene der modtager PMTO opretholder niveauet fra før skilsmissem. Studiet viser samtidig, at der er en positiv sammenhæng mellem en forbedret håndtering af forælderrollen hos mødrene og forbedrede sociale kompetencer hos deres sønner, hvilket i studiet måles i form af forbedringer i omfanget af adfærdsproblemer i skolen (målt af barnets lærere) og i form af forbedringer i barnets trivsel (målt af barnet selv og af moderen).

En efterfølgende artikel af Martinez og Forgatch (2001) viser en længerevarende effekt af PMTO på baggrund af samme studie, som er beskrevet ovenfor. Denne artikel viser, at der fortsat er signifikant forskel mellem børnenes adfærdsproblemer i stimuligruppen og kontrolgruppen efter 2,5 år, og at effekten af PMTO på børnenes adfærd er medieret af forældrenes tilgang til opdragelse. Forældrene i stimuligruppen har i højere grad end forældrene i kontrolgruppen en positiv tilgang til opdragelsen og bruger mindre tvang og afstraffelse. Forældrenes positive tilgang til opdragelsen forklarer den største del af variansen mellem stimuli- og kontrolgruppen i børnenes adfærd ($R^2 = 0,26$).

Det samme viser opfølgningen 9 år efter indsatsen (Forgath m.fl. 2009). Efter 9 år er der fortsat en signifikant effekt af PMTO på drengenes afvigende adfærd, men det må betegnes som en lille til moderat effekt (Cohen's d er lig 0,26 for gennemsnitligt niveau, og lig 0,41 for vækst). De direkte effekter medieredes af ændringer i mødrenes håndtering af forælderrollen og drengenes samvær med jævnaldrende med problemadfærd. Mødrene i stimuligruppen forbedrede deres forældrefærdigheder signifikant mere end mødrene i kontrolgruppen, hvilket førte til en signifikant reduktion i afvigende adfærd blandt drengene i stimuligruppen efter 9 år (målt på baggrund af lærernes vurderinger af drengene). Samtidig ses det, at drengene i PMTO-gruppen har været mindre i kontakt med andre unge med problemadfærd, som igen har ført til reduktioner i deres egen afvigende adfærd vis-a-vis drengene i kontrolgruppen. Endelig vises det, at disse direkte og indirekte effekter af PMTO har en positiv betydning for, hvornår drengene første gang arresteres af politiet.

Drengene i stimuligruppen har 37 pct. lavere risiko for at blive arresteret af politiet inden deres fyldte 14. år sammenlignet med drengene i kontrolgruppen. Den lavere sandsynlighed for arrestation blandt PMTO-drengene kan tilskrives, at børnene dels bliver påvirket af forbedrede forældrefærdigheder og dels ved, at de får en reduceret omgang med venner og bekendte med problemadfærd. Det ses, at når mødrene opnår én enheds forbedring på det indeks, som er udviklet til måling af effektiv håndtering af forælderrollen i studiet, udskydes tidspunktet for drengenes første anholdelse med 3 år. Samlet set viser resultaterne i Forgath m.fl. (2009), at PMTO har haft en signifikant negativ effekt på det gennemsnitlige antal politiarrestationer 9 år efter interventionen, og at effekten er medieret gennem forbedringer i mødrenes forældrefærdigheder og en reduktion i drenges kontakt til jævnaldrende med problemadfærd. Der er ikke vist signifikante forskelle mellem stimuli- og kontrolgruppen for de enkelte år, men for den samlede periode på 9 år ses der en signifikant reduktion i antallet af arrestationer.

En artikel af Wachlarowicz m.fl. (2012) viser, at PMTO har en positiv effekt i forhold til forældrenes brug af en positiv og motiverende forælderrolle og en reduktion i brug af en hård opdragelsesmetode i familierne. PMTO er i studiet afprøvet i familier, der består af nyligt gifte biologiske mødre og stedfædre til børn mellem 5 og 10 år, der betegnes som værende i risikogruppen i forhold til adfærdsmæssige vanskeligheder (målt på baggrund af vurderinger af barnets mor på baggrund af Parent Daily Report, Chamberlain and Reid, 1987). Studiet er gennemført for 153 familier, hvoraf 110 har modtaget PMTO og 43 har været i kontrolgruppen og modtaget den konventionelle indsats. Forfatterne har bevidst gjort stimuligruppen større end kontrolgruppen, fordi de har ønsket at kunne måle effekten for gruppen trods eventuelt frafald. Artiklen undersøger sammenhængen mellem graden af forældrenes asociale karakteristika og effekten af PMTO. Asociale karakteristika hos forældrene kommer til udtryk ved tidligere misbrugsproblemer, tidligere udadreagerende adfærd over for tidligere partnere og en høj score på MMPI-TRI. Artiklen viser,

at der efter en 2-årig periode opnås større effekter af PMTO i de familier, hvor forældrene har større asociale udfordringer.

Øvrige studier viser yderligere, at PMTO har en indirekte positiv effekt på forældrenes ægteskabelige relationer 2 år efter indsatsen (Bullard mfl. 2010).

3.4.2 De norske studier

PMTO er blevet udbredt og anvendt i norske kommuner siden det i 1999 blev opstartet som implementeringsprojekt under Universitetet i Oslo, og der er lavet flere studier, som dokumenterer og beskriver effekten af PMTO i en norsk kontekst.

Det første egentlige effektstudie af PMTO uden for USA er det norske studie gennemført af Ogden & Armlund Hagen (2008), som undersøger effekten af individuel tilrettelagt PMTO på børns adfærdsproblemer i forhold til effekten af den konventionelle indsats. Ogden & Armlund Hagen finder, at PMTO-indsatsen signifikant reducerer børnenes udadreagerende og asociale adfærd, samt at forældre, som modtog PMTO, blev signifikant bedre til at sætte grænser for deres børn, hvilket i sig selv bidrog til færre adfærdsproblemer hos børnene og færre negative kommunikationskæder i hjemmet. Studiet angiver ikke specifikke effektstørrelser. Studiet viser derudover, at der kan være en interaktionseffekt mellem alder og PMTO, fordi PMTO har en større effekt på børn under 8 end børn over 8 år. Resultatet indikerer, at ændringer af barnets adfærd gennem ændringer i forældres adfærd er mere effektive ved yngre børn.

I en artikel skrevet af Armlund Hagen, Ogden & Bjørnebekk (2011) præsenteres resultaterne af opfølgningen på Ogden & Armlund Hagen (2008), hvor effekten af PMTO er målt et år efter afslutningen på interventionen. Opfølgningen viser, at både kontrolgruppen og stimuligruppens problemadfærd er signifikant reduceret, men der er ikke signifikant forskel på gruppernes gennemsnit. Det vil sige, at PMTO ikke nødvendigvis har været bedre end den konventionelle indsats, som kontrolgruppen modtog. Det skal dog bemærkes, at der tolkes på "intention-to-treat" effekterne, dvs. effekter som er udregnet på baggrund af en antagelse om, at alle de forældre, som har deltaget i det oprindelige studie, også deltager i eftermålingen, hvilket ikke er tilfældet. Med en "intention-to-treat"-tilgang risikerer man således at underestimere den sande effekt. "Treatment-of-treated"-effekterne viser dog også, at PMTO-børnene i nogle situationer udviser signifikant mindre grad af asocial og udadreagerende adfærd end børnene i kontrolgruppen. Det er særligt lærernes vurdering af PMTO-børnenes sociale færdigheder (partial $\eta^2 = 0,20$) og lærernes vurdering af afvigende adfærd i skolen (partial $\eta^2 = 0,29$), hvor den signifikante positive effekt af PMTO kommer til udtryk.

Effekten af den gruppebaserede version af PMTO er ligeledes undersøgt i en norsk sammenhæng. Effekterne af den gruppebaserede version er særlig interessante, fordi den gruppebaserede version alt andet lige vil være billigere i drift end den individuelle version af PMTO. Kjøbli, Hukkelberg & Ogden (2013) undersøger effekten af gruppebaseret PMTO på 137 børn med adfærdsproblemer og deres forældre. De er særligt interesserede i, hvorvidt PMTO påvirker forældrenes tilgang til opdragelse, fordi det forventes at påvirke børnenes adfærd. Både umiddelbart efter interventionen og et halvt år efter interventionen finder de højsignifikante og store effekter af PMTO-indsatsen på forældrenes tilgang til opdragelse. PMTO har en stor effekt i den forventede retning på forældrenes brug af tvang i opdragelsen umiddelbart efter interventionen (Cohen's $d = 0,77$), og effekten er større et halvt år efter (Cohen's $d = 0,95$). På denne baggrund kan det udledes, at PMTO har en stor effekt på reducere af tvang i opdragelsen og fremme af en positiv tilgang til opdragelse hos forældrene i forhold til den konventionelle indsats, og det er derigennem, at ændringer af børnenes adfærd forventes at fremmes. Dette bakkes op af resultater fra studiet Bjørknes & Kjøbli (2012), som undersøger effekterne af gruppebaseret PMTO på forældre og børn tilhørende etniske minoritetsgrupper i Norge. Studiet viser, at PMTO har positive effekter på børnenes adfærd, og at de positive ændringer i børnenes adfærd er fuldt medierede af ændringerne i forældrenes tilgang til opdragelse.

Ud over de netop præsenterede dokumenterede effekter af individuel og gruppebaseret PMTO, er der i Norge påvist dokumenterede effekter af en kort version af PMTO. Kjøbli & Ogden (2012) undersøger, hvordan en PMTO-indsats, som samlet giver forældrene 5 sessioner (almindelig PMTO giver forældrene 20-30 sessioner), påvirker børnenes adfærdsproblemer. Studiet viser, at selv den forkortede version giver signifikante positive effekter på børnenes adfærd og på forældrenes tilgang til opdragelse. Særligt har interventionen en effekt i forhold til at fremme en positiv og opmuntrende tilgang til opdragelse (Cohen's $d = 0,65$), hvilket, som ovenfor nævnt, har vist sig at have stor forklaringskraft i forhold til forbedring af børnenes adfærdsproblemer.

3.5 De danske erfaringer

Det Nationale Forskningscenter for Velfærd (SFI) er i øjeblikket, i samarbejde med Socialstyrelsen, i færd med at udarbejde et effektstudie af PMTO i en dansk kontekst.

3.6 Vurdering af de samlede gevinster og omkostninger

Nedenstående tabel giver på baggrund af de gennemgåede studier et overblik over de dokumenterede effekter ved PMTO.

Tabel 2: Dokumenterede effekter ved PMTO

	Internationale studier	Nordiske studier
Øget sociale kompetencer	Dokumenterede effekter	Dokumenterede effekter
Færre adfærdsproblemer	Dokumenterede effekter	Dokumenterede effekter
Bedre relationer til forældre	Dokumenterede effekter	Dokumenterede effekter
Bedre netværk	Måles ikke	Måles ikke
Bedre indlæring og skolegang	Måles ikke	Måles ikke
Stabilitet i anbringelsen	Ikke relevant	Ikke relevant
Fastholdelse i hjemmet	Måles ikke	Måles ikke
Bedre mental sundhed (målt på angst og depression)	Dokumenterede effekter	Dokumenterede effekter

Evidensgrundlaget bag effekterne af PMTO i forhold til en konventionel indsats er veldokumenteret. I alle de gennemgåede studier har PMTO vist sig at have en signifikant positiv effekt på børnenes problemadfærd umiddelbart efter interventionen set i forhold til den konventionelle indsats. Effekterne af PMTO på børnenes adfærd medieres gennem PMTO's effekt på forældrenes håndtering af forælderrollen. Effekterne varierer dog i størrelse fra studie til studie, og når effekterne studeres over tid, ses der en tendens til, at effekterne af PMTO og den konventionelle indsats nærmer sig hinanden, hvilket kan indikere, at effekterne af PMTO ses hurtigere end effekterne af en konventionel social indsats, men at begge typer af indsatser er virksomme.

PMTO er målrettet børn med udadreagerende problemadfærd, og på baggrund af etiske betragtninger har både kontrolgruppen og PMTO-gruppen i de gennemgående effektstudier modtaget en mere eller mindre omfattende social indsats, som i alle tilfælde signifikant har forbedret både kontrolgruppens og stimuligruppens adfærd. Flere af studierne viser dog, at der udover de direkte positive effekter af PMTO også er en række afledte effekter, som den konventionelle indsats ikke fremmer i samme grad.

Nedenstående figur indeholder en forandringsteori for PMTO, der illustrerer de dokumenterede effekter af PMTO og de forventede afledte effekter af forbedringerne på de inkluderede effektvariabler. De dokumenterede effekter præsenteres i blå kasser og de afledte forventede effekter præsenteres i grønne kasser.

Figur 1: Oversigt over effekter ved PMTO

© 2009 Center for Familie

Forandringsteorien for PMTO bygger på et kvalificeret skøn foretaget på baggrund af den gennemgåede litteratur. På denne baggrund regnes der i den økonomiske analyse med følgende gevinster for den del af målgruppen, der opnår fuld effekt af deltagelsen.

Tabel 3: Gevinst for den del af målgruppen, der fuld opnår effekt

Område	Gevinst for den del af målgruppen, der opnår fuld effekt af indsatsen
Mindre kriminalitet	Opnår samme profil som normalbefolkningen
Øget beskæftigelse	Kommer 80 % nærmere normalbefolkningen
Færre overførsler	Kommer 80 % nærmere normalbefolkningen
Forbedret sundhed	Kommer 50 % nærmere normalbefolkningen
Mindre misbrug	Opnår samme profil som normalbefolkningen
Færre forebyggende foranstaltninger	Opnår samme profil som normalbefolkningen
Færre psykiske lidelser	Opnår samme profil som normalbefolkningen

3.6.1 Succesrate

Effektstudierne måler primært på effektstørrelser ved brug af den statistiske metode Cohen's D, som giver et standardiseret billede af effektens styrke. Denne opgørelsesmetode kan ikke direkte oversættes til en vurdering af, hvor mange der opnår positive resultater.

Nogle af studierne afrapporterer dog estimater for succesraten. Kjøbli og Ogden (2009) undersøger, hvorvidt der er forskel på effekterne af PMTO mellem piger og drenge, dvs. deres uafhængige variabel er køn og altså ikke, hvorvidt forældrene til børnene har fået PMTO. Alle forældrene har fået PMTO, så der er ikke tale om et RCT-effektstudie. Resultaterne viser, at ca. 40 pct. af børnene forbedrer deres udadreagerende problemadfærd i en sådan grad, at de bevæger sig fra at være udadreagerende i klinisk grad til at være normale i forhold til populationen af norske børn (målt på CBCL). Ligeledes bevæger over 45 pct. af børnene sig fra at udvise indadreagerende problemadfærd i klinisk grad til normal grad. Resultaterne er signifikante på et 0,10 alpha-niveau, og det er således 90 pct. sikkert, at samme andele vil kunne genfindes i lignende og mere ekstreme stikprøver. Det skal dog bemærkes, at studiet ligeledes finder, at børnenes score inden interventionen er en stærk prædikator for børnenes score efter interventionen. Sammenhængen mellem børnenes CBCL-score inden interventionen og børnenes CBCL-score efter interventionen er negativ og højsignifikant, hvilket indikerer, at børn med svære adfærdsmæssige problemstillinger rykker sig mere end børn med lettere adfærdsmæssige problemstillinger. Det må

således forventes, at de positive effekter af PMTO vil være mindre, hvis målgruppen for PMTO afgrænses til børn med lette adfærdsproblemer.

3.7 Omkostningerne

Socialstyrelsen yder i samarbejde med eksterne leverandører støtte til opstart af PMTO i kommunerne. PMTO forudsætter, at kommunerne, som ønsker at anvende PMTO, uddanner certificerede PMTO-terapeuter. Socialstyrelsen anbefaler, at kommunerne som minimum uddanner to til tre PMTO-terapeuter, fordi det vil være vanskeligt for den enkelte terapeut at holde fagligheden, hvis han/hun ikke har en faglig sparringspartner til rådighed. Uddannelsen til PMTO-terapeut varer ca. halvandet år, optager omkring 40 pct. af en fuldtidsstilling og skal bygges ovenpå en relevant faglig baggrund som eksempelvis socialrådgiver, sygeplejerske eller psykolog.

Nedenstående figur viser omkostningerne forbundet med iværksættelse og drift af PMTO for kommunerne. Omkostningerne forbundet med opstart og drift af PMTO som gruppebaseret forløb og som individuel baseret indsats er de samme, bortset fra en ekstra omkostning til uddannelse og certificering af gruppeterapeut, som er en overbygning på uddannelsen til individuel terapeut. Omkostningerne er dem, som fremgår på Socialstyrelsens hjemmeside.

Tabel 4: Omkostninger for opstart og drift af PMTO

	Individuel indsats		Gruppebaseret indsats	
	Omkostning	Periode	Omkostning	Periode
Organisatorisk støtte til implementering	Gratis		Gratis	
Uddannelse og certificering af terapeut	41.000 kr.	Pr. terapeut	41.000 kr.	Pr. terapeut
Uddannelse og certificering af gruppeterapeut (overbygning)	0kr.	0kr.	10.000 kr.	Pr. terapeut
Anvendelse af datasystem og support	1.000 kr.	Pr. år	1.000 kr.	Pr. år
National monitorering og vedligeholdelse af program	1.000 kr.	Pr. år	1.000 kr.	Pr. år

Omkostningerne forbundet med uddannelse af terapeuter er engangsomkostninger. Dertil kommer nogle mindre driftsomkostninger forbundet med vedligeholdelsesvejledning af terapeuterne. Fordelt på antallet af børn, som modtager PMTO vil disse omkostninger over tid nærme sig nul, så omkostningerne til uddannelse og vedligeholdelsesvejledning til terapeuter er ikke regnet med som en omkostning forbundet med udgiften til et PMTO-forløb pr. barn.

4. DE SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER AF PMTO

I dette afsnit præsenteres livsforløbene og de samfundsmæssige omkostninger over et helt livsforløb for den målgruppeafgrænsning, der anvendes for PMTO (børn der har modtaget forebyggende foranstaltninger, når de er mellem 4 og 12 år). Endvidere præsenteres, hvordan PMTO kan ændre et livsforløb for de udsatte børn og unge, og hvilken betydning dette har for samfundsøkonomien.

4.1 Livsforløb for målgruppen

4.1.1 Hvilket livsforløb er det typiske for målgruppen?

PMTO er et eksempel på en tidlig forebyggende indsats. PMTO bliver både brugt som en foranstaltning og et forebyggende tiltag. Rambøll vurderer, at de fleste børn, der modtager i PMTO i Danmark, ville have modtaget en forebyggende foranstaltning enten i stedet for PMTO eller senere i barnets liv, havde PMTO eller tilsvarende metoder ikke været en mulighed. I beregningerne anvendes derfor en afgrænsning af målgruppen svarende til børn, der modtager forebyggende foranstaltninger fra de er mellem 4 og 12 år.

4.1.2 Hvilke effekter kan vi forvente af PMTO?

På tværs af nordiske og amerikanske studier er der dokumenteret en positiv effekt af PMTO særligt i forhold til at reducere børnenes udadreagerende problemadfærd, og det er yderligere vist, at PMTO kan medføre en faldende kriminalitet også inden for en 9-årig periode. Da der er tale om en tidlig forebyggende indsats, belyser hverken nordiske eller internationale studier effekter i forhold til uddannelse, beskæftigelse eller misbrug.

Givet, at der er tale om en tidlig, forebyggende indsats, stiller det store krav til den rette visitation af familier til deltagelsen i programmet, hvor der dog også anvendes en systematisk screening af børnene, som således styrker visitationen. I beregningerne anvendes en succesrate på 15 pct., svarende til, at 1,5 ud af 10 vil få større effekt af PMTO, end de vil have fået af de foranstaltninger, de ellers vil have modtaget. Den relativt lave succesrate skyldes, at der er tale om en bred målgruppe. Det forventes, at effektens størrelse delvist afhænger af problemtyngde i udgangspunktet, dvs. i en bred målgruppe vil der være børn med lettere adfærdsproblemer, og de vil forventeligt ikke flytte sig så meget som børn med sværere adfærdsproblemer. Kjøbli og Ogden (2009) afrapporterer et resultat, som viser, at ca. 40 pct. af børnene ved slutmålingen har rykket sig fra at have "klinisk" problemadfærd til at have "normal" problemadfærd (målt på CBCL). Dette resultat indikerer, at en succesrate på 15 pct. er konservativt sat, og derfor ikke overestimerer programmets sande effekt.

I beregningerne har vi indregnet, at en fuld effekt af programmet svarer til, at børnene opnår livsforløb, som er sammenlignelige med normalbefolkningens i forhold til misbrug, kriminalitet, psykiske lidelser og foranstaltninger, mens vi har regnet med, at de stadig ligger marginalt under normalbefolkningen i forhold til beskæftigelse, overførsler og sundhed, da der som udgangspunkt er tale om mere udsatte familier end normalbefolkningen, og indsatsen ikke forventes fuldt ud at kunne kompensere for dette. I forhold til foranstaltninger er det regnet med, at de 15 pct., som opnår fuld effekt, ikke efterfølgende har behov for andre foranstaltninger.

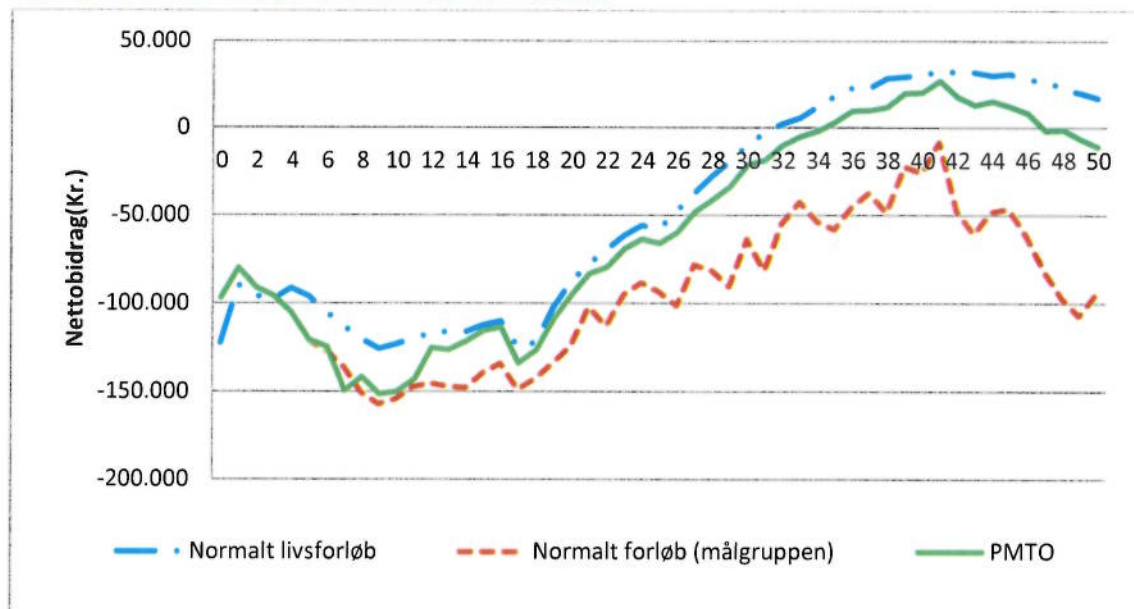
4.1.3 Vurdering af det samfundsøkonomiske potentiale

Nedenfor vurderes det samfundsøkonomiske potentiale forbundet med implementeringen af PMTO. På landsplan er der ca. 5.000 børn i alderen 4-12 år, som har fået en forebyggende foranstaltning (2012-tal), så det samfundsøkonomiske potentiale beregnes på baggrund af en målgruppe i størrelsen 5.000 børn. Potentialet er beregnet både for PMTO tilrettelagt som gruppeforløb og for PMTO tilrettelagt som en individuel indsats. Der er regnet med en 15 pct. succesrate, men omkostningerne gælder for alle deltagere.

PMTO gruppeforløb

I nedenstående figur ses en oversigt over livsforløbene for normalbefolkningen, målgruppens almindelige livsforløb og det estimerede livsforløb for modtagere af PMTO gruppeforløbet.

Figur 2: Samfundsmæssige omkostninger ved livsforløb

Figuren illustrerer, at de personer, der får fuld effekt af PMTO gruppeforløbet, ligger væsentligt over deres "normale" livsbane.

I nedenstående oversigt er de økonomiske konsekvenser for de offentlige kasser og for deltagerne opgjort. I tabellen er der regnet på en omkostning på 17.000 kr. per program, og at programmet igangsættes for 7-årige børn. 17.000 kr. er den gennemsnitlige omkostning pr. programdeltager i et PMTO-gruppeforløb ifølge Servicestyrelsens opgørelse. I tabellen er nettonutidsværdien beregnet ved en 15 pct. succesrate.

Tablet 5: Konsekvenserne for de offentlige kasser og deltageren – fordelt på myndigheder (nettonutidsværdi), kr.

Myndighed	Normalt forløb (målgruppen)	PMTO	Konsekvens
Kommune	-314.922	-258.726	56.197
Stat	-481.472	-436.122	45.350
Offentlige udgifter (ikke delbare)	-2.144.938	-2.144.938	-
Offentlige udgifter i alt	-2.941.332	-2.839.786	101.546
Deltagere	2.060.181	2.164.201	104.021
Samlet	-881.151	-675.584	205.567

Tabellen viser, at livsforløbet for et gennemsnitligt barn i denne målgruppe vil være forbundet med offentlige udgifter på ca. 2,9 mio. kr., mens man ved at omlægge indsatsen til PMTO gruppeforløb kan opnå effekter, hvor livsforløbet i stedet er forbundet med offentlige udgifter på ca. 2,8 mio. kr. i et livsforløb. Besparelsen for de offentlige udgifter peger på, at **kommunerne** kan spare 56.000 kr. pr. barn. **Staten** kan spare omkring 45.000 kr. pr. barn – primært ved en øget

indtægt fra skatteindtægter og en lavere udgift til overførsler. **Deltagerne** vil ligeledes opnå en gevinst i form af en højere lønindtægt, svarende til omkring 105.000 kr. i nutidsværdi.

Fordelingen på forskellige delområder fremgår af nedenstående oversigt.

Tablet 6: Konsekvenserne for de offentlige kasser og deltageren – fordelt på områder (nettonutidsværdi), kr.

Område	Normalt forløb (målgruppen)	PMTO	Forskel
Kriminalitet	-40.530	-37.216	3.314
Skat af lønindkomst	610.118	675.932	65.814
Overførsler	-701.869	-685.046	16.823
Sundhed	-865.178	-859.374	5.804
Misbrug	-31.907	-27.624	4.283
Psykiske lidelser	-90.879	-81.842	9.037
Foranstaltninger	-147.177	-150.707	-3.529
Fritid, kultur mv.	-69.361	-69.361	-
Undervisning mv.	-969.799	-969.799	-
Social beskyttelse	-634.750	-634.750	-
Samlet	-2.941.332	-2.839.786	101.546

Som det fremgår af tabellen, tilfalder kun en begrænset del af nettogevinsten foranstaltningsområdet, mens den største del af indtægten tilfalder kommunkassen og beskæftigelsesforvaltningen i kraft af, at børnene i voksenlivet opnår bedre uddannelse og beskæftigelse.

Ved at bruge PMTO-gruppeforløbet i relation til 5.000 børn og deres familier, vil der være tale om en samlet investering på 85 mio. kr., der vil medføre en nettogevinst for samfundet på ca. 1 mia. kr.

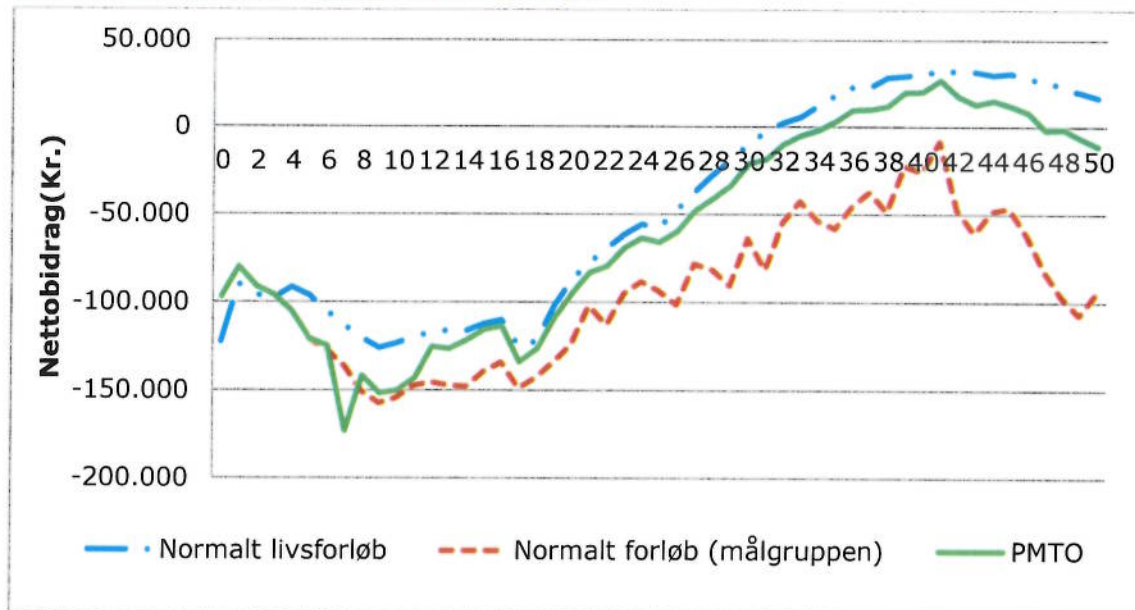
Tablet 7: Samlet potentiale

	PMTO
Antal deltagere på landsplan	5.000
Samlet investering i mio. kr.	85
<i>Nettogevinst i mio. kr.</i>	
Kommune	281
Stat	227
Deltagere	520
Samlet	1.028

PMTO individuel indsats

I nedenstående figur ses en oversigt over livsforløbene for normalbefolkningen, målgruppens almindelige livsforløb og det estimerede livsforløb for modtagere af PMTO som individuel indsats.

Figur 3: Samfundsmæssige omkostninger ved livsforløb

Figuren illustrerer, at de personer, der får fuld effekt af PMTO indsatsen, ligger væsentligt over deres "normale" livsbane, og nærmer sig livsbanen for normalgruppen.

Nedenstående tabel viser en oversigt over de økonomiske konsekvenser for de offentlige kasser og for deltagerne. I tabellen er der regnet på en omkostning på 40.500 kr. per program, og at programmet igangsættes for 7-årige børn. 40.500 kr. er den gennemsnitlige omkostning pr. programdeltager i et PMTO-gruppeforløb ifølge Servicestyrelsens opgørelse. Nettonutidsværdien er beregnet ved en 15 pct. succesrate.

Tablet 8: Konsekvenserne for de offentlige kasser og deltageren – fordelt på myndigheder (nettonutidsværdi)

Myndighed	Normalt forløb (målgruppen)	PMTO	Konsekvens
Kommune	-314.922	-277.833	37.089
Stat	-481.472	-436.122	45.350
Offentlige udgifter (ikke delbare)	-2.144.938	-2.144.938	-
Offentlige udgifter i alt	-2.941.332	-2.858.893	82.439
Deltagere	2.060.181	2.164.201	104.021
Samlet	-881.151	-694.692	186.459

Af tabellen fremgår det, at et gennemsnitligt livsforløb for et barn i denne målgruppe er forbundet med offentlige udgifter på ca. 2,9 mio. kr., hvoraf der kan spares ca. 80 mio. kr., hvis indsatsen omlægges til PMTO. Besparelsen for de offentlige udgifter peger på, at **kommunerne** kan spare 37.000 kr. pr. barn. **Staten** kan spare omkring 45.000 kr. pr. barn – primært ved en øget indtægt fra skatteindtægter og en lavere udgift til overførsler. **Deltagerne** vil ligeledes opnå en

gevinst i form af en højere lønindtægt, svarende til omkring 105.000 kr. i nutidsværdi. Besparelsen for kommunerne er ca. 20.000 lavere ved den individuelle PMTO-indsats i forhold til den gruppebaserede indsats, hvilket først og fremmest skyldes forskellen i udgift pr. deltager imellem de to versioner af PMTO.

Fordelingen på forskellige delområder fremgår af nedenstående oversigt.

Tabel 9: Konsekvenserne for de offentlige kasser og deltageren – fordelt på områder (nettonutidsværdi)

Område	Normalt forløb (målgruppen)	PMTO	Forskel
Kriminalitet	-40.530	-37.216	3.314
Skat af lønindkomst	610.118	675.932	65.814
Overførsler	-701.869	-685.046	16.823
Sundhed	-865.178	-859.374	5.804
Misbrug	-31.907	-27.624	4.283
Psykiske lidelser	-90.879	-81.842	9.037
Foranstaltninger	-147.177	-169.814	-22.637
Fritid, kultur mv.	-69.361	-69.361	-
Undervisning mv.	-969.799	-969.799	-
Social beskyttelse	-634.750	-634.750	-
Samlet	-2.941.332	-2.858.893	82.439

Ligesom det var tilfældet med PMTO gruppeforløbet, tilfalder kun en begrænset del af nettogevinsten foranstaltningsområdet, mens den største del af indtægten tilfalder kommunekassen og beskæftigelsesforvaltningen i kraft af, at børnene i voksenlivet opnår bedre uddannelse og beskæftigelse.

Ved at bruge den individuelle PMTO-indsats i relation til 5.000 børn og deres familier, vil der være tale om en samlet investering på 203 mio. kr., der vil medføre en nettogevinst for samfundet på ca. 932 mio. kr.

Tabel 10: Samlet potentiale

	PMTO
Antal deltagere på landsplan	5.000
Samlet investering i mio. kr.	203
<i>Nettogevinst i mio. kr.</i>	
Kommune	185
Stat	227
Deltagere	520
Samlet	932

BILAG 1: LITTERATURLISTE

- Bank, L. m.fl. (1991): A comparative evaluation of parent training interventions for families of chronic delinquents. I: *Journal of Abnormal Child Psychology*, vol. 19(1), s. 15-33.
- Bjørknes, R. m.fl. (2012): Parent Training Among Ethnic Minorities: Parenting Practices as Mediators of Change in Child Conduct Problems. I: *Family relations: Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*, vol. 61, s. 101-114.
- Bullard, L. m.fl. (2010): Effects of the Oregon model of Parent Management Training (PMTO) on marital adjustment in new stepfamilies: a randomized trial. *Journal of Family Psychology*, vol. 24(4), s. 485-496.
- DeGarmo, D.S., Patterson, G. R. & Forgatch, M.S. (2004): How do outcomes in a specified parent training intervention maintain or wane over time? *Prevention Science* vol. 5(2), s. 73-89.
- Forgatch, M.S. m.fl. (2009): Testing the Oregon delinquency model with 9-year follow-up of the Oregon Divorce Study. I: *Development and Psychopathology*, vol. 21, s. 637-660.
- Forgatch, M.S. & DeGarmo, D.S. (1999): Parenting through change: an effective prevention program for single mothers. I: *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, vol. 67(5), s. 711-724.
- Hagen, K.A., Ogden, T., Bjørnebekk, G. (2011): Treatment outcomes and mediators of parent management training: a one-year follow-up of children with conduct problems. I: *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, vol. 4(2), s. 165-178.
- Kjøbli, J. & Ogden, T. (2009): Gender differences in intake characteristics and behavior change among children in families receiving parent management training. I: *Children and Youth Services Review*, vol. 31, s. 823-830.
- Kjøbli, J. & Ogden, T. (2012): A randomized effectiveness trial of brief parent training in primary care settings. I: *Prevention Science*, vol. 13, s. 616-626.
- Kjøbli, J., Hukkelberg S., & Ogden T. (2013): A randomized trial of group parent training: reducing child conduct problems in real-world settings. I: *Behavior Research and Therapy*, vol. 51, s. 113-121.
- Martinez Jr., C. R., & Forgatch, M. S. (2001): Preventing problems with boys' noncompliance: Effects of a parent training intervention for divorcing mothers. I: *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, vol. 69(3), s. 416-428.
- Ogden, T. & Hagen, A. K. (2008): Treatment Effectiveness of Parent Management Training in Norway: A Randomized Controlled Trial of Children With Conduct Problems. I: *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, vol. 75(8), s. 607-621.
- Wachlarowicz, M. m.fl. (2012): The moderating effects of parent antisocial characteristics on the effects of Parent Management Training-Oregon (PMTO). I: *Prevention Science*, vol. 13, s. 229-24

Bilag: 5.1. Socialrådgivere på skolerne.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 60407/14

Bilag 1.**Støtte til udsatte børn i lokalområdet og folkeskolen.**

Den nye folkeskole reform og den kommende forebyggelsespakke har et særligt fokus på udsatte børn. En del kommuner har erfaringer med, at socialrådgivere i lokalområdet kan hjælpe pædagoger og lærerne med at forebygge, at udsatte børn og unges problemer vokser sig store.

På en folkeskole/et dagtilbud er der masser af problemstillinger, som ikke er alvorlige nok til, at socialforvaltningen skal inddrages, men som er for alvorlige til, at man som klasselærer eller pædagog kan tage hånd om dem. Børn og unge, kan i en kortere periode have det svært eller have svære livsomstændigheder: Hvem skal tage hånd om en far, uden bolig og uden adresse, men som passer godt på sin søn? Hvem kan tage fat, når en ung har begyndende stort skolefravær? Hvad skal man stille op med barnet, som bliver kontrolleret i for høj grad af sine forældre? Hvordan får man talt med en forælder, som man har mistanke om drikker for meget?

En socialrådgiver i lokalområdet tager sig af alt det, som familier kan have problemer med: Det kan være alt fra en ungs skolefravær, til en bandes forsøg på at rekruttere en ung på fra det ældste klassetrin. Det kan være problemer med opdragelse, skilsmisse, begyndende misbrug, mistriksel, dødsfald og sygdom.

En socialrådgiver i lokalområdet er en anden samarbejdspartner, fordi hun ikke direkte kommer fra forvaltningen, ikke træffer afgørelser, og samtidig har sin ugentlige gang i lokalområdet. Det kan betyde, at familierne bedre vil kunne tage imod tilbud om hjælp.

En socialrådgiver i lokalområdet er med til at forebygge, at problemer eskaleres, og med til at give familier en hurtigere hjælp her og nu ved at kunne henvise til relevante tilbud eller selv løse problemstillinger ved samtaler og netværksmøder.

En socialrådgiver i lokalområdet giver mulighed for at arbejde forbyggende i dagtilbud og på skolerne i samarbejde med pædagoger, lærerne, familierne og de interne og eksterne ressourcepersoner. Derved forebygges det, at problemer eskaleres, og måske bliver en sag for de sociale myndigheder.

Socialrådgiver i lokalområdet i Allerød kommune.

Formålet med ordningen er, at socialrådgiverne sammen med lærerne og pædagogerne kan få tidligere fat i børn og unge, der har det svært, så der hurtigt kan blive sat en fælles indsats i gang, der sigter på at finde gode fælles løsninger, inden problemerne vokser sig store for barnet og familien.

Den tidlige indsats har desuden til formål at gøre det lettere at få et godt samarbejde op at stå med forældre, elever og lærere, før situationen spidser til.

Tilbuddet vil bestå i, at forældre, børn, unge, lærere og pædagoger kan henvende sig til en socialrådgiver som fast kommer ude i områderne. Hun har fast tid i hver af de 6 lokalområder, hvor elever og forældre kan henvende sig.

Socialrådgiveren i lokalområderne er ansat i familieafdelingen og organisatorisk tilknyttet modtagerenheden.

Socialrådgiveren tilrettelægger sin tid og indsats i samarbejde med de lokalområder, hun er tilknyttet, så det giver mening for lige præcis dem, som hun hjælper.

Socialrådgiveren ansættes på 35 timer ugentligt.

Eksempler på, hvordan en socialrådgiver i lokalområdet i praksis kan anvendes:

- Når pædagog eller klasselærer er bekymrede for en elevs hjemlige situation, har de mulighed for at inddrage socialrådgiveren som sparrings partner.
- Socialrådgiveren vil kunne tage på et hjemmebesøg hos en familie, hvor eleven/barnet reagerer aggressivt over for omgivelserne med henblik på at få talt med forældrene om problemerne på forældrenes hjemmebane.
- Socialrådgiverne vil kunne holde tværfaglige møder med henblik på, at man får sat de ressourcer, der omkring barnet i spil omkring en løsning af barnets problemer.
- Børn og forældre får mulighed for at snakke med en professionel om emner som ex. sociale problemer, højt fravær, misbrug, cutting, og ensomhed.
- Socialrådgiveren kan hjælpe pædagoger og lærerne med at finde ud af, hvordan de skal skrive en underretning.
- Skolesocialrådgiveren kan bygge bro mellem to instanser, og er med til at optimere samarbejdet mellem Familieafdelingen og institutionen eller skolen.
- Hvis klasselæreren skal have en vanskelig snak med forældre og forklare, hvorfor klasselærere eksempelvis skal underrette de sociale myndigheder på grund af deres skærpede underretningspligt, men også forberede familien på dens første møde med Socialforvaltningen, kan hun få hjælp til at planlægge, hvad hun skal være opmærksom på i samtalen, og hvordan hun vil gribe den an, og kan eventuel deltage i samtalen.

Disse eksempler er ikke en udtømmende beskrivelse. Opgaveløsningen skal tilrettelægges, aftales og prioriteres sammen med lokalområdet.

Erfaringer fra andre kommuner.

De kommuner, som i dag har *Socialrådgivere på Skolerne* har erfaret, at det giver positive resultater at have socialrådgivere på skolerne:

- Elevernes fraværsprocent er faldet på de skoler, hvor der er skolesocialrådgiver. Faldet er mere end på de skoler, som ikke havde skolesocialrådgivere.
- Skolernes muligheder for at arbejde forebyggende er forbedret, og flere problemer klares lokalt.
- Samarbejdet mellem skoler, Familieafdeling og familierne er forbedret
- Kvaliteten af skolernes underretninger til Familieafdelingen er øget, fordi socialrådgiveren kan vejlede lærerne i forhold til den enkelte underretning

To kommuner fremhæver i et interview omkring skolesocialrådgivere følgende: »Lærerne har måske følt, at de løb panden mod en mur og har ikke kunnet forstå, at de ikke kunne råde systemet op. Socialforvaltningen har nok haft det lige modsat. I stedet for, at systemerne ender med at frustrere hinanden, arbejder de nu sammen».

Opfølgning/Evaluering.

Socialrådgiverens arbejde i lokalområdet vil blive dokumenteret i anonym form på: Antal henvendelse, hvem der henvender sig, typer af samtaler. Denne dokumentation har til formål, at dokumentere ressource anvendelsens omfang, indhold og relevans.

Socialrådgiverens arbejde vil blive kvalitativt dokumenteret i starten ved at brugerne af ordningen udfylde et mindre evalueringsskema. Formålet hermed er, at sikre at tilbuddet matcher de problemstillinger, det er sat til at løse, herunder at sikre viden om, hvilke behov, der skal løses bedre. Der følges op første gang efter et halvt år, derefter årligt.

Bilag: 7.1. Budgetanalyse - benchmark social område

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 59179/14

NOTAT

Benchmarking på det sociale område

I budgetforliget for 2014 – 2017 indgår, at der skal gennemføres en analyse i form af en benchmarking af de sociale udgifter på børne- og voksenområdet sammenlignet med andre kommuner.

På baggrund heraf har Forvaltningen udarbejdet analyse der beskriver Allerød Kommunes udgifter i forhold til 5 andre kommuner som er sammenlignelige i forhold til størrelse, befolkningssammensætning mm. Analysen indeholder de væsentligste udgifter på både børn-, unge og voksenområdet. Analysen tager afsæt i offentligt tilgængelige oplysninger, eksempelvis Danmarks statistik, KORA (eco-nøgletal), Indenrigsministeriet og KL. Med mindre andet er angivet i notatet er data til og med 2013 regnskabstal, mens oplysningerne for 2014 er budgettal.

Forbehold for anvendelsen af nøgletal

Nøgletal beskæftiger sig alene med målelige størrelser, og dette vil i vid udstrækning sige økonomiske forhold. Bruger en kommune således flere ressourcer på et sektorområde end kommuner med tilsvarende udgiftsbehov, siger dette ikke i sig selv noget om, hvad pengene bliver brugt til, og om de bliver brugt optimalt. Anvendes der flere penge på et område i en kommune, kan det altså både være et udtryk for et højere serviceniveau og/eller en lavere effektivitet.

Sidst men ikke mindst siger økonomiske nøgletal ikke noget om, hvordan borgerne opfatter den service, som de får fra kommunen. Det er ikke givet, at et højt serviceniveau automatisk vil føre til en god kvalitet i servicen, ligesom det ikke er givet, at brugerne vil opleve servicen som udtryk for et højt serviceniveau. Nøgletallene skal derfor tages med et forbehold og kan derfor primært anvendes til at udpege områder der er relevante for supplerende og mere tilbundsående analyser. Derudover skal det bemærkes, at nøgletallene kan være udtryk for forskellige konteringspraksis kommunerne i mellem.

Socioøkonomisk indeks

Nøgletallet måler kommunens relative udgiftsbehov i forhold til andre kommuner på basis af en række socioøkonomiske kriterier, der indgår med forskellig vægt i beregningen. Det er kriterier som f.eks. 'Antal 20-59-årige uden beskæftigelse' og 'Antal psykiatriske patienter'. Den præcise definition kan findes i Økonomi- og Indenrigsministeriets publikation 'Kommunal Udligning og Generelle Tilskud 2008', side 40. En værdi over 1 betyder, at kommunen har et større udgiftsbehov relativt til gennemsnittet af kommunerne, imens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov relativt til gennemsnittet.

Allerød Kommune

Sekretariat

Allerød Rådhus

Bjarkesvej 2

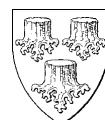
3450 Allerød

Tlf: 48 100 100
kommunen@alleroed.dk
www.alleroed.dk

Dato: 23. juni 2014

Sagsbehandler:
mitt

Direkte telefon: 313

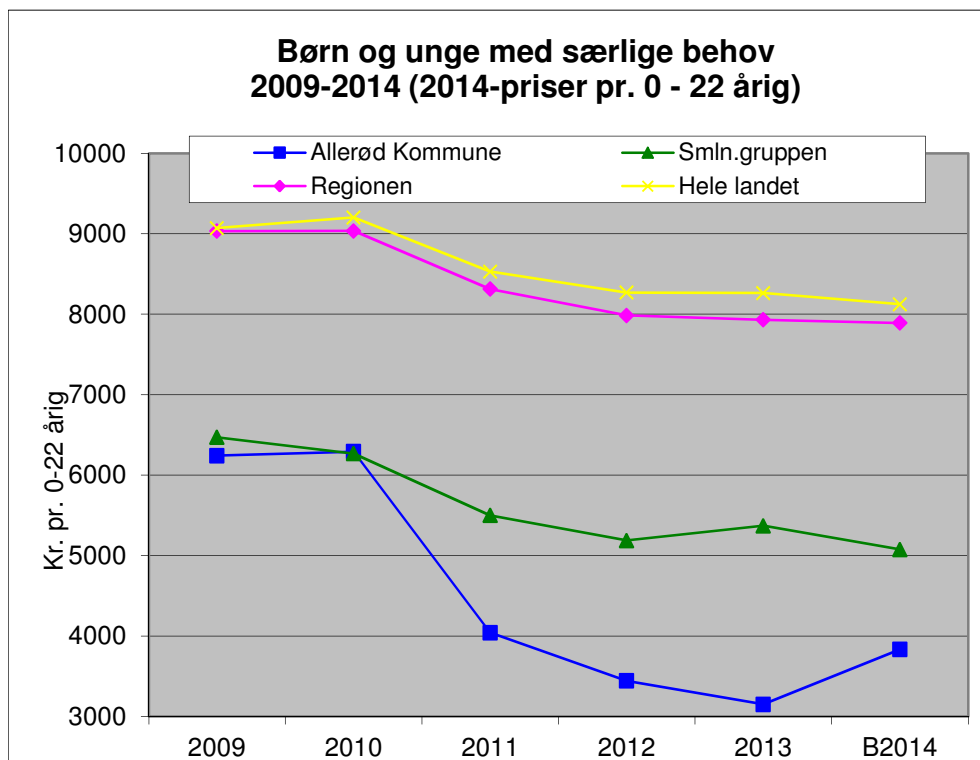
Socioøkonomisk indeks	2011	2012	2013
Furesø Kommune	0,76	0,78	0,81
Allerød Kommune	0,47	0,47	0,52
Fredensborg Kommune	0,9	0,9	0,9
Hillerød Kommune	0,7	0,71	0,76
Hørsholm Kommune	0,66	0,66	0,68
Rudersdal Kommune	0,71	0,71	0,69
Gennemsnit	0,72	0,72	0,74

Som det fremgår af tabellen er Allerød Kommunes socioøkonomiske indeks under niveauet for nabokommuner. Indekset har været marginalt stigende i perioden 2011 – 2013, så den i 2013 er på 0,52 pct., hvilket er landets laveste. Til sammenligning har Gentofte Kommune landets næstlaveste indeks på 0,67. Allerød Kommunes beregnede udgiftsniveau er dermed på knap halvdelen af landet under ét.

Børn og Unge med særlige behov – udgiftsniveau 2009 - 2014

Kendetegnende for kommuner i sammenligningsgruppen er, at både udgiftsbehovet og ressourcepresset er lavt.

Følgende kommuner indgår i sammenligningsgruppen: Dragør, Gentofte, Solrød, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Egedal, Rudersdal, Frederiksberg, Vallensbæk og Lejre Kommune.

Som det fremgår af kurven er de samlede udgifter til børn og unge faldet markant i Allerød Kommune i perioden 2010 til 2013. Udgifterne er således faldet fra 6.292 kr. pr. 0 -22 årig indbygger i 2010 til 3.150 kr. i 2013.

Ændringen svarer til et fald i udgifterne på 50 %.
 Sammenligningsgruppen har i samme periode haft et fald på 14 %, mens landet under ét har haft et fald i udgifterne på 10 %.

I budget 2014 er der i forbindelse med oprindeligt budget budgetteret med en stigning på de samlede udgifter på børn- og ungeområdet. Dette er fastholdt i forbindelse med 1. forventet regnskab, som blev behandlet i Økonomiudvalget den 13. maj 2014. Stigningen skyldes primært forbrug til mor/barn anbringelser, hvor der i de foregående to år ikke har været forbrug.

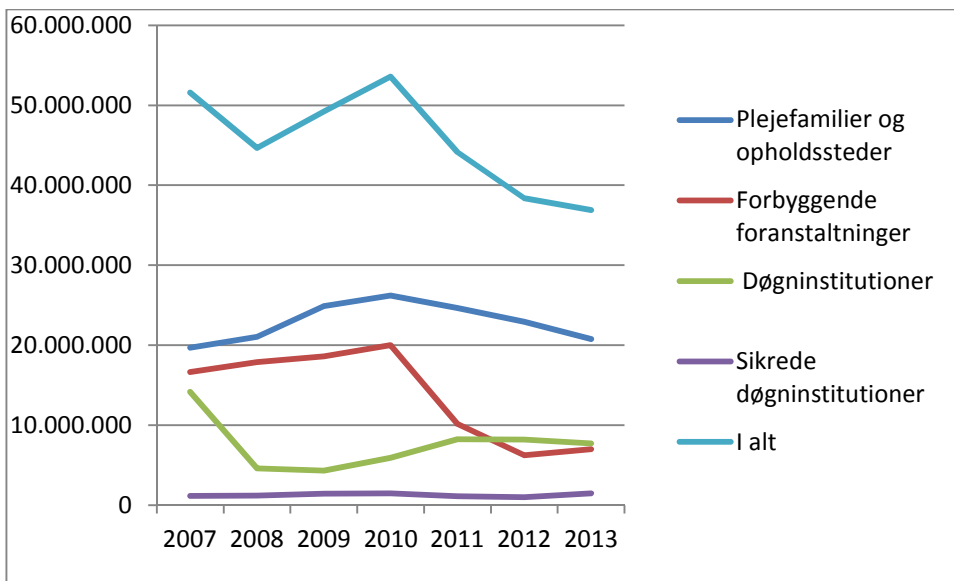
I nedenstående tabel er der en sammenligning af Allerød Kommunes udgifter på funktionerne plejefamilier, opholdssteder, forebyggende foranstaltninger samt døgninstitutioner m.v. for børn og unge med de omkringliggende kommuner. Oplysningerne er baseret på nøgletal fra Økonomi- og Indenrigsministeriet og er opgjort i udgifterne kr. pr. 0 – 17 årig.

Bruttodrifts-udgifter i kr. pr. 0-17-årig	R 2011	R 2012	R 2013	B 2014	Vægtet R 2013 / socio-økonomisk indeks
Furesø	9.046	8.117	7.956	8.102	9.822
Allerød	7.517	6.596	6.182	6.679	11.888
Fredensborg	19.381	19.676	19.490	20.357	21.656
Hillerød	10.990	12.061	11.751	12.228	15.462
Hørsholm	6.394	6.779	7.554	7.498	11.109
Rudersdal	10.980	10.979	11.155	9.256	16.167
Gennemsnit	11.225	11.281	11.211	11.077	14.967

I sidste kolonne er udgifter korrigeret i forhold til kommunes socioøkonomiske indeks. Som det fremgår ligger Allerød kommunes udgifter til børn og unge med særlige behov på niveau eller under nabokommuner, når der korrigeres for socioøkonomiske forhold.

Det følgende diagram viser udviklingen på de væsentligste udgiftsområder på området for børn- og unge med særlige behov. Som det fremgår af kurven har der været et fald i de samlede udgifter fra 53,5 mio. kr. i 2010 til 36,9 mio. kr. i 2013 – et samlet fald på 16,6 mio. kr. i løbet af 3- 4 år.

Som det fremgår, er faldet i udgifterne i perioden 2010 – 2013 primært sket på forebyggende foranstaltninger, samt i mindre omfang plejefamilier og opholdssteder, mens udgifterne til døgninstitutioner i perioden 2010 – 2013 har været svagt stigende. Udgifterne til sikrede institutioner, der er delvist objektivt finansierede, er uændrede i perioden 2007 – 2013.

En af de væsentligste forklaringer på faldet i udgifterne til forebyggende indsats er etablering af gruppeordningen og nedlæggelsen af Lyngehus børnehave og skole. I den forbindelse blev en væsentlig del af del af budgettet fra Lyngehus flyttet til gruppeordningen og dermed til det almindelige skolebudget. Kun i det omfang børnene ikke kan rummes i gruppeordningen, og som følge heraf har behov for en dagbehandlingsplads i henhold til serviceloven, vil det påvirke udgiftsniveauet på børn- og unge med særlige behov. Udgifterne til dagbehandlingen skønnes til ca. 4 mio. kr. i 2014, hvoraf kun de 2 mio. som udgør behandlingsdelen indgår i ovennævnte opgørelse.

Antal børn og unge fordelt på anbringelsestype

Nedenstående oversigt viser antallet af anbragte børn og unge i perioden 2009 - 2012. Det samlede antal varierer fra 38 i 2009 til 52 i 2011. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke endelige oplysninger for 2013. Selvom udgifterne til plejefamilier og opholdssteder har været faldende i perioden har antallet af anbringelser været svagt stigende, hvilket indikerer et fald i udgifterne til de enkelte anbringelser.

Som det fremgår af oversigten er antallet af anbringelser jævnt fordelt over årene. Anbringelse på socialpædagogisk opholdssted, værksteds- eller produktionsskole, mini-institution udgør knap halvdelen af samtlige anbringelser hen over årene.

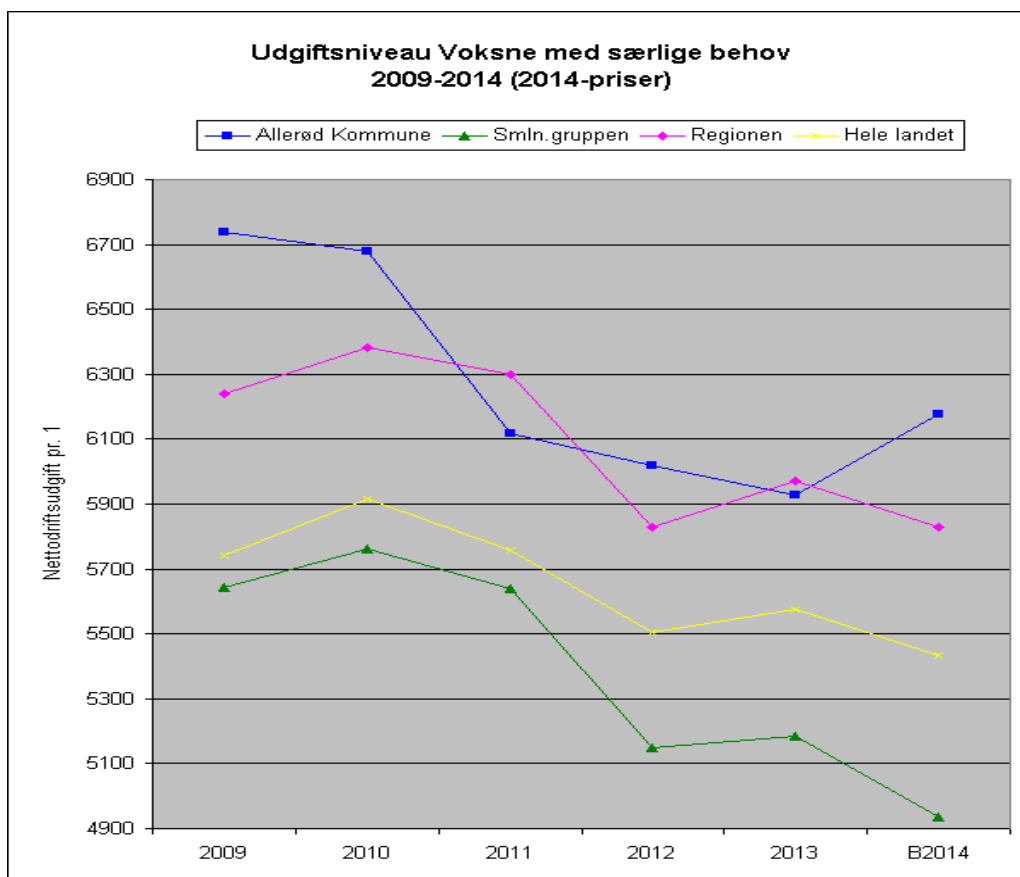
Anbringelsestype	2009	2010	2011	2012
Slægtsanbringelse	0	0	1	1
Almindelig plejefamilie	6	5	8	10
Døgninstitution, sikret afdeling	1	0	0	0
Døgninstitution, anden afdeling	3	10	11	7
Akutinstitution	3	3	3	2
Socialpædagogisk opholdssted	20	21	20	19
Kost-, ungdoms-, efterskole	1	1	1	0
Eget værelse eller lignende	2	3	5	5
Uoplyst	2	2	3	3
I alt	38	45	52	47

Det skal bemærkes, at oplysningerne er baseret på et forløbsregister som opdateres årligt og tallene for de seneste tre år derfor kan ændres ved en efterfølgende opdatering.

Udgifter til foranstaltninger for voksne

Allerød Kommune er i lighed med på området for børn- og unge på voksenområdet placeret i sammenligningsgruppe med Dragør, Gentofte, Solrød, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Egedal, Rudersdal, Frederiksberg, Vallensbæk og Lejre Kommune. Kendetegnenende for kommuner i sammenligningsgruppen er at både udgiftsbehovet og ressourcenes pres er lavt.

I nedenstående oversigt er opgjort det samlede udgiftsniveau på området Voksne med særlige behov i forhold til antallet af 18 – 64 årige i kommunen. Udgifterne vedrører blandt andet botilbud, kontaktperson- og ledsageordning samt tilskud til ansættelse af hjælpere. Data til og med 2013 er regnskabstal, mens oplysninger for 2014 er budgettal.

Som det fremgår af ovenstående kurve er det samlede udgiftsniveau til voksne med særlige behov faldet i perioden fra 2009 til og med regnskab 2013. Dette gælder for Allerød Kommune, sammenligningskommunerne og landet under et. Mens de samlede udgifter i perioden 2009 og 2010 i Allerød Kommune var over niveauet for hovedstadsregionen, er udgifterne i perioden 2011 - 2014 været på niveau med kommunerne i hovedstadsregionen. Som det fremgår af diagrammet er udgiftsniveauet i Allerød Kommune i hele perioden 2009 – 2014 over både sammenligningsgruppen og hele landet.

Oversigten viser dermed en generel udfordring på voksenområdet for hovedstadsområdet under et. I perioden 2010-2013 har kommunerne i hovedstadsregionen på trods af en mindre stigning i 2013 nedbragt udgifterne med 0,4 pct. i forhold til 2010. På landsplan er de samlede udgifter omvendt blevet nedbragt med 4,1 pct. i samme periode. Faldet i udgifterne har således været større i de øvrige regioner sammenlignet med i hovedstaden.

I budget 2014 er der i forbindelse med oprindeligt budget budgetteret med en stigning på de samlede udgifter i Allerød Kommune. Dette er fastholdt i forbindelse med 1. forventet regnskab, som blev behandlet i Økonomiudvalget den 13. maj 2014. Stigningen ses fortrinsvis indenfor botilbudsområdet og hjælperordninger og skyldes 3 dyre børnesager som er overgået til voksenforanstaltninger, samt særtakster på 2 voksensager. Der forventes dog mindreforbrug ved næste forventede regnskab pga. dødsfald samt ændring i et dyrt tilbud.

I nedenstående oversigt er udgiftsniveauet opdelt i forhold til de enkelte grupperinger.

	Allerød Kommune	Smnl. gruppen	Region Hovedst.	Hele landet
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	193	181	173	190
Botilbud	21	63	86	112
Alkoholbehandling og behandlingshjem	86	100	112	77
Behandling af stofmisbrugere	81	124	212	194
Botilbud til længerevarende ophold	3049	1946	2232	1781
Botilbud til midlertidigt ophold	562	955	1027	932
Kontaktperson- og ledsagerordninger	446	156	116	94
Beskyttet beskæftigelse	322	227	268	229
Aktivitets- og samværstilbud	461	515	652	541
I alt ekskl. indtægter fra CRO	5221	4267	4877	4151
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-244	-177	-187	-129
I alt kr. pr. 18+ årig	4977	4090	4690	4023
Voksne med særlige behov, inkl. socialområde på Hfk 5.32 kr. pr. 18+ årig	5853	5118	5896	5503
Udgiftsniveau, indeks	106,4	93,0	107,1	100,0
Beregnet udgiftsbehov (2011), indeks	91,2	95,0	102,5	100,0
Udgiftsniveau kor. for udgiftsbehov, indeks	116,6	98,0	104,3	100,0

Som det fremgår af oversigten er det primært på området Botilbud til længerevarende ophold og kontaktperson og ledsagerordning, at Allerød

Kommune ligger over niveauet i sammenligningskommunerne og landsgennemsnittet.

Dette skyldes primært, at budgettet i virksomheden Allerød Bo og Støtte fejlagtigt har været samlet på længerevarende botilbud i stedet for at være fordelt mellem længerevarende (Skovbo) og midlertidige (Solvænget). Dette forklarer samtidig, hvorfor Allerød ligger væsentlig lavere end sammenligningskommunerne på midlertidige botilbud. Økonomi er ved at udrede om den store forskel på kontaktperson og ledsagerordninger skyldes at Socialpsykiatrien konteres her og konteres på anden konto i andre kommuner. Allerød Kommune har relativt få bevillinger på området, så udfaldet kan ikke alene være begrundet på den baggrund. På de øvrige områder ligger Allerød på niveau med sammenligningskommunerne.

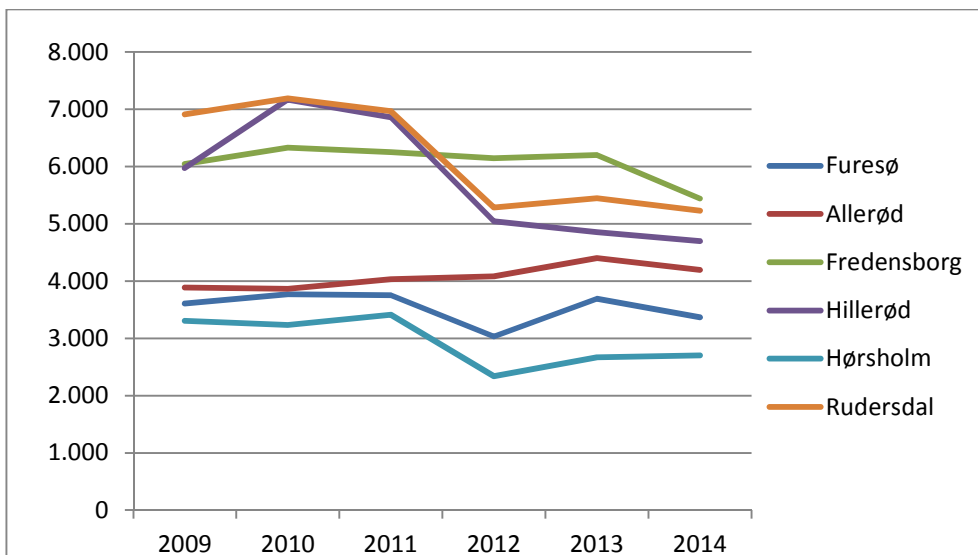
Som det fremgår nederst af oversigten er det indekserede udgiftsniveau for Allerød Kommune for regnskab 2013 106,4, mens det beregnede udgiftsbehov ifølge ECO-nøgletal er fastsat til 91,2. Det faktiske udgiftsniveau sammenholdt med det beregnede udgiftsbehov er dermed for Allerød Kommune 116,6.

Det er ikke muligt, at trække oplysninger fra Danmarks statistik eller andre centrale databaser vedr. udgiftsniveauet fordelt på de enkelte områder og kommuner på voksenområdet. Undtaget herfra er en samlet opgørelse af udgifterne til botilbud, kontaktperson- og ledsageordning samt tilskud til ansættelse af hjælpere til personer med *nedsat funktionsevne*. I nedenstående tabel er opgørelse af Allerød Kommunes udgifter sammenlignet med de omkringliggende kommuner. Oplysningerne er baseret på nøgletal fra Økonomi- og Indenrigsministeriet og er opgjort i kr. pr. indbygger.

	R 2009	R 2010	R 2011	R 2012	R 2013	B 2014
Furesø	3.610	3.767	3.751	3.032	3.689	3.370
Allerød	3.889	3.862	4.031	4.081	4.401	4.194
Fredensborg	6.045	6.327	6.253	6.146	6.202	5.440
Hillerød	5.970	7.170	6.858	5.044	4.855	4.695
Hørsholm	3.305	3.234	3.413	2.339	2.666	2.700
Rudersdal	6.909	7.193	6.965	5.285	5.444	5.231

I nedenstående figur er de tilsvarende oplysninger fremstillet i grafisk form. Som det fremgår af grafikken er Allerød Kommunes udgiftsniveau på området i hele perioden under Rudersdal, Hillerød og Fredensborg men over niveauet i Furesø og Hørsholm.

Grafikken illustrerer endvidere, at spændet i udgiftsniveauet i perioden 2009 – 2014 er blevet indsnævret. En af forklaringerne på dette er blandt andet, at der siden 2009 på foranledning af Ballerup Kommune har været et tæt samarbejde mellem de 29 kommuner i hovedstadsområdet vedrørende benchmarking på området for voksne med særlige behov. Undersøgelsen var initieret med baggrund i et ønske om at få mere viden om, hvordan kommunens aktivitets og udgiftsudvikling så ud i forhold til øvrige kommuner. I de forudgående år var der således en markant udgiftsvækst på voksenhandicap- og psykiatriområdet - og et heraf følgende behov for at "tøjle" denne vækst. Kommunerne havde derfor behov for viden om, hvorvidt man som kommune ligger højt eller lavt sammenlignet med andre kommuner med hensyn til antallet af modtagere og enhedsudgifterne.

Med undersøgelsen fra Ballerup Kommune er der således lavet en sammenligning på antal modtagere og den gennemsnitlige udgift pr. modtager, så den enkelte kommune får dokumenteret i hvor høj grad udgiftsniveauet skyldes mange modtagere, dyre modtagere eller en kombination af disse. Senest offentliggjorte rapport vedrører regnskab 2012 og giver et fyldestgørende billede af udgiftsniveauet i de enkelte kommuner.

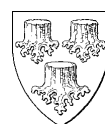
Herunder er angivet rapportens hovedkonklusioner for Allerød Kommune og nabokommuner vedrørende enhedsudgift og modtagerandel. Modtagerandelen er opgjort som antal modtagere pr. 1000 18 – 64 årige i kommunen.

Kommune	Enhedsudgift, inkl. refusion	Modtagerandel	Nettodrifts-udgift pr. 18-64 årig
Allerød	280.204	25,3	7.101
Fredensborg	328.177	25,7	8.435
Furesø	277.288	26,5	7.367
Hillerød	181.138	36,6	6.628
Hørsholm	281.934	17,7	4.995
Rudersdal	296.099	22,7	6.714

Den samlede benchmarkinganalyse vedrørende regnskab 2012 er vedlagt som bilag. Heraf fremgår også en detaljeret angivelse af enhedsudgifterne for de enkelte tilbud på voksenområdet.

Det afklares i øjeblikket i regi af KKR hvorvidt og i givet fald hvordan analysen for regnskab 2013 skal udarbejdes. Når analysen foreligger, vil den blive forelagt til orientering for Sundheds- og Velfærdsudvalget.

Bilag: 7.2. Benchmark voksenområdet.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 51646/14

Til: Sundheds- og Forebyggelsesudvalget
Kommunerne i Region Hovedstaden

Dato: 3. juni 2013

Tlf. dir.: 4477 6316
E-mail: jkg@balk.dk
Kontakt: Jeppe Krag
Sagsnr: 2013-6750
Dok.nr: 2013-86745

Notat

Sammenligning af udgifter til voksne med særlige behov

Baggrund

I de sidste fire år har Ballerup Kommune gennemført en sammenligning af kommunerne i Region Hovedstaden på området for voksne med særlige behov. Undersøgelsen har haft stor opbakning og er fundet meget brugbar, hvorfor undersøgelsen atter er gentaget i 2013. Resultaterne af undersøgelsen kan læses i nærværende rapport.

Baggrunden for sammenligningen af udgifterne, er den markante udgiftsvækst på voksenhandicap- og psykiatriområdet og behovet for at "tøjle" denne vækst. Til dette indgår et helt enkelt behov for viden om, hvorvidt man som kommune ligger højt eller lavt sammenlignet med andre kommuner med hensyn til antallet af modtagere og niveauet på enhedsudgifterne.

Det er navnlig antallet af modtagere og den gennemsnitlige udgift pr. modtager, som har betydning for kommunernes udgiftsniveau på området, idet andre forhold som valgt serviceniveau, visitationspraksis, modtagernes sammensætning osv. også spiller ind, men er indeholdt i de to nævnte forhold.

Undersøgelsens målsætning er derfor at fremstille en kommunesammenligning på antallet af modtagere og den gennemsnitlige udgift pr. modtager, således at den enkelte kommune får dokumenteret i hvor høj grad udgiftsniveauet skyldes mange modtagere, dyre modtagere eller en kombination af de to.

I forhold til undersøgelsen, der blev gennemført sidste år, er der i år tilføjet oplysninger omkring udgifterne til ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU) i årets benchmark efter ønske fra de deltagende kommuner, men ellers er der ikke foretaget ændringer. Det giver kommunerne mulighed for udover at kunne sammenligne sig med de øvrige kommuner også at kunne sammenligne sine resultater med tidligere års resultater.

Indsamling af data

Kommunerne i Region Hovedstaden fik i begyndelsen af april tilsendt undersøgelsen og har frem til midten af maj indberettet deres resultater. Resultaterne er efterføl-

gende blevet eftergået af kommunerne, og kommunerne har haft mulighed for at sammenholde deres egne resultater med de øvrige kommuner og efterfølgende komme med rettelser. De endelige tilbagemeldinger danner baggrund for det tal-materiale, der præsenteres i denne rapport.

Da der er store forskelle i kommunernes måde at opgøre udgifterne og antallet af personer i forhold til de enkelte paragrafer, har enkelte kommuner suppleret deres besvarelse med kommentarer, der vedrører deres opgørelse. Disse kommentarer er samlet bagerst i rapporten i bilag 3.

Opgørelsen

Udgangspunktet for sammenligningen er regnskabsresultatet for 2012 og det tilhørende antal helårsmodtagere. I sammenligningen indgår støtte efter Servicelovens §§ 85, 94b, 95, 96 og 97. Herudover indgår dag- og døgntilbud efter servicelovens §§ 103-104, 107-110, samt STU-området. Endelig er undersøgelsen suppleret med udgifter til kørsel efter § 105 til hhv. §§ 103 og 104, samt antallet af personer vedr. refusion til særligt dyre enkeltsager,

Opgørelsen baserer sig på de borgere, som den enkelte kommune har haft betalingsforpligtigelsen for i 2012, hvilket vil sige de af kommunens egne borgere, hvor der er afholdt en udgift efter de udvalgte paragraffer i Serviceloven, uanset om der er tale om et kommunalt (eget regi eller anden kommune), regionalt eller privat drevet tilbud.

Der tages udgangspunkt i nettodriftsudgifterne med en særskilt angivelse af refusionsindtægten. Der er ingen restriktion på alder, hvilket betyder, at modtagere, der er ældre end 64 år vil indgå under flere af funktionerne i undersøgelsen, selvom målgruppen som udgangspunkt er de 18-64 årige.

Udgangspunktet for opgørelsen er antal helårsmodtagere, hvilket vil sige, at hvis én person, f.eks. har modtaget støtte i syv måneder inden for et tilbud, tæller vedkommende som 0,6 helårsmodtager (7/12) i den pågældende rubrik. For enkelte paragraffer er dog brugt antal borgere og ikke helårspersoner. En person kan godt modtage foranstaltninger efter flere forskellige paragraffer og dermed samlet tælle med som mere end én helårsmodtager.

Resultater

Kommunerne sammenlignes på enhedsudgiften (både ekskl. og inkl. refusion), nettodriftsudgiften og modtagerandelen blandt de 18-64 årige.

Alle hovedstadsregionens kommuner har deltaget i undersøgelsen, hvilket også var tilfældet i sidste års undersøgelse. Den store deltagelse i undersøgelse sikrer kommunerne et solidt sammenligningsgrundlag.

Hovedparten af kommunerne har indberettet på alle paragraffer. Enkelte kommuner har ikke haft udgifter til §§ 94 og 95 selvansat hjælper. Herudover har flere kommuner samlet deres udgifter til de to § 85 foranstaltninger ét sted, hvorfor udgiften kun er medtaget dette sted.

Københavns Kommune har i deres indberetning ikke opgjort deres udgifter til STU, men er medtaget i hovedoversigten med en note om, at denne udgift ikke er medtaget. Rødovre Kommune har ingen borgere konteret på § 85, hvorfor kommunen også indgår i den samlede oversigt. Frederiksberg Kommune har ikke kunnet opgøre kørselsudgifterne, hvorfor de overordnede resultater af undersøgelsen er præsenteret eksklusiv kørsel.

Nedenfor er de overordnede resultater af undersøgelsen præsenteret for hver enkelt kommune.

Tabel 1: Samlede udgifter, ekskl. kørsel

	Enhedsudgift ekskl. refusion	Enhedsudgift inkl. refusion	Modtagerandel	Nettodrifts-udgift pr. 18-64 årig
Albertslund	280.572	262.463	37,1	9.730
Allerød	296.061	280.204	25,3	7.101
Ballerup	292.950	280.028	28,5	7.974
Bornholm	217.265	207.721	40,2	8.350
Brøndby	292.998	268.189	31,9	8.543
Dragør	425.866	401.383	14,1	5.676
Egedal	360.658	335.104	20,7	6.928
Frederiksberg	322.002	297.268	16,6	4.945
Frederikssund	218.869	206.305	35,2	7.270
Fredensborg	355.183	328.177	25,7	8.435
Furesø	302.454	277.888	26,5	7.367
Gentofte	274.955	263.367	24,0	6.310
Gladsaxe	269.206	254.402	26,0	6.607
Glostrup	217.976	204.443	30,1	6.160
Gribskov	327.977	304.547	24,4	7.440
Halsnæs	232.226	218.235	33,8	7.373
Helsingør	223.821	212.986	34,3	7.301
Herlev	303.278	275.668	30,9	8.518
Hillerød	191.142	181.138	36,6	6.628
Hvidovre	373.751	353.367	20,1	7.086
Høje Taastrup	289.549	270.398	25,1	6.775
Hørsholm	302.078	281.934	17,7	4.995
Ishøj	262.276	249.058	32,2	8.018
København*	294.628	269.194	17,8	4.804
Lyngby-Taarbæk	251.039	234.165	23,1	5.417
Rødovre	363.030	344.848	22,0	7.578
Rudersdal	312.738	296.099	22,7	6.714
Tårnby	436.785	413.907	13,4	5.532
Vallensbæk	318.110	288.632	17,7	5.112
Gennemsnit	296.877	277.970	26,0	6.920

Note: Gennemsnittet er beregnet uden hensyntagen til de enkelte kommuners størrelse. Der er således ikke vægtet for forskelle i indbyggertal.

*København har ikke medtaget udgifter til STU i deres opgørelse.

Forskellene i den samlede enhedsudgift (ekskl. refusion), når kørslen ikke medregnes, varierer fra ca. 191.000 kr. i Hillerød Kommune, der har den laveste enhedsudgift til Tårnby Kommune, der med en årlig enhedsudgift på ca. 437.000 kr. har den højeste enhedsudgift. Den gennemsnitlige enhedsudgift er ca. 297.000 kr.

Hvis enhedsudgiften (uden refusion) sammenlignes med sidste års resultater, hvor STU ikke medregnes er den gennemsnitlige enhedsudgift faldet med ca. 11.000 kr., og af de 29 deltagende kommuner har de 19 faldende enhedspriser.

Når opgørelsen inkluderer kommunernes modtagne refusion er Hillerød Kommune fortsat den kommune, der har den laveste udgift med en enhedspris på ca. 181.000 kr.. Tårnby Kommune har den højeste enhedsudgift, idet kommunens årlige enhedsudgift er ca. 414.000 kr. Den gennemsnitlige enhedsudgift inkl. refusioner er ca. 278.000 kr.

I forhold til sidste års resultater sker der også et fald i enhedsudgiften (inkl. refusion) og fraregnet STU-udgifterne, idet den gennemsnitlige enhedsudgift falder med ca. 10.000 kr.

Tårnby Kommune er den kommune, hvor modtagerandelen er lavest (andel pr. tusinde 18-64 årige). Her er modtagerandelen 13,4, mens Bornholms Kommune har den højeste andel på 40,2. Den gennemsnitlige modtagerandel er 26,0

I forhold til sidste års undersøgelse (hvor STU-delen igen er fraregnet) er modtagerandelen for 21 af de 28 deltagende kommuner steget, hvilket også afspejler sig gennemsnitligt, hvor modtagerandelen er steget med 1,6 modtagere pr. 1.000 18-64 årige.

Københavns Kommune har den laveste årlige nettodriftsudgift (inkl. refusion) pr. 1000 18-64 årige på 4.804 kr., men har som tidligere nævnt ikke medregnet udgifter til STU. Af de øvrige kommuner har Frederiksberg de laveste udgifter pr. 18-64 årig på 4.945 kr. pr. 18-64 årig. I den modsatte ende af skalaen har Albertslund Kommune den højeste udgift pr. 18-64 årig med en udgift på 9.730 kr.. Gennemsnittet for de 29 kommuner, der har indberettet alle oplysninger, er 6.920 kr.

I forhold til sidste års undersøgelse oplever 19 af de 29 deltagende kommuner stigende udgifter pr. 18-64 årig. I gennemsnit er udgiften steget med 145,2 kr. pr. 1.000 18-64.

Det kan derfor konkluderes, at de stigende udgifter, der ses fra regnskab 2011 til 2012 hovedsageligt skyldes et stigende antal modtagere, idet modtagerandelen er steget, mens gennemsnitspriserne, for de tilbud kommunerne tilbyder modtagerne, er faldet.

I bilag 1 er opgjort en rangordning af de enkelte kommuner for deres udgifter og modtagerandel. I bilag 2 er udgifterne fordelt på de enkelte paragrafer vist for de enkelte kommuner, samt andelen af refusionsmodtagere, mens bilag 3 indeholder de kommentarer, de enkelte kommuner har suppleret deres indberetning med.

Bilag 1: Rangordnede kommunelister, samlet enhedsudgift ekskl. kørsel, modtagerandel og nettodriftsudgift pr. 18-64 årig

Enhedsudgift, ekskl. refusion		Enhedsudgift, inkl. refusion		Modtagerandel (modtagere pr. 1000 18-64 årig)		Nettodriftsudgift pr. 18-64 årig*					
1	Hillerød	191.142	1	Hillerød	181.138	1	Tårnby	13,4	1	København**	4.804
2	Bornholm	217.265	2	Glostrup	204.443	2	Dragør	14,1	2	Frederiksberg	4.945
3	Glostrup	217.976	3	Frederikssund	206.305	3	Frederiksberg	16,6	3	Hørsholm	4.995
4	Frederikssund	218.869	4	Bornholm	207.721	4	Vallensbæk	17,7	4	Vallensbæk	5.112
5	Helsingør	223.821	5	Helsingør	212.986	5	Hørsholm	17,7	5	Lyngby-Taarbæk	5.417
6	Halsnæs	232.226	6	Halsnæs	218.235	6	København**	17,8	6	Tårnby	5.532
7	Lyngby-Taarbæk	251.039	7	Lyngby-Taarbæk	234.165	7	Hvidovre	20,1	7	Dragør	5.676
8	Ishøj	262.276	8	Ishøj	249.058	8	Egedal	20,7	8	Glostrup	6.160
9	Gladsaxe	269.206	9	Gladsaxe	254.402	9	Rødovre	22,0	9	Gentofte	6.310
10	Gentofte	274.955	10	Albertslund	262.463	10	Rudersdal	22,7	10	Gladsaxe	6.607
11	Albertslund	280.572	11	Gentofte	263.367	11	Lyngby-Taarbæk	23,1	11	Hillerød	6.628
12	Høje-Taastrup	289.549	12	Brøndby	268.189	12	Gentofte	24,0	12	Rudersdal	6.714
13	Ballerup	292.950	13	København**	269.194	13	Gribskov	24,4	13	Høje-Taastrup	6.775
14	Brøndby	292.998	14	Høje-Taastrup	270.398	14	Høje-Taastrup	25,1	14	Egedal	6.928
15	København**	294.628	15	Herlev	275.668	15	Allerød	25,3	15	Hvidovre	7.086
16	Allerød	296.061	16	Furesø	277.888	16	Fredensborg	25,7	16	Allerød	7.101
17	Hørsholm	302.078	17	Ballerup	280.028	17	Gladsaxe	26,0	17	Frederikssund	7.270
18	Furesø	302.454	18	Allerød	280.204	18	Furesø	26,5	18	Helsingør	7.301
19	Herlev	303.278	19	Hørsholm	281.934	19	Ballerup	28,5	19	Furesø	7.367
20	Rudersdal	312.738	20	Vallensbæk	288.632	20	Glostrup	30,1	20	Halsnæs	7.373
21	Vallensbæk	318.110	21	Rudersdal	296.099	21	Herlev	30,9	21	Gribskov	7.440
22	Frederiksberg	322.002	22	Frederiksberg	297.268	22	Brøndby	31,9	22	Rødovre	7.578
23	Gribskov	327.977	23	Gribskov	304.547	23	Ishøj	32,2	23	Ballerup	7.974
24	Fredensborg	355.183	24	Fredensborg	328.177	24	Halsnæs	33,8	24	Ishøj	8.018
25	Egedal	360.658	25	Egedal	335.104	25	Helsingør	34,3	25	Bornholm	8.350
26	Rødovre	363.030	26	Rødovre	344.848	26	Frederikssund	35,2	26	Fredensborg	8.435
27	Hvidovre	373.751	27	Hvidovre	353.367	27	Hillerød	36,6	27	Herlev	8.518
28	Dragør	425.866	28	Dragør	401.383	28	Albertslund	37,1	28	Brøndby	8.543
29	Tårnby	436.785	29	Tårnby	413.907	29	Bornholm	40,2	29	Albertslund	9.730
Gennemsnit		296.877	Gennemsnit		277.970	Gennemsnit		26,0	Gennemsnit		6.920

* Gennemsnittet (markeret med stiplede linje) er beregnet uden hensyntagen til de enkelte kommuners størrelse. Der er således ikke vægтет for forskelle i indbyggertal.

**Københavns Kommune har ikke indberettet udgifter til STU.

Bilag 2: Detaljerede tabeller opdelt på kommuner

Enhedsudgift	Ungdoms-uddannelse for unge med særlige behov (STU)	Selvansat hjælper (§§ 94b og 95 SEL)	BPA § 96 SEL	Suppl. st. eft. § 85 SEL til borg. i alm.bol. opf. ef. alm.bol.lov (botilb.lign. tilbud)	Støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem	Længerevarende botilbud § 108 SEL inkl. supplerende støtte	Midlertidige botilbud § 107 SEL inkl. supplerende støtte	Ledsageordning § 97 SEL	Beskyttet beskæftigelse § 103 SEL	Aktivitets- og samværstilbud § 104 SEL	Kørsel, § 105, til borgere i § 103-tilbud	Kørsel, § 105, til borgere i § 104 tilbud	Botilbud personer med særlige sociale problemer §§ 109-110 SEL	I alt, inkl. kørsel	Heraf kørsel, § 105 til borgere i §§ 103, 104-tilbud	I alt, ekskl. kørsel	\$85, §107 og §108 sammentalt
Albertslund	270.796	98.256	698.779		155.222	733.741	418.079	70.840	104.317	143.352		43.063	489.628	263.465	43.063	280.572	367.201
Allerød	310.581	342.981	770.724	302.507	86.913	929.853	486.531	27.244	155.137	159.953	67.886	72.375	598.933	277.804	70.400	296.061	398.824
Ballerup	258.963	652.300	847.417	181.677	40.371	841.152	515.055	28.368	135.036	128.314	40.667	35.718	522.429	255.331	35.934	292.950	506.221
Bornholm	194.514	241.379	1.022.222		64.225	599.854	699.010	16.822	130.573	184.517		35.185	490.909	207.299	35.185	217.265	258.392
Brøndby	316.708	203.030	1.532.468	219.955	27.049	985.799	532.554	23.158	140.741	181.250	25.000	43.478	555.556	267.945	42.466	292.998	412.882
Dragør	340.947	193.863	1.006.275	168.002		897.138	651.534	43.084	119.190	196.880	45.013	43.410	386.192	390.342	43.556	425.866	723.767
Egedal	375.780	751.200	1.012.488		242.153	979.381	438.688	20.480	188.296	158.696	90.177	56.440	503.284	340.733	66.942	360.658	491.757
Frederiksberg	285.454		1.463.631		113.377	688.542	407.519	29.371	192.972	146.935			286.437			322.002	398.571
Frederikssund	256.250	168.476	1.166.667	303.490	41.689	862.105	461.538	16.667	136.800	165.714	72.727	71.023	479.798	211.107	72.246	218.869	249.158
Fredensborg	253.595	297.659	1.900.000	411.765	177.778	937.079	641.390	28.785	133.880	142.380	44.397	48.140	500.000	312.809	46.237	355.183	592.127
Furesø	319.286		813.941	702.982	84.123	900.985	414.964	25.758	167.600	164.713	62.286	51.556	350.753	275.565	57.018	302.454	428.372
Gentofte	279.302	822.222	1.471.429	469.663	72.868	940.367	442.623	25.926	125.000	117.062	54.545	50.000	419.048	263.873	50.943	274.955	367.698
Gladsaxe	322.423	51.502	1.436.340	452.130	96.633	840.780	447.262	39.099	148.144	129.243	44.620	44.620	303.006	250.086	44.620	269.206	385.886
Glostrup	203.455	547.919	1.380.338	655.501	68.938	888.127	593.886	25.147	145.741	110.037	52.884	57.727	521.337	208.783	57.115	217.976	283.154
Gribskov	218.939	232.887	930.515	422.107	273.476	827.405	808.257	26.611	166.824	187.369	58.454	60.815	510.041	301.992	59.831	327.977	504.397
Halsnæs	197.080	243.478	1.182.692	628.616	72.564	929.187	578.981	19.643	129.742	125.285	59.292	84.058	287.520	227.403	68.681	232.226	275.492
Helsingør	192.857	200.000	1.250.000		96.330	803.968	473.600	23.478	106.667	103.543	92.308	100.000	360.000	217.163	97.015	223.821	332.180
Herlev	296.686	2.297.908	1.336.329	368.425	43.849	909.632	639.715	25.124	114.522	112.360	58.606	47.000	618.375	284.651	47.937	303.278	458.255
Hillerød	383.220		1.654.321	516.279	60.911	749.040	363.077	22.222	114.437	104.478	65.517	72.500	558.333	183.506	69.565	191.142	215.056
Hvidovre	316.327	149.136	1.721.817	211.253	180.891	851.447	451.141	30.608	122.230	179.088	70.000	70.000	191.743	344.335	70.000	373.751	556.962
Høje-Taastrup	265.595	251.960	1.302.854	488.286	29.542	912.594	484.363	27.097	125.723	143.858	64.994	70.252	418.176	271.722	69.121	289.549	420.036
Hørsholm	333.333	75.758	800.000	600.000	83.133	903.860	659.073	24.242	153.191	196.581	68.966	98.361	730.769	289.957	82.397	302.078	375.206
Ishøj	283.721	114.143	1.040.143	236.959	36.662	876.064	607.315	61.000	115.225	206.677	63.400	45.830	393.209	244.689	48.158	262.276	296.682
København		138.731	1.201.557		37.045	647.973	261.764	19.159	106.833	109.881		37.539	366.261	282.190	37.539	294.628	428.604
Lyngby-Taarbæk	337.237	260.426	1.035.632	681.240	81.915	899.186	458.690	17.124	118.309	168.312	25.036	43.864	143.014	226.564	39.157	251.039	360.100
Rødovre	305.556	160.000	1.262.500			845.098	481.579	27.397	130.189	162.500		56.250	470.000	327.907	56.250	363.030	689.888
Rudersdal	248.204	958.370	1.345.824	354.050	85.802	869.509	585.272	19.000	147.333	157.258	52.724	56.729	497.879	296.503	54.841	312.738	400.884
Tårnby	288.820	371.429	1.350.000		800.000	883.333	518.421	7.500	124.242	209.091	33.333	50.000	200.000	388.449	46.809	436.785	771.756
Vallensbæk	272.427	230.500	1.840.000	415.610	52.015	955.096	622.375	53.800	91.878	129.218	49.000	34.755	619.277	305.142	36.698	318.110	451.958

Enhedsudgift inkl. refusion	Ungdoms- uddannelse for unge med særlige behov (STU)	Selvansat hjælper (§§ 94b og 95 SEL)	BPA § 96 SEL	Suppl. st. eft. § 85 SEL til borg. i alm.bol. opf. ef. alm.bol.lov (botilb.lign. tilbud)	Støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem	Længereva- rende botil- bud § 108 SEL inkl. suppleren- de støtte	Midlertidige botilbud § 107 SEL inkl. supplere- nde støt- te	Ledsage- ordning § 97 SEL	Beskyttet beskæfti- gelse § 103 SEL	Aktivitets- og sam- værstilbud § 104 SEL	Kørsel, § 105, til bor- gere i § 103-tilbud	Kørsel, § 105, til bor- gere i § 104 tilbud	Botilbud personer med særlige sociale pro- blemer §§ 109-110 SEL	I alt, inkl. kørsel	Heraf kørsel, § 105 til borgere i §§ 103, 104- tilbud	I alt, ekskl. kørsel	§85, §107 og §108 sam- mentalt
Albertslund	270.796	98.256	698.779		152.217	672.226	402.728	70.840	104.317	143.352		43.063	233.116	246.660	43.063	262.463	346.230
Allerød	310.581	342.981	656.189	302.507	80.578	859.361	468.719	27.244	155.137	159.953	67.886	72.375	299.467	263.230	70.400	280.204	373.338
Ballerup	258.963	652.300	784.083	181.677	40.371	807.416	477.758	28.328	135.036	127.702	40.667	35.718	260.714	244.300	35.934	280.028	482.211
Bornholm	194.514	241.379	933.333		63.099	578.639	633.663	16.822	130.573	183.457		35.185	254.545	198.277	35.185	207.721	246.219
Brøndby	316.708	193.939	1.337.662	219.955	23.770	866.272	507.513	23.158	140.741	176.042	25.000	43.478	277.778	245.616	42.466	268.189	374.235
Dragør	340.947	193.863	982.734	168.002		849.213	580.439	43.084	119.190	196.461	45.013	43.410	193.092	368.134	43.556	401.383	675.222
Egedal	375.780	751.200	852.153		235.501	916.625	409.187	19.775	178.483	149.425	90.177	56.440	251.642	316.913	66.942	335.104	464.280
Frederiksberg	285.454		1.250.030		113.377	650.552	388.213	29.371	192.972	146.272			143.360			297.268	379.766
Frederikssund	256.250	168.476	1.066.667	303.490	41.689	785.263	442.857	16.667	136.800	165.714	72.727	71.023	239.899	199.207	72.246	206.305	233.767
Fredensborg	253.595	284.281	1.562.500	407.240	173.611	857.303	581.359	28.785	133.880	142.380	44.397	48.140	250.000	289.507	46.237	328.177	546.266
Furesø	319.286		505.118	702.982	84.123	797.221	410.764	25.758	167.600	164.713	62.286	51.556	233.853	253.690	57.018	277.888	399.461
Gentofte	279.302	733.333	1.304.762	465.169	72.868	886.239	440.984	25.926	125.000	117.062	54.545	50.000	209.524	252.859	50.943	263.367	355.319
Gladsaxe	322.423	51.502	1.221.720	452.130	96.633	795.551	423.561	39.099	148.144	129.222	44.620	44.620	151.503	236.542	44.620	254.402	371.002
Glostrup	203.455	515.564	1.168.993	647.760	68.938	846.464	565.700	24.991	143.578	108.542	52.884	57.727	249.398	196.024	57.115	204.443	272.773
Gribskov	172.916	232.887	868.708	406.723	253.281	774.581	743.645	26.611	166.824	187.369	58.454	60.815	255.021	280.832	59.831	304.547	471.240
Halsnæs	197.080	243.478	1.028.846	554.845	72.564	875.598	549.363	19.643	129.742	125.285	59.292	84.058	143.760	213.824	68.681	218.235	258.962
Helsingør	192.857	200.000	1.100.000		92.355	768.254	453.600	23.478	106.667	103.543	92.308	100.000	180.000	206.897	97.015	212.986	317.820
Herlev	296.686	2.297.908	1.144.187	328.257	43.849	828.060	569.541	25.124	114.522	112.360	58.606	47.000	309.187	259.055	47.937	275.668	414.479
Hillerød	383.220		1.395.062	488.372	60.911	709.347	356.923	22.222	114.437	103.767	65.517	72.500	275.000	174.131	69.565	181.138	207.262
Hvidovre	316.327	149.136	1.476.480	211.253	179.324	811.365	439.908	30.608	122.230	178.910	70.000	70.000	99.186	325.925	70.000	353.367	536.073
Høje-Taastrup	265.595	251.960	914.672	474.811	29.542	849.308	481.344	27.097	125.887	144.116	64.994	70.252	209.647	254.120	69.121	270.398	401.513
Hørsholm	333.333	75.758	800.000	578.947	83.133	824.561	592.742	24.242	153.191	196.581	68.966	98.361	346.154	270.924	82.397	281.934	347.051
Ishøj	283.721	114.143	846.143	236.959	36.662	841.934	598.366	61.000	115.225	201.053	63.400	45.830	197.244	232.557	48.158	249.058	289.095
København		134.583	1.002.557		35.977	625.345	252.706	19.159	106.833	109.881		37.539	179.818	257.986	37.539	269.194	413.699
Lyngby-Taarbæk	337.237	227.868	856.875	675.632	70.118	839.266	437.227	17.112	118.309	164.728	25.036	43.864	68.364	211.638	39.157	234.165	336.311
Rødovre	305.556	140.000	1.075.000			802.941	476.316	27.397	130.189	162.500		56.250	240.000	311.807	56.250	344.848	663.483
Rudersdal	248.204	958.370	1.062.323	354.050	84.028	822.117	555.782	19.000	147.333	156.992	52.724	56.729	245.475	280.912	54.841	296.099	381.462
Tårnby	288.820	371.429	1.237.500		677.778	828.571	502.632	7.500	124.242	209.091	33.333	50.000	100.000	368.407	46.809	413.907	723.664
Vallensbæk	272.427	230.500	1.303.500	391.220	52.015	856.086	597.375	53.800	91.878	129.218	49.000	34.755	318.072	277.023	36.698	288.632	418.978

Modtagerandel (modtagere pr. 1000 18-64 årig)	Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU)	Selvansat hjælpere (§§ 94b og 95 SEL)	BPA § 96 SEL	Suppl. st. eft. § 85 SEL til borg. i alm.bol. opf. ef. alm.bol.lov (botilb.lign. tilbud)	Støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem	Længerevarende botilbud § 108 SEL inkl. supplerende støtte	Midlertidige botilbud § 107 SEL inkl. supplerende støtte	Ledsageordning § 97 SEL	Beskyttet beskæftigelse § 103 SEL	Aktivitets- og samværstilbud § 104 SEL	Kørsel, § 105, til borgere i § 103-tilbud	Kørsel, § 105, til borgere i § 104-tilbud	Botilbud personer med særlige sociale problemer §§ 109-110 SEL	I alt, inkl. kørsel	Heraf kørsel, § 105 til borgere i §§ 103, 104-tilbud	I alt, ekskl. kørsel	\$85, §107 og §108 sammentalt
Albertslund	1,7	0,9	0,5		10,3	5,3	5,0	1,4	4,5	6,7		2,9	0,9	39,9	2,9	37,1	20,5
Allerød	1,4	0,2	0,2	0,6	7,2	3,9	2,8	2,8	2,7	3,7	1,0	1,2	0,0	27,6	2,2	25,3	14,4
Ballerup	1,9	0,4	0,4	1,1	2,5	4,5	3,2	4,5	3,0	6,8	0,2	4,7	0,2	33,4	4,9	28,5	11,3
Bornholm	1,7	0,4	0,4		15,3	5,9	2,2	4,6	1,4	8,1		2,3	0,2	42,5	2,3	40,2	23,4
Brøndby	1,9	1,6	0,4	2,1	5,9	4,1	2,9	4,6	3,3	4,7	0,2	3,3	0,3	35,4	3,5	31,9	15,1
Dragør	0,9	0,0	0,4	0,8		3,3	1,8	1,4	1,6	3,8	0,1	1,3	0,3	15,6	1,4	14,1	5,9
Egedal	1,4	0,2	0,9		4,8	2,7	2,2	2,8	2,2	3,2	0,5	1,0	0,3	22,2	1,5	20,7	9,7
Frederiksberg	0,7		0,3		3,4	3,3	2,4	1,2	1,4	2,8			1,2			16,6	9,1
Frederikssund	1,3	1,1	0,1	0,8	15,0	3,8	3,6	1,7	4,9	2,8	1,4	0,6	0,3	37,2	2,0	35,2	23,1
Fredensborg	1,7	1,3	0,4	1,0	3,2	3,9	2,8	4,1	3,2	3,9	2,1	2,0	0,2	29,8	4,1	25,7	10,8
Furesø	2,0		0,8	0,9	5,0	3,2	2,8	3,1	1,7	6,5	1,7	1,6	0,5	29,8	3,3	26,5	12,0
Gentofte	0,9	0,2	0,5	2,1	6,1	2,6	1,4	3,2	1,9	5,0	0,3	1,0	0,1	25,2	1,2	24,0	12,2
Gladsaxe	1,2	0,6	0,4	1,6	5,5	3,0	1,5	3,0	2,4	5,9	0,9	1,5	0,8	28,4	2,4	26,0	11,7
Glostrup	1,3	0,1	0,4	0,4	10,2	2,5	1,6	3,8	1,9	7,3	0,2	1,6	0,5	32,0	1,8	30,1	14,8
Gribskov	1,7	0,1	0,3	2,4	5,2	2,5	1,9	4,5	2,8	2,6	1,1	1,5	0,3	27,1	2,6	24,4	12,0
Halsnæs	2,3	0,6	0,6	2,1	13,8	2,4	1,8	3,2	3,7	3,0	0,6	0,4	0,4	34,8	1,0	33,8	20,0
Helsingør	1,6	0,8	0,2		9,3	3,6	3,5	3,3	4,3	7,2	0,7	1,2	0,6	36,2	1,9	34,3	16,4
Herlev	1,4	0,0	0,5	3,1	4,9	3,9	2,9	3,8	2,1	7,9	0,2	2,2	0,4	33,3	2,4	30,9	14,8
Hillerød	1,6		0,3	1,5	14,8	2,8	2,3	3,8	4,0	5,0	1,0	1,4	0,4	39,0	2,5	36,6	21,4
Hvidovre	1,6	0,3	0,4	0,0	1,8	3,6	3,5	1,3	2,3	3,8	0,2	1,9	1,3	22,2	2,2	20,1	9,0
Høje-Taastrup	1,3	0,8	0,3	1,5	4,5	3,0	2,8	2,9	2,3	4,9	0,5	1,7	0,8	27,3	2,2	25,1	11,8
Hørsholm	0,8	0,5	0,1	0,7	6,4	2,2	1,9	1,3	1,8	1,8	0,6	0,5	0,1	18,8	1,0	17,7	11,3
Ishøj	1,6	1,6	0,5	1,7	10,6	3,4	2,9	1,7	2,2	5,1	0,4	2,5	0,8	35,1	2,9	32,2	18,6
København		0,8	0,2		1,4	4,6	2,7	1,0	1,0	4,6		0,9	1,5	18,8	0,9	17,8	8,7
Lyngby-Taarbæk	0,9	0,3	0,3	0,7	6,3	2,6	1,6	3,4	2,6	3,7	0,8	2,3	0,7	26,2	3,0	23,1	11,2
Rødovre	1,6	1,1	0,4			4,5	3,4	3,2	2,4	5,0		2,8	0,4	24,8	2,8	22,0	7,9
Rudersdal	1,5	0,2	0,3	0,3	6,5	3,1	3,3	2,5	2,0	2,9	0,7	0,8	0,1	24,2	1,5	22,7	13,2
Tårnby	1,3	0,3	0,3		0,4	3,4	1,5	1,6	1,3	3,1	0,4	1,5	0,2	15,3	1,9	13,4	5,3
Vallensbæk	1,2	0,2	0,2	1,4	3,2	2,0	1,9	1,2	2,5	3,5	0,1	0,7	0,4	18,6	0,9	17,7	8,5

Nettodriftsud- gift pr. 18-64 årig	Ungdoms- uddannelse for unge med særlige behov (STU)	Selvansat hjælper (§§ 94b og 95 SEL)	BPA § 96 SEL	Suppl. st. eft. § 85 SEL til borg. i alm.bol. opf. ef. alm.bol.lov (botilb.lign. tilbud)	Støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem	Længereva- rende botil- bud § 108 SEL inkl. suppleren- de støtte	Midlertidige botilbud § 107 SEL inkl. supple- rende støt- te	Ledsage- ordning § 97 SEL	Beskyttet beskæfti- gelse § 103 SEL	Aktivitets- og sam- værstilbud § 104 SEL	Kørsel, § 105, til bor- gere i § 103-tilbud	Kørsel, § 105, til bor- gere i § 104 tilbud	Botilbud personer med særlige sociale pro- blemer §§ 109-110 SEL	I alt, inkl. kørsel	Heraf kørsel, § 105 til borgere i §§ 103, 104- tilbud	I alt, ekskl. kørsel	\$85,§107 og \$108 sam- mentalt
Albertslund	448	85	335		1.565	3.530	2.018	97	471	963		124	218	9.854	124	9.730	7.114
Allerød	424	69	148	181	577	3.316	1.297	76	411	593	67	90	9	7.258	157	7.101	5.371
Ballerup	498	232	335	201	101	3.597	1.549	126	399	869	9	167	65	8.149	175	7.974	5.448
Bornholm	336	91	362		966	3.410	1.379	78	177	1.492		82	60	8.432	82	8.350	5.755
Brøndby	616	310	499	470	141	3.549	1.474	107	461	819	5	145	97	8.694	150	8.543	5.634
Dragør	292	2	388	133		2.785	1.040	62	187	737	6	57	51	5.739	63	5.676	3.957
Egedal	539	156	738		1.120	2.454	917	55	395	484	42	58	70	7.028	101	6.928	4.491
Frederiksberg	190		434		386	2.133	925	36	264	413			165			4.945	3.444
Frederikssund	324	178	127	237	625	2.949	1.593	28	676	459	103	40	75	7.413	142	7.270	5.404
Fredensborg	426	373	549	395	549	3.352	1.617	119	431	562	92	97	62	8.624	189	8.435	5.913
Furesø	636		407	626	423	2.572	1.169	81	278	1.063	103	83	111	7.553	186	7.367	4.791
Gentofte	263	155	645	974	442	2.273	633	82	235	581	14	49	26	6.373	64	6.310	4.322
Gladsaxe	390	30	507	735	527	2.405	656	118	359	757	39	69	122	6.715	108	6.607	4.324
Glostrup	256	65	526	291	703	2.131	899	96	271	794	12	92	128	6.264	104	6.160	4.024
Gribskov	293	21	292	977	1.317	1.949	1.433	120	474	489	64	93	74	7.597	157	7.440	5.676
Halsnæs	457	158	604	1.145	1.004	2.064	973	62	482	372	38	33	51	7.443	71	7.373	5.187
Helsingør	306	159	250		856	2.745	1.608	77	454	746	68	116	102	7.485	184	7.301	5.209
Herlev	425	56	585	1.019	213	3.257	1.625	95	244	889	12	105	109	8.635	117	8.518	6.115
Hillerød	601		402	746	903	1.969	824	85	462	519	68	103	117	6.798	171	6.628	4.442
Hvidovre	493	47	579	9	330	2.958	1.531	40	284	682	14	136	133	7.236	151	7.086	4.827
Høje-Taastrup	342	206	240	696	134	2.564	1.360	79	288	705	31	122	161	6.927	152	6.775	4.754
Hørsholm	271	39	62	426	535	1.821	1.139	31	279	356	39	46	35	5.080	85	4.995	3.921
Ishøj	466	183	452	393	389	2.825	1.761	102	258	1.035	24	115	153	8.156	139	8.018	5.368
København		108	197		50	2.851	687	19	109	511		34	272	4.838	34	4.804	3.588
Lyngby- Taarbæk	313	78	243	474	444	2.144	696	59	305	617	19	99	45	5.535	118	5.417	3.758
Rødovre	488	155	382			3.636	1.607	89	306	808		160	107	7.737	160	7.578	5.243
Rudersdal	361	174	321	95	547	2.560	1.820	47	301	455	38	46	34	6.797	84	6.714	5.021
Tårnby	374	105	398		245	2.800	768	12	165	648	12	76	16	5.621	89	5.532	3.814
Vallensbæk	328	54	304	562	166	1.716	1.116	63	228	453	6	26	123	5.144	31	5.112	3.559

25 pct. refusion, modtagere pr. 1000 18-64 årige	Antal personer på (§§ 94b og 95 SEL) funktion	Antal personer på (§ 85/108) funktion	Antal personer på (§ 96) funktion	Antal personer på (§ 107) funktion	Antal personer på (§ 108) funktion	I alt
	05.32.32.002	05.32.33.003	05.32.32.003	05.38.52.001,0 02,003,005	05.38.50.001,0 02,003,005	
Albertslund		0,06		0,65	2,72	3,43
Allerød		0,07	0,07	0,52	2,47	3,15
Ballerup			0,27	1,37	1,83	3,47
Bornholm		0,09	0,22	0,13	0,73	1,16
Brøndby			0,34	0,15	1,50	1,99
Dragør			0,13	0,40	0,92	1,45
Egedal		0,33	1,12	0,58	1,57	3,61
Frederiksberg		0,13	0,10	0,38	1,15	1,77
Frederikssund			0,12	0,51	1,27	1,90
Fredensborg	0,26	0,13	0,35	0,88	1,58	3,21
Furesø		0,28	0,14	0,28	2,18	2,89
Gentofte	0,19	0,31	0,38	0,24	1,44	2,54
Gladsaxe		0,40	0,22	0,25	1,62	2,49
Glostrup	0,15	0,15	0,30	0,37	1,12	2,10
Gribskov		0,61	0,13	0,52	1,09	2,36
Halsnæs		0,85	0,45	0,39	1,24	2,93
Helsingør		0,28	0,20	0,57	0,99	2,04
Herlev				0,12	1,99	2,12
Hillerød		0,60	0,04	0,64	1,21	2,49
Hvidovre	0,03		0,25	0,64	1,94	2,86
Høje-Taastrup		0,14	0,34	0,51	1,17	2,16
Hørsholm		0,23		0,39	1,24	1,86
Ishøj		0,46	0,15	0,92	2,21	3,74
København	0,03	0,04	0,01	0,64	3,61	4,33
Lyngby-Taarbæk	0,03	0,69	0,31	0,35	1,95	3,34
Rødovre	0,31		0,13	0,44	2,35	3,24
Rudersdal	0,30	0,13	0,27	0,40	1,58	2,68
Tårnby		0,36	0,16	0,28	3,38	4,18
Vallensbæk		0,23	0,12	0,58	1,05	1,98

50 pct. refusion, modtagere pr. 1000 18-64 årige	Antal personer på (§§ 94b og 95 SEL) funktion	Antal personer på (§ 85/108) funktion	Antal personer på (§ 96) funktion	Antal personer på (§ 107) funktion	Antal personer på (§ 108) funktion	I alt
	05.32.32.002	05.32.33.003	05.32.32.003	05.38.52.001,0 02,003,005	05.38.50.001,0 02,003,005	
Albertslund			0,06		0,18	0,59
Allerød			0,07	0,07	0,15	0,37
Ballerup				0,07	0,12	0,05
Bornholm			0,04	0,04	0,22	0,13
Brøndby				0,05	0,05	0,34
Dragør					0,26	0,13
Egedal			0,12	0,41	0,21	0,46
Frederiksberg			0,10	0,25	0,12	0,19
Frederikssund					0,08	0,20
Fredensborg			0,04	0,22	0,35	0,40
Furesø					0,33	0,09
Gentofte	0,05		0,12	0,21	0,02	0,05
Gladsaxe	0,05		0,05	0,15	0,07	0,20
Glostrup			0,30	0,15	0,22	0,30
Gribskov			0,17	0,04	0,09	0,13
Halsnæs			0,23	0,23	0,23	0,17
Helsingør					0,20	0,09
Herlev			0,19	0,19	0,44	0,37
Hillerød			0,04	0,25	0,04	0,11
Hvidovre	0,03			0,25	0,10	0,13
Høje-Taastrup			0,07	0,17	0,07	0,22
Hørsholm					0,31	0,23
Ishøj			0,15	0,15	0,08	0,15
København	0,02		0,01	0,03	0,13	0,49
Lyngby-Taarbæk			0,22	0,19	0,09	0,22
Rødovre				0,22	0,04	0,13
Rudersdal	0,10			0,10	0,20	0,13
Tårnby			0,12	0,08	0,08	0,24
Vallensbæk			0,12	0,12	0,12	0,23

Bilag 3: Kommentarer til skemaerne

Allerød:

Socialpsykiatrien er ikke er medtaget i opgørelsen.

Ballerup:

I undersøgelse for 2011 havde Ballerup fejlagtigt konteret en del af deres botilbud efter §108 som §107-tilbud.

Fredensborg:

Kørslen opgjort vedr. §103 og 104 er al kørsel Der konteres ikke på §105.

Frederiksberg:

Modtagere af STU registreres ikke således at det er muligt at optælle antal helårspersoner for et kalenderår. Antallet er derfor et opgjort ud fra bestanden af modtagere i efteråret 2012.

Vedr. § 85: Beløb og helårspersoner er opgjort inkl. §102-aktiviteten, der afholdes på samme gruppering. Omfatter desuden et enkeltmandsprojekt. Herudover er indberetningen inklusiv aktivitet og forbrug vedr. § 85-støtte, der er fejlkonteret på grp. 003 i 2012. Endelig er beløb og aktivitet opgjort inklusiv udgifter til kommunens SKP-ordning, der yder § 85-støtte, men som bogføres på funktion 05.38.53.

Vedr. § 104: Både antal modtagere og udgifter er opgjort eksklusiv væresteder.

Frederiksberg kan ikke opgøre kørslen særskilt, bl.a. fordi udgifter til kørsel ofte er en implicit del af taksten for et § 103 el. § 104 tilbud.

Frederiksberg Kommune opgør ikke SDE-refusion på grupperingsniveau - der er derfor tale om en opgørelse på F3 niveau. Fsva. fkt. 05.32.32. er antal dog opgjort, så det udelukkende omfatter personer på BPA-ordningen.

Furesø:

I forhold til Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU) er kørsel for STU-børn konteres under samlet kørsel på børneområdet ca. 0,5 mio. kr. (ikke talt med i opgørelsen).

Selvansat hjælpere (§§ 94b og 95 SEL) opgøres under BPA.

For støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem er helårspersoner = cpr-numre pr. måned sættes lig 1 og så sammentæl måned divideret med 12.

På §107 på egne tilbud tæller helårsperson lig normeret pladser på tilbud.

På §97 er der talt ledsageordning §97 -§99 med, grundet ændret konteringspraksis i 2012

Glostrup:

Det skal bemærkes at indberetning vedr. funktion 05.38.50 for regnskabsåret 2011 er ved en fejl indberettet forkert. Der er indberettet 51,50 antal helårsmottagere - det burde have været 29,75 antal helårsmottagere.

Halsnæs:

I forhold til Støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem har Halsnæs ikke tidligere medtaget hjemmevejledningen, derfor de højere tal i 2012 i forhold til tidligere.

Helsingør:

Den samlede indberetning vedr. § 85 er samlet under supplerende støtte efter § 85 SEL til en borger, der bor i en almenbolig opført efter almenboligloven (botilbudslignende tilbud).

Herlev:

I tidligere år er borgere og udgifter på egne tilbud på §§ 85 og 104 ikke talt med.

Høje-Taastrup:

Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU) er indberettet ekskl. kørsel vedr. 3.46. Refusion for §85 er medtaget under Supplerende støtte efter § 85 SEL til en borger, der bor i en almenbolig opført efter almenboligloven (botilbudslignende tilbud). §§ 109-110 er ekskl. Hjemløsestrategien og Blå Kors driftstilskud. § 108 er ekskl. gruppering 093, 094 og 096. § 107 er ekskl. gruppering 092. § 97, § 103 og § 104 er kun visiterede tilbud og ekskl. selvejende og transport.

Hørsholm:

Al refusion vedr. §85 samlet under supplerende støtte efter § 85 SEL til en borger, der bor i en almenbolig opført efter almenboligloven (botilbudslignende tilbud).

Støtte efter § 85 SEL til borgere i eget hjem er inkl. § 102 (beløb 0,5 mio. kr.).

§107 er inkl. STU og egne nye botilbud. Dog er undladt at medregne 4,8 helårsperson som i 2012 har været i kommunens nyoprettede botilbud, idet der endnu ikke er afregnet herfor.

Ishøj:

Har ikke indberettet oplysninger for selvansat hjælper (§§ 94b og 95 SEL), tilskud til ansættelse af hjælpere til personer med nedsat funktionsevne BPA § 96 SEL og ledsageordninger for personer med nedsat funktionsevne § 97 SEL.

Tårnby:

Vedr. § 85: Tårnby har ikke opdelt funktion 05.32.33 i Service- og almenboliglov. Tårnby har 4 personer med døgndækning, 1 person med omfattende støtte og 4 personer som modtager støtte i eget hjem, hvor vi har eksterne leverandører. Derudover har vi borgere som modtager støtte i eget hjem, men som ikke er opgjort i regnskabet på cpr.nr. niveau. Borgerne visiteres til socialpsykiatrien og støttekorpsset for udviklingshæmmede. Derfor er tallene ikke sammenlignelige med andre kommuners. Af de 9 helårsmodtagere koster 2 personer alene 2,4 mio. kr.

Vedr. §97 I opgørelsen for 2011 har der fejlagtigt været indberettet kr. 3,3 i stedet for korrekt kr. 0,3.

Bilag: 8.1. Hovedstadsregionens Styringsaftale i Rammeaftale 2015.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

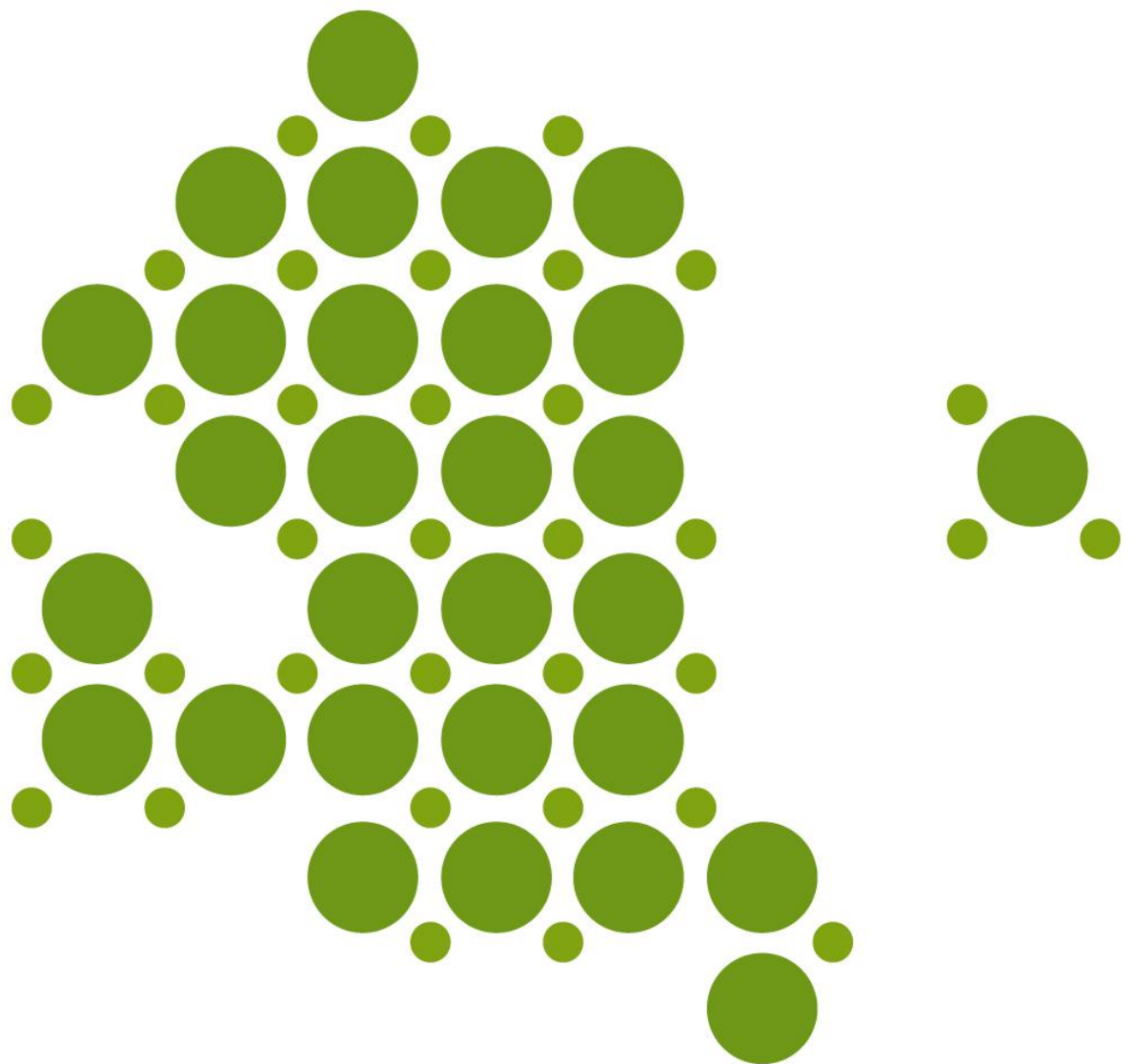
Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 48973/14

Rammeaftale 2015

**Styringsaftale for det
specialiserede socialområde og
specialundervisning**

**Kommuner i hovedstadsregionen og
Region Hovedstaden**

2015

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning.....	3
Aftale om takstudvikling i 2015	4
Takstmodel	4
Takstmodellens omkostningselementer	4
Ens omkostningsmodeller	5
Klar skelnen mellem forskellige omkostningselementer.....	5
Fordeling af omkostningselementer i tilbud med flere takstgrupper	7
Aftale om prisstruktur	8
Beregningsgrundlaget	8
Beregning af belægningsprocent i tilbud med flere takstgrupper	8
Kendte og faste takster	9
Efterregulering.....	9
Beregning af efterregulering i tilbud med flere takstgrupper	9
Forhøjelse af beregningsgrundlaget.....	9
Særlige tilbud og ydelser	9
Principper for samarbejde	11
Styrings- og udviklingstiltag for 2015	11
Frister for afregning for brug af tilbud	12
Opsigelsesvarsler	12
Forlænget varsel ved opsigelse af flere pladser	12
Opfølgingsmekanismer for borgeres placering i takstgrupper.....	12
Aftale om etablering og lukning af tilbud og pladser	13
Principper for etablering af tilbud	13
Principper for lukning og omlægning af tilbud	13
Kommuners overtagelse af regionale tilbud	13
Tværregional koordination af de sikrede afdelinger	14
Køb og salg af pladser uden for hovedstadsregionen	14
Procedurer og tiltag i forhold til de mest specialiserede tilbud	15
Nødbremse-modellen.....	15
Task force	15
Krav til de mest specialiserede tilbud.....	16
Børnehuset og Socialtilsyn	16
Bilagsliste.....	17

INDLEDNING

Kommunerne overtog med bekendtgørelsen fra marts 2011 ansvaret for koordineringen af det specialiserede socialområde. Koordineringen af området omfatter ansvaret for udarbejdelse af en årlig rammeaftale for det specialiserede socialområde, der består af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Med bekendtgørelsen fra april 2012 overtog kommunerne desuden ansvaret for koordinering af specialundervisningsområdet, hvilket ligeledes omfatter udarbejdelse af en årlig rammeaftale bestående af en udviklingsstrategi og en styringsaftale. Nærværende styringsaftale for 2015 omfatter således både det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

Formålet er, at styringsaftalen skal være med til at lægge rammerne for kapacitets- og prisudviklingen i det kommende år for de omfattede tilbud i kommunerne i hovedstadsregionen og i Region Hovedstaden.

Indførelsen af styringsaftaler har til formål at øge bevidstheden om og stillingtagen til de styringsmæssige konsekvenser af, at kommunerne på det specialiserede socialområde er afhængige af at købe og sælge pladser på sociale tilbud på tværs af kommunegrænserne og af Region Hovedstaden.

Styringsaftalen skal indeholde følgende elementer:

- ▶ Aftaler om udvikling i taksterne for tilbud omfattet af aftalen
- ▶ Aftaler om prisstruktur for de omfattede tilbud
- ▶ Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- ▶ Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser
- ▶ Aftaler om principper for evt. indregning af driftsherrens udgifter ved oprettelse og lukning af tilbud og pladser aftalt i rammeaftaleregi
- ▶ Aftaler om frister for afregning for brug af tilbud
- ▶ Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner
- ▶ Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen.

Styringsaftalen skal indgås årligt og senest den 15. oktober. Herefter har den virkning fra 1. januar det følgende år. Aftalen indgås mellem kommunalbestyrelserne i hovedstadsregionen og med Region Hovedstaden, for så vidt angår de tilbud, regionen driver. Alle kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er dermed aftalepart i styringsaftalen uden hensyn til omfanget af deres køb og salg af tilbud. Loven kræver, at aftalen bliver indgået i enighed.

Denne aftale er baseret på den fælles takstmodel, som er udviklet af kommunerne i hovedstadsregionen. Styringsaftalen lægger sig dermed i forlængelse af tidligere drøftelser og aftaler mellem kommunerne. Region Hovedstaden kan løse opgaver for en kommune inden for rammeaftalens område mod fuld indtægtsdækning beregnet efter styringsaftalens principper.

Takstberegningen for de *regionsdrevne tilbud* følger principperne i den fælleskommunale takstmodel. Dog er de indirekte omkostninger beregnet konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overhead-procent. Efterregulering vil ske fuldt ud, da regionen ikke må operere med over- eller underskud på det takstfinansierede driftsområde.

Styringsaftalen er et redskab til at understøtte det kommunale samarbejde i hovedstadsregionen og samarbejdet mellem kommunerne og regionen. Der er tale om anbefalinger til kommunerne, som skal understøtte den individuelle dialog mellem brugerkommuner og driftsherrer om både kvalitet og pris, som er udgangspunktet for køb og salg af pladser.

I forhold til angivelser af, hvilke tilbud der er omfattet af styringsaftalen samt taksterne for disse henvises til www.tilbudsportalen.dk.

AFTALE OM TAKSTUDVIKLING I 2015

KKR Hovedstaden har i perioden 2011-2014 indgået aftaler om prisudviklingen på de takstbelagte tilbud inden for det specialiserede socialområde og specialundervisningen.

Med henblik på indarbejdelse i Styringsaftale 2015 blev der i andet halvår af 2013 gennemført en analyse og kortlægning af forskellige styrings- og udviklingstiltag, som skal bidrage til at sikre et fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde. Det overordnede formål med analysen var at udarbejde forslag til en flerårig strategi for takstudviklingen på det specialiserede socialområde gældende fra 2015 og to år frem for på denne måde at sikre mådehold i udgiftsudviklingen i kommunerne, regionen og på de enkelte tilbud.

KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden har indgået følgende flerårig strategi for takstudviklingen på det specialiserede socialområde og specialundervisning:

- ▶ At priserne i de takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning til og med 2016 maksimalt må stige med pris- og lønfremskrivningen minus en procent i forhold til prisniveauet i 2014.

Der foretages årlige analyser af takst- og udgiftsudviklingen i kommunerne, som drøftes i kommunaldirektørkredsen (K29) og i KKR. I forbindelse med udarbejdelse af de årlige analyser har KKR Hovedstaden godkendt følgende nye tiltag, som vil blive indarbejdet i kommende analyser:

- ▶ At takstudviklingen fra 2015 måles eksklusiv de beregnede omkostninger (forrentninger, afskrivninger og tjenestemandspensioner) samt efterreguleringer af over- og underskud fra tidligere år.
- ▶ At driftsherrernes indberetning af takster til den årlige takstanalyse fra 2015 opdeles på de enkelte elementer i takstberegningen, som er beskrevet i Styringsaftalen.
- ▶ At der i forbindelse med analyserne af takstudviklingen foretages en række selvstændige analyser af udviklingen i de beregnede omkostninger, omfanget af efterreguleringer samt udviklingen i de anvendte belægningsprocenter.

TAKSTMODEL

Takstmodellen anvendes til beregning af takster for 2015, og tager udgangspunkt i Bekendtgørelse om omkostningsbaserede takster for kommunale tilbud.

Der forventes en ny takstbekendtgørelse per 1. januar 2015. Lovforslaget forventes fremsat i sensommeren 2014. Såfremt det, ved takstbekendtgørelsens offentliggørelse, vurderes nødvendigt, udarbejdes der et tillæg til Styringsaftalen 2015, der tilpasser nærværende styringsaftale til de nye takstregler.

Takstmodellen omfatter alle de tilbud, som kommunerne og Region Hovedstaden har overtaget per 1. januar 2007 og andre, der efterfølgende er oprettet eller overtaget på lignende vilkår, og hvor der sker salg af pladser til kommuner.

Grundprincippet for takstfastsættelsen er, at taksterne skal svare til de samlede omkostninger.

TAKSTMODELLENS OMKOSTNINGSELEMENTER

KKR Hovedstaden anbefaler, at driftsherrerne anvender en fælles model til beregning af takster og efterregulering, der inddeler takstberegningen i de enkelte omkostningselementer, jf. den model, der fremgår af bilag 1 til Styringsaftale 2015.

Anvendelse af denne model skal bidrage til at sikre, at alle centrale elementer af takstberegningen, indgår i kommunernes takstberegninger. Samtidig giver modellen en vis fleksibilitet i forhold til beregning af de direkte omkostninger, ligesom at den vil lette kommunernes indberetning af takstoplysninger i forbindelse med de årlige analyser af takstudviklingen.

ENS OMKOSTNINGSMODELLER

Der anvendes den samme omkostningsberegningss metode på alle typer tilbud, medmindre andet er aftalt.

Omkostningsberegningen baseres på budgettet for det år, taksten gælder.

KLAR SKELNEN MELLEM FORSKELLIGE OMKOSTNINGSELEMENTER

Der er en klar skelnen mellem direkte, indirekte og beregnede omkostninger.

Nedenstående beskrivelse af omkostningselementerne er ikke udtømmende, men angiver retningslinjer for takstberegningen.

DIREKTE OMKOSTNINGER

De direkte omkostninger består af alle de udgifter og indtægter, der direkte knytter sig til den pågældende aktivitet. Det vil som udgangspunkt sige de udgifter og indtægter, der fremgår af tilbuddenes budget, men også den andel af budgetbeløbet, der entydigt kan henføres til tilbuddet.

Direkte omkostninger omfatter således:

- ▶ Løn til personale ansat på tilbuddene (samtlige lønandele, fx pensionsbidrag, feriepenge, jubilæumsgratualer, atp, AER), samt andel af centrale lønpuljer, som ikke er udmøntet på budgetteringstidspunktet.
- ▶ Øvrige personaleudgifter til personale ansat på tilbuddene (uddannelse, udviklingsudgifter, tjenesterejser, befordring, forsikringer).
- ▶ Køb (leasing) af varer og tjenesteydelser, som foretages af tilbuddene og afholdes af tilbuddenes budget.
- ▶ Tilbuddenes ejendomsudgifter (husleje, varme, el, vand, skatter, afgifter, forsikringer, vedligeholdelse, snerydning, rengøring).
- ▶ Transport af brugere, det vil sige den del af brugertransport, der er omfattet af tilbuddenes transportforpligtelse og som er en del af tilbuddenes budget (fx udflugter og lignende). Befordring mellem hjem og tilbud afregnes direkte med den enkelte kommune og indgår således ikke i takstberegningen.
- ▶ Administrative udgifter som budgetmæssigt er henført direkte til tilbuddet, det vil sige både løn, øvrige personaleudgifter, samt køb af varer og tjenesteydelser. Det gælder også tilbuddets udgifter til konsulentbistand, supervision og rådgivning.
- ▶ Reparation og vedligeholdelse. Her kan budgettet tilpasses den enkelte tilbuds forhold, eller der kan anvendes en vejledende norm i budgetteringen svarende til 2 procent.

INDIREKTE OMKOSTNINGER (ADMINISTRATION, TILSYN, UDVIKLING)

De indirekte omkostninger består af de udgifter og indtægter, der er budgetteret i driftsherres budget og som er nødvendige for driften af tilbuddet, men som ikke direkte og entydigt kan fordeles på det enkelte tilbud.

Indirekte omkostninger omfatter således:

- ▶ Andel af løn og øvrige personaleudgifter til personale ansat i centrale støttefunktioner (visitation, rådgivning, personaleafdeling, økonomiafdeling, jura, kommunikation, politisk og administrativ ledelse m.m.).
- ▶ Hertil skal lægges øvrige udgifter der knytter sig til personalet ansat i centrale støttefunktioner (IT-udstyr, IT-systemer, møbler, inventar, kontorhold, telefon, kantine, ejendomsudgifter - jf. eksempler på ejendomsudgifter under de direkte omkostninger).
- ▶ Andel af køb af varer og tjenesteydelser der indgår i driften af tilbuddet, men som foretages af driftsherre og afholdes på det centrale/fælles budget (fx andel i udviklingsomkostninger, i centrale IT-systemer og telefonanlæg, m.v.).

Den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter, er 7 procent af de direkte udgifter.¹

Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning følger årligt op på eventuelle afvigelser fra den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter. I forbindelse med opfølgningen vil driftsherrer, der har besluttet, at de indirekte udgifter skal udgøre en højere procent af de direkte udgifter end 7 procent, skulle fremvise dokumentation med forklaringer på og sandsynliggørelse af behovet for en højere procent.

Udgifterne til det nye socialtilsyn skal fremover indgå i takstberegningen i de direkte omkostninger frem for de indirekte omkostninger. Som følge heraf anbefaler KL, at overheadprocenten reduceres. K29 og KKR Hovedstaden har dog besluttet at fastholde den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter på 7 procent i 2015. Dette betyder, at den særlige aftale om håndtering af udgifter til det nye socialtilsyn i takstberegningen, som blev indgået af K29 for 2014, også er gældende i 2015.² Således skal udgifter til socialtilsynet i 2015 ikke indregnes i de direkte omkostninger, ligesom der ikke, som følge af socialtilsynet, foretages en nedjustering af overheadprocenten i 2015.

Det er muligt for driftsherrer at foretage særskilt efterregulering i takstberegningen som følge af afholdte udgifter til socialtilsynet i 2015. Afholdte udgifter til socialtilsynet efterreguleres i takstberegningerne for 2016. Driftsherrer skal kunne fremvise dokumentation for behovet for at foretage særskilt efterregulering.

Den særskilte efterregulering er undtaget de gældende principper i styringsaftalen om efterregulering af over- og underskud. Det vil sige, at den særskilte efterregulering kan foretages, selvom overskuddet er mindre end grænseværdien på fem procent. Tilbud drevet af Region Hovedstaden er ikke omfattet af denne særskilte efterregulering.

BEREGNEDE OMKOSTNINGER

Beregneede omkostninger består af de omkostninger, hvor der ikke er overensstemmelse mellem udgift og omkostning i budgetåret. Det betyder, at større anskaffelser og bygningsudgifter, der optages i driftsherres anlægskartotek kun indgår i takstberegningen med de efterfølgende års forrentning og afskrivning.

De beregnede omkostninger omfatter således:

- ▶ Beregnede *tjenestemandspensioner* (hvis pensionerne er forsikringsmæssigt afdækket, skal den beregnede tjenestemandspension anvendes og ikke udgifterne til forsikringsdækningen).

¹ KKR Hovedstaden har besluttet at iværksætte en nærmere afdækning af overheadprocenten, herunder udarbejdelse af principper for beregning af et fælles udgangspunkt for overheadprocenten på socialområdet. Afdækningen gennemføres af et uafhængigt revisionsfirma.

² Håndtering af udgifter til det nye socialtilsyn i takstberegningen for 2014 og 2015. Udsendt via KL's Dialogportal den 3.10.2013.

- De fremtidige udgifter til tjenestemandspensioner for ansatte tjenestemænd indregnes i takstgrundlaget med en fast procentdel af lønsummen for de på tilbuddet ansatte tjenestemænd. Dette gælder uafhængigt af, om pensionerne er afdækket forsikringsmæssigt eller ej.
 - Der anvendes en procentsats på 20,3.
 - Det bemærkes, at det beregnede pensionsbidrag kun skal dække den del af pensionsforpligtelsen, som ligger efter 1. januar 2007. Pensionsrettigheder, som er opsparet før denne dato er udlignet ved overførslen af aktiver og passiver fra amt til kommuner og region.
- *Forrentning og afskrivning af alle de aktiver, der medgår til driften af tilbuddet (der medtages ikke forrentning af likvide midler/driftskapital).*

Den enkelte driftsherres regnskabspraksis afgør værdiansættelse og afskrivningsprofil på de aktiver, der medgår til at levere ydelsen. Der er således ikke forskellige afskrivningsmetoder indenfor samme kommune/region. Det forudsættes til gengæld, at:

- Ingen driftsherrer opskriver værdien af aktiver overført fra det tidligere amt, med mindre værdiforøgelsen kan begrundes i en værdiforøgende reovering eller lignende.
- Ingen driftsherrer ændrer regnskabspraksis med det formål at øge takstniveauet.
- Aktiver som anskaffes (straksafskrives) over tilbuddets driftsbudget kan ikke indgå i tilbuddets kapitaludgifter (gælder også forrentning).

Renten på et 20-årigt fast forrentet lån i Kommunekredit anvendes til at beregne forrentningen af aktiverne. Rentesatsen opgøres per 1. april året forud for takstberegningssåret, så beregningen kan danne grundlag for den årlige rammeaftaleredegørelse og gælde for taksten det efterfølgende år.

Det betyder, at:

- Variationen i renteniveauet bliver opfanget med ca. et års forsinkelse, men medfører en *øget prissikkerhed*.
- Det er *restgælden*, der forrentes. Det vil sige aktivets værdi primo året, før nedskrivningen med de afskrivninger, der foretages i takstberegningssåret.

Fra summen af direkte, indirekte og beregnede omkostninger fratrækkes indtægter fra beboerbetalning og produktionsindtægter for at få takstgrundlaget.

FORDELING AF OMKOSTNINGSELEMENTER I TILBUD MED FLERE TAKSTGRUPPER

I tilbud med flere takstgrupper skal det omkostningsbaserede budget fordeles ud på de enkelte takstgrupper. Fordelingen af omkostningerne skal afspejle det reelle ressourceforbrug inden for de enkelte takstgrupper. Driftsherren kan enten fordele de direkte, indirekte og beregnede omkostninger ud fra konkrete vurderinger af ressourceforbruget inden for hver enkelt takstgruppe, eller forholdsmæssigt efter fordelingsnøgler fastsat af driftsherren.

AFTALE OM PRISSTRUKTUR

I forbindelse med takstfastsættelse refererer *tilbud* til et tilbud efter bestemmelserne i Serviceloven. Et fysisk tilbud kan indeholde flere tilbud efter bestemmelserne i Serviceloven. Således kan et fysisk tilbud for eksempel både indeholde tilbud efter § 104 og § 108 i Serviceloven. Hvis et fysisk tilbud indeholder flere tilbud efter bestemmelserne i Serviceloven, skal der, jævnfør Takstbekendtgørelsen, fastsættes en takst for hvert af disse tilbud.

Taksten beregnes i udgangspunktet som en enhedstakst for den gennemsnitlige ydelse (den ydelsespakke), som tilbuddet, efter bestemmelserne i Serviceloven, tilbyder. Enhedstaksten beregnes som en pris per dag eller en pris per time.

Driftsherre kan vælge at inddele tilbuddet i to eller flere takstgrupper. Driftsherre skal tilstræbe at holde antallet af takstgrupper på et niveau, der sikrer gennemsigthed i prisstrukturen.

En inddeling i to eller flere takstgrupper skal foretages ud fra grupperinger af brugerne med udgangspunkt i brugernes funktionsniveau og behov for ydelser. Til hver takstgruppe skal der være tilknyttet en beskrivelse af brugergruppens funktionsniveau, der skal tage udgangspunkt i den terminologi og kategorisering af funktionsniveauer, der anvendes i Voksenudredningsmetoden eller i socialfaglige metoder som ICS-metoden for tilbud på henholdsvis voksenområdet og børne- og ungeområdet. Desuden skal der til hver takstgruppe tilknyttes en ydelsesbeskrivelse, der tydeligt angiver omfanget og tyngden af de leverede ydelser (fx socialpædagogisk støtte, terapi, pleje og omsorg m.v.).

For tilbud, som er mulige at anvende i større eller mindre grad (fx dagtilbud), kan driftsherre indregne benyttelsesgraden som en procentvis afvigelse fra taksten.

Betaling for tillægsydelser bør være en undtagelse, der særskilt skal begrundes. Som udgangspunkt anvendes der ikke abonnementsordninger.

BEREGNINGSGRUNDLAGET

Taksten beregnes på grundlag af en belægningsprocent i tilbuddet.

Til beregning af takster anvendes gennemsnittet af belægningsprocenten 2 år forud for budgetåret. For 2015 anvendes eksempelvis gennemsnittet af den faktiske belægningsprocent i 2012 og 2013.

Såfremt driftsherre har viden, der tilsiger, at belægningen vil blive højere end gennemsnittet af to forudgående år, kan driftsherre vælge at anvende en højere belægningsprocent.

Har der været tale om en midlertidig overbelægning, kan denne udelades i beregning af belægningsprocenten. Der kan aldrig anvendes en belægningsprocent over 100.

Ved takstberegning på krise- og misbrugsområdet vil det være naturligt at beregne en takst ud fra det forventede antal brugere (med udgangspunkt i antal brugere de to forudgående år), og betragte det som en belægningsprocent på 100 procent.

BEREGNING AF BELÆGNINGSPROCENT I TILBUD MED FLERE TAKSTGRUPPER

For tilbud med to eller flere takstgrupper beregnes belægningsprocenten på baggrund af tilbuddets samlede, gennemsnitlige belægning i 2 år forud for budgetåret, vægtet efter takstgruppernes andel af det samlede omkostningsbaserede budget. Den beregnede belægningsprocent anvendes på alle takstgrupper.

Af bilag 2 fremgår et eksempel på en model til beregning af belægningsprocenten i tilbud med flere takstgrupper. Bilag 2 kan findes som særskilt dokument på www.rammeaftale-h.dk.

KENDTE OG FASTE TAKSTER

Taksterne skal være kendte på budgetlægnings tidspunktet og kan ikke siden ændres. Risikoen for, at taksten er fejlbehæftet påhviler driftsherren.

EFTERREGULERING

Afvielser inden for 5 procent af tilbuddets omkostningsbaserede budget, der ligger til grund for takstberegningen, afholdes af driftsherren. Afvielser over +/- 5 procent af budgettet efterreguleres i taksten for tilbuddet senest 2 år efter.

Efterreguleringen beregnes som nettoresultatets afvigelse (summen af afvielser på udgifts- og indtægtssiden) fra det omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen omfatter alene afvielser i tilbuddets direkte omkostninger samt takstindtægterne, mens der ikke medregnes afvielser på de indirekte og de beregnede omkostninger.

Da taksten det første år skal fastsættes, inden det endelige regnskabsresultat foreligger, skal efterreguleringen det første år bero på den forventede afvigelse. Eventuelle forskelle mellem den forventede afvigelse og den faktiske afvigelse skal modregnes i efterreguleringen to år efter.

Af bilag 1 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode. Bilag 1 kan findes som særskilt dokument på www.rammeaftale-h.dk.

Driftsherrer, der i en overgangsperiode ændrer taksten, som følge af efterreguleringer af afvielser +/- 5 procent af budgettet, skal ved forespørgsel kunne fremvise dokumentation for takstberegningen, herunder angivelse af, hvornår afvigelsen forventes dækket ind og taksten restabiliseret.

BEREGNING AF EFTERREGULERING I TILBUD MED FLERE TAKSTGRUPPER

For tilbud med to eller flere takstgrupper beregnes efterreguleringen af over- og underskud på baggrund af nettoresultatets afvigelse fra tilbuddets samlede omkostningsbaserede budget. Efterreguleringen fordeles forholdsmæssigt ud på takstgrupperne ud fra deres andel af det samlede omkostningsbaserede budget.

Af bilag 2 fremgår et eksempel på en model til beregning af efterregulering ved anvendelse af flere takstgrupper. Modellen er illustreret med en simulering af efterregulering over en 3-årig periode. Bilag 2 kan findes som særskilt dokument på www.rammeaftale-h.dk.

FORHØJELSE AF BEREGNINGSGRUNDLAGET

Budgettet, der indgår i takstberegningen, kan alene reguleres som følge af p/l, lovændringer og tilpasninger i forhold til efterspørgslen (ændringer i belægningsprocenten eller justering af målgruppe). Det betyder, at hvis brugerkommunerne ændrer deres efterspørgsel, tilpasses driftsherres budget hertil. Ved væsentlige ændringer i tilbuddet, hvortil budgettet tilpasses såvel op som ned, skal driftsherren hurtigst muligt og senest ved budgetvedtagelsen varsle brugerkommunerne om ændringerne og begrundelserne herfor.

SÆRLIGE TILBUD OG YDELSER

Der er nogle tilbud, som har eller udvikler meget specialiserede ydelser, blandt andet landsdelsdækkende tilbud. Samtidig bliver nogle tilbud specielt tilpasset den enkelte bruger eller midlertidigt tilrettelagt i forbindelse med ventetid til tilbud. I forbindelse med rammeaftalen gives mulighed for at aftale andre betalingsmodeller end de anbefalede og indgå særaftaler mellem brugerkommuner og driftsherrer.

Særaftaler giver som udgangspunkt ikke driftsherrer ret til at træde ud af takstaftalen. Driftsherrer, der har indgået særaftaler, bør således fortsat tilstræbe at opfylde takstaftalen. En særaftale kan, dog ved fremvisning af dokumentation, bruges som forklaring på afvigelser fra den faktiske takstudvikling.

PRINCIPPER FOR SAMARBEJDE

STYRINGS- OG UDVIKLINGSTILTAG FOR 2015

Med henblik på indarbejdelse i Styringsaftale 2015 blev der i andet halvår af 2013 gennemført en analyse og kortlægning af forskellige styrings- og udviklingstiltag, som skal bidrage til sikre, at hovedstadsregionens kommuner og Region Hovedstaden fastholder et stort fokus på effektiv ressourceudnyttelse og innovativ udvikling af tilbud og indsatser på det specialiserede socialområde og specialundervisningsområdet.

KKR Hovedstaden opfordrer, på baggrund af analysearbejdet til, at kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden arbejder systematisk med følgende områder:

- ▶ At brugersiden har fokus på at gennemføre styringsmæssige tiltag, som sikrer effektiv ressourceudnyttelse, herunder grundig udredning og match af tilbud, systematisk opfølgning på sager i forhold til effekt og økonomi, aktiv anvendelse af kvalitetsstandarder m.v.
- ▶ At kommunerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne på brugersiden.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på udvikling og omlægning af tilbud, der imødekommer den fremtidige efterspørgsel efter fleksible tilbud og indsatser med fokus på borgerens udvikling.
- ▶ At driftsherrerne arbejder målrettet med anvendelse af differentierede takster inden for de eksisterende rammer i Styringsaftalen.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på anvendelse af velfærdsteknologi i indsatserne.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på at udvikle tilbuddene, så de kan dokumentere effekterne af indsatserne.
- ▶ At driftsherrerne har fokus på faglig metodeudvikling og kompetenceudvikling af medarbejderne på driftsherresiden.

For at understøtte et stort fokus på ovenstående samt på den flerårige strategi for takstudviklingen, har KKR Hovedstaden godkendt følgende tiltag:

- ▶ At der i perioden 2014 til 2016 nedsættes en midlertidig implementeringsgruppe bestående af repræsentanter fra henholdsvis Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning og K29 samt en repræsentant fra Region Hovedstaden. Implementeringsgruppen skal have ansvar for gennemførelsen og opfølgningen på aftaler og tiltag på området.
- ▶ At der nedsættes en permanent takstanalysegruppe bestående af centrale økonomipersoner fra udvalgte kommuner i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden med Fælleskommunalt sekretariat som tovholder. Takstanalysegruppen skal have til opgave at udarbejde de årlige analyser af takstudviklingen samt understøtte løsningen af udviklingsopgaver og ad hoc problemstillinger i forhold til styringsaftalen.

FRISTER FOR AFREGNING FOR BRUG AF TILBUD

Driftsherren afregner månedsvis forud, hver den 10. i måneden.

På forudbestilte aflastningspladser meldes afbud senest 14 dage før det aftalte tidspunkt. Afbud senere end 14 dage før medfører betaling for den bestilte aflastning.

OPSIGELSESVARSLER

Der er fastlagt opsigelsesvarsler for de forskellige tilbud. For alle tilbud gælder, at opsigelsesvarslet bortfalder, hvis en opsagt plads bliver besat med det samme.

- ▶ Sociale tilbud (botilbud, dagtilbud og beskyttet beskæftigelse): Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Akutpladser på børneområdet: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Aflastning: Løbende måned plus 30 dage. Afbud for bestilt plads senest 14 dage før.
- ▶ Beskæftigelsescentre og erhvervsmæssig afklaring: Løbende måned plus 30 dage.
- ▶ Specialundervisning, børn: Løbende måned plus 90 dage.

FORLÆNGET VARSEL VED OPSIGELSE AF FLERE PLADSER

Når en brugerkommune på samme tilbud vælger at opsig tre eller flere pladser inden for en periode på 3 løbende måneder, eller pladser svarende til indtægter på 20 procent eller mere af tilbuddets takstbaserede indtægtsbudget, forlænges opsigelsesvarslene til løbende måned plus 6 måneder.

K29 kan aftale længere opsigelsesvarsler på enkelte, særligt sårbare tilbud. Der er for 2015 ikke aftalt længere varsler på konkrete tilbud.

OPFØLGNINGSMEKANISMER FOR BORGERES PLACERING I TAKSTGRUPPER

Handlekommune og driftsherre/tilbud har pligt til at rette henvendelse til hinanden, såfremt det vurderes, at en borger bør flyttes til enten en højere eller en lavere takstgruppe.

Én gang årligt skal der i samarbejde mellem handlekommune og driftsherre/tilbud, for eksempel i forbindelse med opfølgning på handleplaner, foretages en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser med henblik på borgerens placering i takstgruppe.

Handlekommune og driftsherre/tilbud kan ud fra en vurdering af borgerens funktionsniveau og behov for ydelser til enhver tid anmode om omplacering af en given borger fra én takstgruppe til en anden.

Den modsatte part skal tilstræbe at oplyse, om man er enig i denne vurdering senest ti hverdage fra, at der foreligger et tilstrækkeligt oplyst grundlag til vurdering af sagen. For at sikre fremdrift i sagsbehandlingen skal den modsatte part ved modtagelse af anmodning om omplacering hurtigst muligt indhente de nødvendige oplysninger om sagen.

I tilfælde af uenighed henstilles til, at handlekommune og driftsherre/tilbud i fællesskab, og i dialog med borgeren, hurtigst muligt finder alternative løsninger inden for samme tilbud under hensyntagen til borgerens rettigheder.

Hvis der ikke kan findes en løsning inden for tilbuddet, er det handlekommunens forpligtelse at finde alternative tilbud til borgeren.

Ved enighed om omplacering fastsættes tidspunktet for iværksættelse af omplaceringen efter konkret aftale mellem handlekommune og driftsherre/tilbud.

AFTALE OM ETABLERING OG LUKNING AF TILBUD OG PLADSER

KKR Hovedstaden har ikke indgået konkrete tværkommunale aftaler eller aftale med Region Hovedstaden om oprettelse og lukning af tilbud og pladser i 2015.

PRINCIPPER FOR ETABLERING AF TILBUD

Ved etablering af et nyt tilbud, der forventes at være afhængigt af salg af pladser til andre kommuner, er det driftsherres ansvar at vurdere behovet for tilbuddet og dimensioneringen af det.

Ved etablering af et nyt tilbud, som vil være afhængig af salg af pladser til andre kommuner, kan driftsherre vælge at anvende en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode. Længden af opstartsperioden fastsættes af driftsherre, men må maksimalt være løbende år plus 12 måneder.

Driftsherre skal informere brugerkommunerne om, hvorvidt der anvendes en lavere belægningsprocent i en opstartsperiode, inden brugerkommunerne visiterer borgere til tilbuddet.

Ved anvendelse af lavere belægningsprocent i en opstartsperiode gælder følgende undtagelser fra det gældende princip om efterregulering af over- og underskud:

- ▶ Driftsherre må ikke efterregulere som følge af en negativ afvigelse fra det omkostningsbaserede budget i opstartsperioden.
- ▶ Positive afvigelser fra det omkostningsbaserede budget på mere end 5 procent skal efterreguleres over for de kommuner, der har anvendt tilbuddet i opstartsperioden.

Efter opstartsperiodens ophør skal driftsherre anvende en estimeret belægningsprocent, der er fastsat ud fra belægningsprocenten i sammenlignelige tilbud. Denne beregningsmetode må maksimalt anvendes i 3 år efter opstartsperiodens ophør. Herefter skal driftsherre anvende det gældende princip for beregning af belægningsprocenten.

PRINCIPPER FOR LUKNING OG OMLÆGNING AF TILBUD

Driftsherre skal selv afholde alle udgifter forbundet med lukning af tilbud.

Driftsherre kan indregne etableringsudgifterne ved omlægning af tilbud i taksterne fremadrettet fra næste budgetår efter gældende principper for forrentning og afskrivning, således at de takstændringer, dette måtte medføre, er kendte på forhånd.

Ved lukning og omlægning af tilbud skal driftsherre i forbindelse med varsling af ændringerne inddrage brugerkommunerne med henblik på planlægning af overgangsperioden. Planlægningen kan blandt andet omfatte konkrete planer for ind- og udslusning af borgere.

Ved lukning og omlægning af tilbud har handlekommunen ansvar for at finde alternative tilbud til borgere, som ikke længere kan rummes i tilbuddet.

For at give driftsherre mulighed for at tilpasse kapacitet og indhold i tilbuddet skal brugerkommunerne varsle om forventede markante ændringer i efterspørgslen, så snart viden herom foreligger.

KOMMUNERS OVERTAGELSE AF REGIONALE TILBUD

Der er fremsat lovforslag, der forventeligt træder i kraft 1. juli 2014, der regulerer kommunernes mulighed for at overtage regionale tilbud.

Med forbehold for eventuelle ændringer i det fremsatte lovforslag er følgende gældende:

Kommunalbestyrelsen kan én gang i hver valgperiode overtage regionale tilbud, der er beliggende i kommunen. I indeværende valgperiode betyder dette, at en kommunalbestyrelse/byråd, der ønsker at overtage et regionalt tilbud, skal meddele dette til Regionsrådet senest den 1. januar 2016. Overtagelse skal ske senest den 1. januar 2017.

Når kommunen fremsætter en sådan anmodning påhviler det regionen i henhold til Social- og Integrationsministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 6. juli 2006 at fremkomme med overtagelsesvilkårene.

Af hensyn til overholdelse af varslingsreglerne i forhold til berørte medarbejdere, en hensigtsmæssig driftstilrettelæggelse og gennemførelse af en god overdragelsesproces er det i rammeaftalen fastlagt, at overtagelse normalt sker ved et årsskifte, og at kommunens anmodning om overtagelse senest fremsættes 1. januar året før overtagelsen, og gerne i forbindelse med kommunens godkendelse af rammeaftalen for året før overtagelsen. Anmodning til regionen om overtagelse af tilbud forudsætter behandling i kommunalbestyrelse/byråd, inden regionen udarbejder det konkrete overtagelsestilbud. Varsling af medarbejdere kan først bindende ske på grundlag af en endelig indgået aftale om overtagelsen mellem kommunalbestyrelse/byråd og Regionsrådet.

Kommunerne i hovedstadsregionen har ikke planlagt overtagelse af regionale tilbud i 2015.

TVÆRREGIONAL KOORDINATION AF DE SIKREDE AFDELINGER

Kommunalbestyrelserne skal i dialog med Regionsrådene sikre tværregional koordination af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede afdelinger. Der er på den baggrund nedsat et kommunalt koordinationsforum bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper på det specialiserede socialområde i hvert af de fem KKR. Koordinationsforummet er ansvarlig for at udarbejde forslag til landsdækkende koordination af de berørte områder, som indgår i de enkelte rammeaftaler.

Med henblik på en udmøntning i rammeaftalen for 2015 er koordinationsforum i gang med at forberede forslag til tværgående koordination af de sikrede institutioner. Forslaget vil blive baseret på en række hensyn, som bl.a. skal sikre gennemsigtighed, budgetsikkerhed, fleksibel kapacitetstilpasning samt kvalitetsudvikling.

Arbejdet bygger på dialog med Danske Regioner, de regionale driftsherrer og Københavns Kommune.

KØB OG SALG AF PLADSER UDEN FOR HOVEDSTADSREGIONEN

Aftaler indgået i rammeaftaler kan kun binde rammeaftalens parter. Det betyder, at rammeaftalen alene regulerer køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed inden for samme region.

I forhold til køb og salg af pladser mellem brugerkommuner og driftsherrer med beliggenhed i forskellige regioner anbefales det, at der ved hvert køb og salg af pladser udarbejdes konkrete og individuelle købskontrakter, der regulerer forpligtelsen for såvel brugerkommune som driftsherre. Købskontrakterne bør indeholde aftaler om forhold som underskudsdeling, takst, afregning m.v.

PROCEDURER OG TILTAG I FORHOLD TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

I Udviklingsstrategi 2015 er ni selvstændige tilbud blevet defineret som de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen. Tilbuddene er målrettet målgrupper med helt særlige karakteristika og behov for specialiseret støtte og behandling og udgør en delmængde af de højt specialiserede tilbud omfattet af Udviklingsstrategien.³

De mest specialiserede tilbud er underlagt en særlig samarbejdsmodel defineret som ”nødbremse-modellen”. Formålet med modellen er at sikre, at de mest specialiserede kompetencer i disse tilbud bevares og udvikles. Modellen beskrives nedenfor.

NØDBREMSE-MODELLEN

Den særlige samarbejdsmodel til at understøtte de mest specialiserede tilbud er underlagt følgende forudsætninger:

- ▶ Modellen træder alene i kraft undtagelsesvist, det vil sige, at den ikke automatisk er gældende for alle tilbud defineret som mest specialiserede.
- ▶ Modellen er dynamisk og har løbende fokus på udviklingen på det specialiserede socialområde fagligt, metodemæssigt, behovsmæssigt og økonomisk.
- ▶ Modellen har fokus på incitament, herunder både for brugerkommuner og driftsherrer.
- ▶ Modellen understøtter en omkostningseffektiv drift og styring af tilbuddene.

Modellen består af følgende overordnede elementer:

1. Driftsherren for et tilbud, der er defineret som mest specialiseret, har mulighed for at indstille tilbud, som driftsherren vurderer har behov for en særlig opmærksomhed, for eksempel hvis det vurderes at være lukningstruet.
2. På baggrund af indstillingen foretages en grundig afdækning af tilbuddets situation samt alternativer til tilbuddet.
3. På baggrund af den grundige afdækning foretages en vurdering af, om der er behov for særlige tværkommunale tiltag til bevarelse af tilbuddets viden og kompetencer.
4. Endelig træffes en beslutning om iværksættelse af særlige tiltag.

Den tværkommunale samarbejdsmodel samt de særlige tiltag er nærmere beskrevet i bilag 3 til Styringsaftale 2015. Bilag 3 kan findes som særskilt dokument på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk.

TASK FORCE

Til at understøtte samarbejdsmodellen er der nedsat en permanent task force, der har følgende opgaver:

- ▶ Årlig vurdering af alle tilbud i Udviklingsstrategien, herunder særligt de mest specialiserede tilbud med udgangspunkt i de opstillede kriterier for og krav til de mest specialiserede tilbud.
- ▶ Vurdering af tilbud, der nyindstilles af driftsherrer som værende mest specialiseret.
- ▶ Konkret afdækning og vurdering af behov for særlig opmærksomhed over for et tilbud defineret som mest specialiseret på baggrund af en indstilling fra en driftsherren.

Task forcen samles med en fast kadence på to på forhånd fastsatte datoer i løbet af året, således at driftsherrer ved, hvornår det vil være hensigtsmæssigt at indstille tilbud. Derudover vil task forcen kunne samles i forbindelse med akutte behov for vurdering af tilbud.

³ Kriterierne for udvælgelse af de mest specialiserede tilbud samt de udvalgte tilbud i 2015 kan findes på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk under menupunktet rammeaftale/task force – de mest specialiserede tilbud.

Task forcen består af centrale nøglepersoner på både børne- og ungeområdet og voksenområdet, herunder fagpersoner fra både myndigheds- og driftsherrekommuner samt Region Hovedstaden.

Endelig skal task forcen hvert andet år foretage en vurdering af behov for og efterspørgsel efter de mest specialiserede tilbud blandt alle kommuner i hovedstadsregionen.

Kommissorium for den permanente task force, herunder tidspunkter for de årlige møder, kan ses på den fælleskommunale hjemmeside www.rammeaftale-h.dk under menupunktet rammeaftale/task force – de mest specialiserede tilbud.

KRAV TIL DE MEST SPECIALISEREDE TILBUD

Der stilles følgende krav til de tilbud, som lever op til kriterierne for de mest specialiserede tilbud i hovedstadsregionen:

- ▶ Tilbuddet skal efterstræbe at være på forkant og løbende udvikle sig i forhold til målgruppernes behov, metoder, velfærdsteknologi, kommunernes efterspørgsel efter ydelser og pladser m.v.
- ▶ Tilbuddets viden, ekspertise og pladser skal være tilgængelig for alle kommuner i hovedstadsregionen, og der må ikke gives forrang til borgere fra driftsherres egen kommune eller geografiske nærområde.
- ▶ Tilbuddet skal levere synlig og offentlig tilgængelig dokumentation om bl.a. effekt af indsatserne i tilbuddet.

Den nedsatte task force medtager ovenstående krav i de løbende og konkrete vurderinger af de mest specialiserede tilbud.

BØRNEHUSET OG SOCIALTILSYN

Minimum en gang årligt i forbindelse med indgåelse af styringsaftalen skal kommuner og region drøfte aktiviteter, drift og finansiering for det kommende år med Børnehuset i regionen, jf. § 50 a i lov om social service og Socialtilsynet, som godkender og fører tilsyn med sociale tilbud i regionen, jf. § 2, stk. 2 i lov om socialtilsyn.

Fremadrettet vil drøftelserne med Socialtilsynet og Børnehuset finde sted i 3. kvartal, og vil foregå i regi af Embedsmandsudvalget for Socialområdet og Specialundervisning. Drøftelserne vil tage udgangspunkt i årsrapporterne fra henholdsvis Børnehuset og Socialtilsynet.

Derudover vil Børnehuset og Socialtilsynet en gang årligt levere en status vedrørende aktiviteter, drift og finansiering til KKR Hovedstaden.

BILAGSLISTE

Nedenfor fremgår en oversigt over bilag til Styringsaftale 2015:

- ▶ **Bilag 1:** Eksempel på model til beregning af efterregulering
- ▶ **Bilag 2:** Eksempel på model til beregning af efterregulering og belægningsprocent ved anvendelse af flere takstgrupper
- ▶ **Bilag 3:** Samarbejdsmodel vedrørende de mest specialiserede tilbud.

Alle bilagene kan findes som særskilte dokumenter på www.rammeaftale-h.dk.

Bilag: 11.1. Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutioner del 2.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 55736/14

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2
Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Analyserapport af styringsgrundlag på daginstitutionsområdet

Allerød Kommune – Dagtilbudsafdelingen
del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Indledning

Byrådets konstitueringsaftale efter kommunalvalget den 19. november 2013 beskriver, at følgende analyse skal gennemføres til budgetforhandlingerne 2015-18:

Byrådet vil i de kommende 4 år:

- gennemføre analyse af daginstitutionstaksten og lukkedage i takt med evt. effektiviseringer på dagtilbudsområdet.

Af Byrådets Forlig om budgettet for Allerød Kommune 2014-2017 fremgår det i øvrigt, at der skal arbejdes med en forbedring af styringsgrundlaget på daginstitutioner, der skal sikre, at børnene får den daginstitutionsplads der ønskes.

Disse tre analyseområder samles i en rapportering, som sammenfatter de ønskede analyseområder

Analysen opdeles i 3 delrapporteringer:

Delanalyse	Udvalgsbehandling
Visitationsprincipper - forældrene får den plads, der ønskes	Er behandlet i: Børn og Skoleudvalget d. 24.6.2014
Ressourcetildelingsmodel, herunder analyse af enhedsnormering samt Forslag til nedbringelse af dagtilbudstakster	Børn og Skoleudvalget d. 12.8.2014
Analyse af madordning	Børn og Skoleudvalget d. 28.10.2014

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Indledning	2
Nuværende beregning af dagtilbudstaksten på 0-6 års området	4
Bruttodriftsudgifter, som må indregnes i takstberegningen	4
Institutionsudgifter	4
Fællesudgifter	5
Bruttodriftsudgifter, som ikke må indregnes i takstberegningen	5
Sprogvurdering.....	5
Tilsyn	6
Administration	6
Anlægsudgifter og ejendomsrelaterede udgifter	6
Madordning.....	6
Beregning af Forældrebetaling	6
Takstberegning med vægtet fordeling og enhedstakst	7
Forslag til besparelser på taksten.	7
Fordelt effekt af besparelser:.....	8
Konsekvenser af enhedstakst	8
Dagplejen	10
Kapacitet og delt ledelse.....	10
Nedlæggelse af selvstændig legestue.....	10
Daginstitutioner	10
Lederlønninger	10
Tid til samarbejde i daginstitutioner med flere afdelinger.....	11
Kapacitetsberegning	11
Nedlæggelse af basispladser.....	11
Regulering af støtteressourcer	12
Lønudgift til studerende.....	12
Sammenlægning af to-sprogsindsatsen og PPR.....	12
Benchmarking	13
Takstberegning uden vægtet fordeling.....	14
Lukkedage	16
Tilkendegivelser fra brugerundersøgelserne om Udvidet Åbningstid i Daginstitutioner og om Dagplejeprojektet	16
Tilkendegivelser fra dagtilbuddenes forældrebestyrelser.....	17
Beregning af udgift til bortskaffelse aflukkedage	17

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Nuværende beregning af dagtilbudstaksten på 0-6 års området

Forældrebetalingen i dagtilbud, som administreres efter Dagtilbudsloven, beregnes efter Dagtilbudslovens § 31.

§	<p>§ 31. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2, i opholdskommunen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Tilskud efter stk. 1, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbud bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Tilskud og egenbetaling fastsættes på grundlag af dagtilbudenes vedtagne budgetter.</p>
---	---

Kommunens bruttodriftsudgift er kommunens samlede udgift ved at drive dagtilbud, det vil sige uden fradrag for forældrenes egenbetaling for en plads i dagtilbud.

Ifølge Dagtilbudsloven er det ikke alle de udgifter, som er forbundne med kommunens drift af dagtilbud, som må indgå i beregning af forældrenes egenbetaling.

Bruttodriftsudgifter, som må indregnes i takstberegningen

Institutionsudgifter

Nuværende beregningsgrundlag for forældrebetaling 2015

Institutioner	Antal Børn		401 Ansat personale	420 Uddannelse og kurser	430 Øvrige personaleudgifter	501 Administration	515 Materiale og aktivitetsudgifter	702 Bygningsdrift	Samlet budget 2015
	Vuggestue	Børnehave							
11 Daglejen	51		7.092.879	61.034	12.119	51.419	150.067	171.106	7.538.624
516 Rønneholtparkens vuggestue	30		3.419.874	15.883	14.724	25.062	102.422	288.166	3.866.130
541 Ravnholt institutionen	50	107	15.171.527	62.559	2.889	103.578	531.032	756.227	16.627.812
543 Elmedalen	21	52	5.994.616	25.366	1.159	41.998	239.991	683.768	6.986.898
544 Kirsebærgården	33	38	6.630.484	28.220	1.157	46.190	234.581	470.338	7.410.969
545 Lyngø børnehus	22	42	5.457.472	22.791	577	37.309	194.345	310.899	6.023.394
546 Blommehaven	46	84	10.517.843	45.582	1.156	74.680	394.098	724.311	11.757.671
548 Skovvang	21	61	6.297.909	26.723	577	43.753	243.014	497.326	7.109.303
555 Blovstrød børnehus	35	75	8.856.408	47.715	1.158	63.199	361.340	1.001.929	10.331.750
560 Lillerød	55	88	13.606.977	57.985	2.315	94.921	471.867	1.187.162	15.421.227
561 Ørnevang	30	46	6.706.828	32.292	1.157	46.753	291.358	873.641	7.952.029
562 Molevitten	33	60	7.780.900	33.367	1.159	54.625	294.062	756.284	8.920.398
568 Kastanien	27	60	7.096.923	30.279	1.157	49.610	277.840	535.859	7.991.668
569 Rønnehuset		41	2.858.165	11.326	12.890	18.547	132.162	343.599	3.376.689
Antal normerede pladser incl. 13 specialpladser	403	754	100.395.927	440.087	42.077	700.223	3.768.112	8.429.509	113.775.936

S:\Dagtilbud\Budget 2015-18\Styringsgrundlag\Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutioner del 2 kommentarer fra mema.doc

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Ved beregningen af det samlede budget til institutionen indgår følgende¹:

Lønbudget bestående af

- Tid til børn
- Tid til ledelse
- ”Klynge”-tid
- Vikarpulje
- Køkkenpersonale

Driftsbudget bestående af

- Uddannelse og kurser
- Øvrige personaleudgifter (nyanskaffelse og daglig vedligeholdelse)
- Kurser og uddannelse
- Materiale og aktivitetsudgifter (børneafhængigt rammebeløb)

Fællesudgifter

Til fordeling af fællesudgifterne mellem vuggestuebørn og børnehavebørn anvendes i de fleste tilfælde en vægtet fordeling, hvor der tages højde for antallet pladser og normering pr. barn.

Normeringen pr. vuggestuebarn er mere end dobbelt så høj som normeringen til børnehavebørn. Derfor vil den vægtede fordeling belaste vuggestuetaksten.

For udgiften til støttepædagoger, studerende og børnesprogskolen tages der højde for den overordnede fordeling af det faktiske forbrug.

Fællesudgifter

Udgiftstyper	Fordeling		Samlet Budget	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Budgetgrundlag
	Vuggestue	Børnehave				
Kursus	54%	46%	149.271	80.329	68.942	149.271
Pædagogernes efteruddannelse	54%	46%	107.245	57.713	49.532	107.245
Samordningsaktiviteter	54%	46%	249.999	134.535	115.464	249.999
Udviklingsprojekt	54%	46%	50.438	27.143	23.295	50.438
Støttepædagoger	5%	95%	4.822.279	241.114	4.581.165	4.822.279
Studerende 60%/40% (klub,SFO)		60%	2.353.793	706.138	706.138	1.412.276
Børnesprogskolen		100%	446.511	0	446.511	446.511
			8.179.537	1.246.973	5.991.047	7.238.020

Bruttodriftsudgifter, som ikke må indregnes i takstberegningen

Sprogvurdering

Udgiften til sprogvurderingen skal afholdes fuldt ud af kommunen, så kan udgiften ikke indgå i beregningen af den bruttodriftsudgift, der lægges til grund for fastsættelse af forældrebetalingen.

¹ Uddybende beskrivelse af beregningsgrundlaget findes i Dagtilbuddenes Administrationsgrundlag

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Tilsyn

Tilsynet har blandt andet til formål at sikre kvaliteten af de kommunale serviceydelser. Udgiften til denne tilsynsopgave afholdes af kommunen og kan derfor ikke medregnes i de budgetterede brutto-driftsudgifter - beregningsgrundlaget for forældrenes egenbetaling og kommunens tilskud.

Administration

Administrationsudgifter vedrørende dagtilbud, som skal afholdes af kommunen:

Anlægsudgifter og ejendomsrelaterede udgifter

- Anlægsudgifter, herunder udgifter til om- og tilbygninger og alle vedligeholdelsesudgifter i umiddelbar forbindelse hermed.
- Renter og afdrag i fast ejendom.
- Husleje.
- Driftsudgifter vedrørende fast ejendom såsom afgifter, moms og forsikringer.
- Udgifter til ordinær og ekstraordinær vedligeholdelse af de fysiske rammer,
- Anskaffelse eller leasing af bus til udflytterbørnehaver samt vedligeholdelsesudgifter til bus-sen.

Madordning

I Allerød kommune afholder forældrene 100% af udgiften til madordningerne. Derfor indregnes denne ikke udgift ikke i beregningen af dagtilbudstaksten, men afholdes direkte af de forældre, der modtager ydelsen.

Beregning af Forældrebetaling

I den nuværende beregningsmetode beregnes forældrebetalingen (taksten) separat for de tre dagtilbudstyper: dagpleje, vuggestue og børnehave.

I denne beregningsmetode vægtes udgiftsfordelingen mellem de tre typer i forhold til timenormeringen og antallet af børn. Det betyder, at Allerød kommunes vuggestuetakst belastes af, at daginstitutionerne tildeles mere end dobbelt så mange timer til pasning af et 0-2 årigt barn (10,9 tim/uge) end der tildeles til pasning af et 3-5 årigt barn (5 tim/uge).

Desuden er der betydeligt færre 0-2 årige børn til at dele andelen af fælles udgifter

I nedenstående gennemgang af forældrebetalingens sammensætning beskrives tre forskellige modeller for fastsættelse af taksten på dagtilbud:

Model 1. SOM NU! Der beregnes en særskilt takst ift. de tre dagtilbudstyper: dagpleje, vuggestue og børnehave.

De tre takster for hhv. dagpleje, vuggestuebørn og børnehalebørn ses i de tre midterste koloner.

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Model 2. Der fastsættes en særskilt takst for dagplejen, mens taksten for vuggestue og børnehave samles til en daginstitutions-enhedsnormering, der fordeler alle udgifter ligeligt mellem de børn, der er indmeldt i daginstitutionerne. På denne måde vil taksten for en daginstitutionsplads være den samme uanset barnets alder.

Enhedstaksten ses i næstyderste højre kolonne.

Model 3. For at undgå, at taksten for dagplejeplads overstiger taksten for daginstitutionsplads fastsættes der en enhedstakst på det samlede 0-6 års område (dagpleje, vuggestue og børnehave).

Denne model kan kun gennemføres, hvis dagpleje og daginstitutioner har nogle fælles driftsudgifter. Det kan opnås fx ved sambrug af lokaler og/eller samarbejde omkring gæstepleje.

Modellen kan endvidere alene etableres i samarbejde mellem kommunale dagtilbud.

Den samlede 0-6 års takst ses i yderste højre kolonne.

Takstberegning med vægtet fordeling og enhedstakst

På baggrund af den nuværende ressourcetildelingsmodel beregnes følgende takster for 2015:

Takstberegningen

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Institutionsudgifter	54%	46%		61.227.725	52.548.210	113.775.936	
Fællesudgifter				1.246.973	5.991.047	7.238.020	
Samlede udgifter			7.538.624	62.474.698	58.539.258	121.013.956	128.552.580
Forældre andel 24 %			1.809.270	14.993.927	14.049.422	29.043.349	30.852.619
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	35.476	37.206	18.633	25.102	26.666
Betaling pr. måned 11 mdr.			3.225	3.382	1.694	2.282	2.424

Forslag til besparelser på taksten.

Alle følgende besparelsesforslag fremgår af fagudvalgenes effektiviseringskatalog vedr. budget 2015 – 2018, som Økonomiudvalget behandlede d. 17. juni 2014.

OBS! Ikke alle af disse besparelsesforslag vil få fuldt gennemslag i 2015.

Takstberegningen

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Institutionsudgifter	54%	46%	7.538.624	61.227.725	52.548.210	113.775.936	121.314.560
Lønkapacitet og delt ledelse			-400.000				-400.000
Ny forhåndsftale	54%	46%		-807.215	-692.785	-1.500.000	-1.500.000
Bortfald af tid til samarb. mellem afdelinger	54%	46%		-914.843	-785.157	-1.700.000	-1.700.000
Tættere kapacitetsstyring	54%	46%		-1.345.358	-1.154.642	-2.500.000	-2.500.000
Nedlæggelse af 3 basis-pladser				-418.944	-359.556	-778.500	-778.500
Fællesudgifter				1.246.973	5.991.047	7.238.020	7.238.020
Støttepædagoger 66 tuge					-784.898	-784.898	-784.898
Studerende				-150.000	-150.000	-300.000	-300.000
Sprogskolen - Udgift til 2-sprogskosulent					-306.500	-306.500	-306.500
Nedlæggelse af legestue			-100.000				-100.000
Samlede udgifter			7.038.624	58.838.338	54.305.719	113.144.057	120.182.681
Forældre andel 24 %			1.689.270	14.121.201	13.033.373	27.154.574	28.843.844
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	33.123	35.040	17.286	23.470	24.930
Betaling pr. måned 11 mdr.			3.011	3.185	1.571	2.134	2.266

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

De samlede besparelse, som vil kunne opnås, udgør:

7.846.114 kr.

Den samlede besparelse vil have følgende effekt på forældrebetalingen – under forudsætning af, at der gennemføres enhedstakst med en ligelig fordeling af alle udgifter.

	Enhedstakst VU+BH	Enhedstakst Dagpl.+VU+BH
Samlede besparelser	-7.846.114	-8.369.898
Forældreandel 24%	-1.883.067	-2.008.776
Reduceret udgift pr. barn pr. år	-1.628	-1.663
Reduceret betaling pr. måned.	-148	-151

Fordelt effekt af besparelser:

Efter fradrag af alle de foreslåede besparelser kan effekten på de enkelte dagtilbudstyper aflæses i nedenstående skema.

- **Model 1.** Særskilt takstberegning (dagpleje, vuggestue og børnehave) ses i de tre midterste kolonner.
- **Model 2.** Enhedstakst for daginstitutioner ses i næstyderste kolonne.
- **Model 3.** Enhedstakst 0-6 års området ses i yderste højre kolonne.

Effekten af de samlede besparelser på den månedlige takst				Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn		
Normal beregning	3.225	3.382	1.694	2.282	2.322
Incl. Besparelser	3.011	3.185	1.571	2.134	2.171
	214	197	123	148	151

Konsekvenser af enhedstakst

Såfremt der gennemføres en enhedstakst (Model 2+3) vil dette have konsekvenser for daginstitutionernes ressourcetildeling og normering.

I den nuværende ressourcetildelingsmodel er normeringen for de 0-2 årige børn mere end dobbelt så høj som normeringen for de 3-5 årige.²

Såfremt der fastsættes en enhedstakst, bør daginstitutionernes ressourcetildeling tilpasses, så personaletimetildeling tildeles pr. barn – uanset alder (enhedsnormering). Princippet om enhedsnormering vil gøre op med princippet om daginstitutionernes aldersopdelte børnenormering, og princippet om, at der tildeles flest personaletimer til de yngste børn.

Timetildelingen pr. barn pr. uge i en 0-6 års daginstitution vil være:

7,04 timer uanset barnets alder.

² Uddybende beskrivelse af beregningsgrundlaget findes i Dagtilbuddenes Administrationsgrundlag

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Det betyder, at de daginstitutioner, som har mange vuggestuepladser vil blive ramt hårdt af en ændret ressourcetildelingsmodel.

I nedenstående skema vil forskellen på den nuværende personalenormering og en fremtidig normering efter enhedsprincippet fremgå af kolonnen yderst til højre.

<i>Institution</i>	Type	Antal Børn	Børne timer pr. uge	Huse	Ledelse	Disp	Tilsynstimer pr. uge	Tilsynstimer pr. uge Enhedsnormering	Difference
555 Bløvsrød Børnehus	vu. bh	35 75	382 375						
				22	37		816	833	18
561 Ørnevang	vu. bh	30 46	327 230						
				16	37		610	588	-22
548 Skovvang	vu. bh	21 61	229 305						
				0	37		571	614	43
546 Blommehaven	vu. bh	46 84	501 420						
				16	37		974	968	-6
560 Lillerød Specialpladser	vu. bh Sbh	55 82 6	600 410 159						
				28	37		1.239	1193	-45
Selvstændige 516 *Rønneholtparken	vu.	30	327						
							327	253	-74
568 Kastanien	vu. bh	27 60	294 300						
				16	37		647	665	18
Selvstændige 569 *Rønnehuset	vu. bh		0 205						
		41		0	37		242	326	84
544 Kirsebærgården	vu. bh	33 38	360 190						
				16	37		603	553	-50
Ravnholt-institutionen Specialpladser - Troldestuen	vu. bh Sbh	50 100 7	545 500 186						
				40	37	24	1337	1348	11
562 Molevitten	vu. bh	33 60	360 300						
				16	37		713	708	-5
543 Elmedalen	vu. bh	21 52	229 260						
				16	37		542	567	25
545 Lyng Børnehus	vu. bh	22 42	240 210						
				0	37		487	488	1
							9.106	9.105	-2

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

I det følgende gennemgås, hvilket gennemslag det enkelte besparelsesforslag har for taksten på de forskellige typer af dagtilbud:

Dagplejen

Kapacitet og delt ledelse

I dagplejen gennemføres i 2014 et projekt, der afprøver effekten af fælles ledelse mellem dagplejen og en daginstitution. Projektet evalueres i november 2014. Hvis den delte ledelse gøres permanent kan dagplejens lønbudget bespares med 16 timers ledelse/uge.

Derudover gennemføres nogle besparelser på den administrative drift som følge af det faldende børnetal.

Samlet besparelse: 400.000 kr.

Nedlæggelse af selvstændig legestue

Såfremt dagplejens legestuefaciliteter sambruges med daginstitutionerne, vil driften af dagplejens legestue ved Blovstrødhallen kunne bespares. Drift af legestuehuset på Kokkedalen i Lyngø skal fortsat afholdes. Disse lokaler vil dog også kunne sambruges med en daginstitution.

Samlet besparelse: 100.000 kr.

Daginstitutioner

Lederlønninger

Sammenlignende undersøgelser har vist, at lønniveauet for daginstitutionsledere i Allerød kommune er højere end gennemsnittet.

En ny aftale om dagtilbudsledernes lønniveau skal forhandles med den faglige organisation og vil ikke have fuldt gennemslag i den nuværende ledelsesgeneration.

Det vurderes, at en ny forhåndsftaler med ledernes faglige organisation – på sigt – vil kunne nedbringe den samlede (nuværende) udgift til lederlønninger med 1,5 mio.kr.

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Ny forhåndsftale	54%	46%		-807.215	-692.785	-1.500.000	-1.500.000
Forældre andel 24 %				-193.731	-166.269	-360.000	-360.000
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	-481	-221	-311	-298
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	-44	-20	-28	-27

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Tid til samarbejde i daginstitutioner med flere afdelinger

I den nuværende tildelingsmodel tildeles klyngeinstitutioner med flere afdelinger ressourcer til ledelse og samarbejde mellem afdelingerne³. Der kan findes en samlet besparelse på 180 timer pr. uge, hvis disse ressourcer bespares.

Ressourcer gives til samarbejde mellem klyngeinstitutionens afdelinger, tildeles i form af timer, som i vis udstrækning også indgår i tiden til børn.

Selvom disse timer ikke indregnes i daginstitutionernes normeringsfaktor pr. barn, vil daginstitutionens samlede lønbudget blive påvirket, hvis disse ressourcer bortfalder.

Tiden til samarbejde mellem afdelingerne i en klyngeinstitution vil under alle omstændigheder bortfalde i takt med, at institutionerne sammenbygges (jf. Den fysiske Udviklingsplan på dagtilbudsområdet).

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Bortfald af tid til samarb. mellem afdelinger	54%	46%		-914.843	-785.157	-1.700.000	-1.700.000
Forældre andel 24 %				-219.562	-188.438	-408.000	-408.000
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	-545	-250	-353	-338
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	-50	-23	-32	-31

Kapacitetsberegning

Aktuelt indlægges en "buffer" på 2% i kapaciteten på dagtilbudsområdet. Dette sker for at sikre en vis volumen i udbuddet af dagtilbudspladser, således at forældre kan tilbydes dagtilbudsplads i eget pasningsområde.

Afskaffes bufferkapaciteten, vil pladskapaciteten på dagtilbudsområdet kunne nedjusteres med yderligere 50 pladser.

Såfremt bufferkapaciteten afskaffes vil forældrenes valgmuligheder indskrænkes betydeligt.

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Tættere kapacitetsstyring	54%	46%		-1.345.358	-1.154.642	-2.500.000	-2.500.000
Forældre andel 24 %				-322.886	-277.114	-600.000	-600.000
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	-801	-368	-519	-497
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	-73	-33	-47	-45

Nedlæggelse af basispladser

Allerød Kommune budgetterer aktuelt med 13 basispladser til børn med særlige pædagogiske behov. Basispladserne er fordelt i to dagtilbud.

Det vurderes, at det faldende børnetal, og daginstitutionernes arbejde med social inklusion betyder, at antallet af basispladser vil kunne reduceres.

³ Uddybende beregningsgrundlag findes i Dagtilbuddenes Administrationsgrundlag

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Nedlæggelse af 3 basis-pladser	54%	46%		-418.944	-359.556	-778.500	-778.500
Forældre andel 24 %				-100.547	-86.293	-186.840	-186.840
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	-249	-114	-161	-155
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	-23	-10	-15	-14

Regulering af støtteressourcer

Støttekorpsets ressourcer har hidtil ikke været konjunkturafhængige og er derfor ikke reguleret i takt med det faldende børnetal.

Det har været hensigtsmæssigt med mange støtteressourcer, idet støttepædagogerne har været retningsangivende resourcepersoner i daginstitutionsområdets arbejde med social inklusion.

Støttekorpsets ressourcer kan gøres konjunkturafhængige samtidigt med at støtteressourcerne pr. barn i dagtilbud reduceres.

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Støttepædagoger 66 uge		100%			-784.898	-784.898	-784.898
Forældre andel 24 %				0	-188.376	-188.376	-188.376
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	0	-250	-163	-156
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	0	-23	-15	-14

Lønudgift til studerende

Traditionelt har den enkelte daginstitution kun afholdt en andel på 25% af lønudgiften til studerende⁴ fra pædagogseminarier.

Såfremt daginstitutionerne afholder 50% af lønudgiften til studerende, vil der kunne opnås en samlet besparelse for kommunen.

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Studerende	50%	50%		-150.000	-150.000	-300.000	-300.000
Forældre andel 24 %				-36.000	-36.000	-72.000	-72.000
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	-89	-48	-62	-60
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	-8	-4	-6	-5

Sammenlægning af to-sprogsindsatsen og PPR

Dagtilbudsafdelingen råder over 30 konsulenttimer om ugen til opfølgning på sprogvurderingen af to-sprogede småbørn. Denne indsats er oprindeligt oprettet under Folkeskolelovens § 4A og varetaget i Børnesprogskolens, som blev nedlagt i 2011.

⁴ Uddybende beregningsgrundlag findes i Dagtilbuddenes Administrationsgrundlag

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

I 2011 blev sprogstimuleringsindsatsen af to-sprogede småbørn lagt ind under Dagtilbudslovens § 11.

Fremadrettet vil det være hensigtsmæssigt, at opfølgningen på daginstitutionernes pædagogiske arbejde med sprogudvikling og -stimulering af to-sprogede småbørn indgår i PPR's og talehørepædagogernes funktion.

	Fordeling		Dagplejen	Vuggestuebørn	Børnehavebørn	Enhedstakst VU + BH	Enhedstakst Dagpl + VU + BH
	Vuggestue	Børnehave					
Sprogskolen - Udgift til 2-sprogskosulent	50%	50%			-306.500	-306.500	-306.500
Forældre andel 24 %				0	-73.560	-73.560	-73.560
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	0	0	-98	-64	-61
Betaling pr. måned 11 mdr.			0	0	-9	-6	-6

Benchmarking

Med den nuværende tildelingsmetode (2014 takst) betaler de 0-2 årige børn i daginstitutioner en forholdsmæssigt større andel af fællesudgifterne end de 3-5 årige, fordi den ugentlige personale-timenormering for de 0-2 årige er højere.

Det betyder, at Allerød Kommunes forældrebetaling for vuggestuebørn er høj, mens forældrebetalingen for børnehavebørn ligger i den laveste halvdel af landets kommuner.

Kommune	Dagpleje	0-2 år	3-6 år	Enhedstakst (vug/bh) - vægtet ift. antal- let af børn	Bemærkninger
Allerød 2015	3.011	3.185	1.571	2.171	
Allerød 2014 – uden besparelser	3.131	3.371	1.700	2.274	Der opkræves 24% af den samlede bruttodriftsudgift i forældrebetaling.
Haderslev	2.268	2.447	1.537		Den samlede bruttodriftsudgift på dagtilbudsområdet er fratrukket 4,7 mio.kr. inden forældrebetalingen er beregnet
Hillerød	2.863	2.991	1.852		25% forældrebetaling
Rudersdal	3.250	2.970	1.670		25% forældrebetaling
Herlev	2.181	2.181	2.181	2.181	Der opkræves 18,5% af den samlede bruttodriftsudgift i forældrebetaling.

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Takstberegning uden vægtet fordeling

Nedenstående beregningsmodel er kun relevant, hvis der fortsat ønskes forskellige forældrebetalingstakster for forskellige typer af dagtilbud (se Model 1, s. 6).

I den nuværende takstberegningsmodel fordeles alle udgifter i daginstitutionerne med udgangspunkt i den tildelte normering pr. barn.

Det betyder at et vuggestuebarn betaler en forholdsmæssigt større andel af fællesudgifterne end et børnehavebarn.

I nedenstående beregning fordeles lønudgifterne – som hidtil – ift. den eksisterende normering, mens alle øvrige institutionsudgifter samt fællesudgifter fordeles i forholdet 1:1 mellem vuggestuebørn og børnehavebørn.

Fællesudgifter

Udgiftstyper	Fordeling 1:1		Vuggestuebørn	Børnehavebørn
	Vuggestue	Børnehave		
Kursus	35%	65%	51.993	97.278
Pædagogernes efteruddannelse	35%	65%	37.355	69.890
Samordningsaktiviteter	35%	65%	87.078	162.921
Udviklingsprojekt	35%	65%	17.568	32.870
Støttepædagoger	5%	95%	241.114	4.581.165
Studerende 60%/40% (klub, SFO)		60%	706.138	706.138
Børnesprogskolen		100%	0	446.511
			1.141.247	6.096.773

Beregning af taksten med en 1:1 vægtning af udgifter mellem vuggestue- og børnehavebørn giver følgende forældrebetaling – **før indregning af besparelser**:

Takstberegningen

	Fordeling		Vuggestuebørn	Børnehavebørn
	Vuggestue	Børnehave		
Institutionsudgifter - Løn	54%	46%	54.027.367	46.368.560
Institutionsudgifter - Diverse	35%	65%	4.660.452	8.719.556
Fællesudgifter			1.141.247	6.096.773
Samlede udgifter			59.829.066	61.184.889
Forældre andel 24 %			14.358.976	14.684.373
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	35.630	19.475
Betaling pr. måned 11 mdr.			3.239	1.770

Når de foreslåede besparelsesforslag (se s. 8-10) indregnes i takstberegningen, vil forældrebetalingen fremadrettet kunne reduceres som følger:

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2
 Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Takstberegningen

	Fordeling		Vuggestuebørn	Børnehavebørn
	Vuggestue	Børnehave		
Institutionsudgifter - Løn	54%	46%	54.027.367	46.368.560
Institutionsudgifter - Diverse	35%	65%	4.660.452	8.719.556
Lønkapacitet og delt ledelse				
Ny forhåndsftale	35%	65%	-522.472	-977.528
Bortfald af tid til samarb. mellem afdelinger	35%	65%	-592.135	-1.107.865
Tættere kapacitetsstyring	35%	65%	-870.787	-1.629.213
Nedlæggelse af 3 basis-pladser			-271.163	-507.337
Fællesudgifter			1.141.247	6.096.773
Støttepædagoger 66 t/uge				-784.898
Studerende			-150.000	-150.000
Sprogskolen - Udgift til 2-sprogskosulent				-306.500
Nedlæggelse af legestue				
Samlede udgifter			57.422.510	55.721.547
Forældre andel 24 %			13.781.402	13.373.171
Udgift pr. barn pr. år	51/403	754	34.197	17.736
Betaling pr. måned 11 mdr.			3.109	1.612

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Lukkedage

Analysen af lukkedage er baseret på to forskellige input:

1. Tilkendegivelser i brugerundersøgelserne om Udvidet Åbningstid i Daginstitutioner og om Dagplejeprojektet. (Gennemført i foråret 2014)
2. Tilkendegivelser fra dagtilbuddenes forældrebestyrelser.

Tilkendegivelser fra brugerundersøgelserne om Udvidet Åbningstid i Daginstitutioner og om Dagplejeprojektet

9 besvarelser fra brugerundersøgelsen om Udvidet Åbningstid i Daginstitutioner har uden opfordring kommenteret på lukkedagene i undersøgelsen.

Det er primært lukkedagene d. 1. maj og d. 5. juni og lukkedagene i forbindelse med påske, som ønskes afskaffet.

En enkelt besvarelse udtrykker ønske om nødpasning i dagplejen på lukkedage.

Der gives følgende kommentarer på en række konkrete spørgsmål i brugerundersøgelsen:

Hvor længe har du maksimalt brug for pasning før normal åbningstid og efter normal lukketid?

- hele dagen på lukkedage
- de mange lukkedage ned til et minimum.

- afskaf lukkedagene. Det er svært at få fri og betyder ofte at vi ikke kan holde fri som familie, da en må arbejde og en anden holde fri.

Hvad vil det give dig at få udvidet åbningstider?

- i forbindelse med lukkedage vil jeg ikke skulle tage fri fra arbejde
- ' Lukkedage 1/5, 5/6 samt påske. Nemmere på job, da man ikke skal tage ekstra feriedage.

- jeg så gerne at lukkedagene forsvandt. De giver ingen værdi for forældre, dagplejere og kommunen. Der er ingen besparelse for kommunen ved denne ordning, den er udelukkende til besvær.

- Jeg synes det kan være en ret stor udfordring med lukkedage, som ikke er helligdage, da vi ikke har bedsteforældre i nærheden, der kan passe en enkelt dag.

Analyse af styringsgrundlaget på daginstitutionsområdet, del 2

Forældrebetaling, ressourcetildeling og lukkedage i dagtilbud

Tilkendegivelser fra dagtilbuddenes forældrebestyrelser

Der er modtaget tilbagemeldinger fra 6 forældrebestyrelser.

33% af besvarelserne tilkendegiver, at daginstitutionerne i Allerød kommune har et passende antal lukkedage.

Hvis antallet af lukkedage begrænses, er der enighed om at ønske 1. maj afskaffet som lukkedag. Såvel fredagen efter Kristi Himmelfartsdag og Grundlovsdag nævnes også som lukkedage, der ønskes afskaffet.

66% af besvarelserne ønsker, at daginstitutionernes og skolernes lukkedage koordineres.

Halvdelen af de adspurgte forældrebestyrelser ønsker ikke at benytte et tilbud om nødpasning i anden daginstitution end den, deres barn er indmeldt i.

33% af besvarelserne tilkendegiver imidlertid, at der fortsat ønskes til bud om nødpasning i en enkelt daginstitution i kommunen. En enkelt tilbagemelding beder om, at der informeres tydeligere om tilbuddet om nødpasning.

Beregning af udgift til bortskaffelse aflukkedage

Den oprindelige beregningsmetode ved indførsel af lukkedage var, at daginstitutionernes budget blev fratrukket 8 normeringstimer pr. børnegruppe (stue) pr. lukkedag.

Hvis der afskaffes lukkedage vil udgiften for hhv. kommunen og forældrene være:

	Fordeling		Enhedstakst pr. dag VU + BH	Enhedstakst pr. dag Dagpl + VU + BH	Enhedstakst 8 lukkedage VU + BH	Enhedstakst 8 lukkedage Dagpl + VU + BH
	Timer pr.dag pr. gruppe	Antal grupper				
Afskaffelse af lukkedage	8	78	-118.398	-118.398	-947.182	-947.182
Forældre andel 24 %			-28.415	-28.415	-227.324	-227.324
			-25	-24	-196	-188
Betaling pr. måned 11 mdr.			-2,2	-2,1	-17,9	-17,1

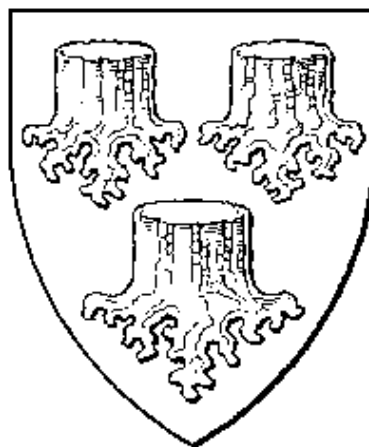
Bilag: 11.2. Administrationsgrundlag 2015, 140714.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 55755/14

Administrationsgrundlag for dagtilbud for 0-6 årige

Administrationsgrundlaget beskriver tildelingsprincipperne for de kommunale dagtilbud for 0-6 årige i Allerød Kommune.

Administrationsgrundlaget beskriver endvidere de mulige reguleringer der kan ske i løbet af et budgetår.

DAGINSTITUTIONER

Daginstitutionernes personalenormering styres på baggrund af en timetildeling pr. barn. Selvom institutionen i sit budget vil kunne se sit lønbudget udmålt i kroner, skal institutionens leder og forældrebestyrelse forholde sig til personalets timeforbrug.

Forvaltningen følger løbende op på lønudviklingen.

Det samlede lønbudget beregnes på baggrund af en gennemsnitlig timelønsudgift til det fastansatte personale inden for den tildelte normeringsramme (antal ledelsespersoner, antal børnetimer, fordeling mellem uddannet og uuddannet personale).

Lønudgiften til det fastansatte personale udgør institutionens lønbudget for et kalenderår ad gangen. Lønbudgettet reguleres en gang om året i januar måned.

Ændringer i institutionens forbrug af lønmidler i løbet af året (fx ved udskiftning af medarbejdere eller ved automatisk påligning af garantiløn) afholdes indenfor den lønramme, som er tildelt institutionen i det indeværende budgetår. Der foretages ikke justeringer i lønbudgettet henover året.

Ved beregningen af det samlede budget til institutionen indgår følgende:

- Normeringsprincipper
- Tid til ledelse
- ”Klynge”-tid
- Vikarpulje
- Køkkenpersonale
- Driftsramme
- Specialpladser
- Praktikanter
- Kurser og uddannelse
- Administration

Normeringsprincipper

Normering pr. 1. januar 2014

Institution	Type	Normering	Børnetimer pr. uge	Huse	Ledelse	Tilsynstimer pr. uge	Grund normering	
							Pæd. 57%	Pæd.medh 43%
555 Tusindbassen	vu. bh	24 61	262 305	16	37	620	353	266
567 Klatretræet	vu. bh	12 33	131 165		37	333	190	143
561 Ørnevang	vu. bh	30 46	327 230	16	37	610	348	262
548 Skovvang	vu. bh	21 61	229 305	0	37	571	325	245
546 Blommehaven	vu. bh	46 84	501 420	16	37	974	555	419
560 Lillerød Specialpladser	vu. bh Sbh	55 82 6	600 410 159	28	37 5	1.239	706	533
Selvbetjente 516 Rønneholtparken	vu.	30	327			327	186	141
568 Kastanien	vu. bh	27 60	294 300	16	37	647	369	278
Selvbetjente 569 Rønnehuset	vu. bh		0 205	0	37	242	138	104
544 Kirsebærgården	vu. bh	33 38	360 190	16	37	603	344	259
541 Ravnholtinstitutionen Specialpladser - Troldestuen	vu. bh Sbh	53 125 7	578 625 186	40	24 37 5	1494	852	643
562 Molevitten	vu. bh	33 60	360 300	16	37	713	406	306
543 Elmedalen (Pr. 1/7 2014: 21 vu)	vu. bh vu 1/7	36 60 21	392 300 229	16	37	745 582	425 332	321 250
545 Lyng Børnehus	vu. bh	22 42	240 210	0	37	487	277	209

Der tildeles et fast ugentligt personaletimetal pr. barn:

Alder	Timer/uge	Enheder
Vuggestuebørn 0-2 år:	10,9 tim/uge	2
Børnehavebørn 3-5 år:	5 tim/ uge	1

57% af de ansatte skal være uddannet personale (inkl. ledelse)

43% skal være uddannet personale

Gråzonetimer

Op til 5% af den samlede normering kan "veksles" til flere pædagogtimer og op til 10% kan veksles til flere medhjælper timer. Vekslekursen fremgår af de budgetskemaer, som udsendes hvert år.

Tid til ledelse

Udover personaletimetildelingen pr. barn tildeles tid til ledelse:

Institutioner over 40 enheder	37 timer/uge
-------------------------------	--------------

I hver institution ansættes en leder og en souschef.

I klyngeinstitutioner ansættes en leder og en daglig leder. I klyngeinstitutioner på tre afdelinger, og derover, ansættes afdelingsledere, så den samlede ledelse omfatter en ledelsesperson for hver afdeling incl. klyngelederen.

I klyngeinstitutioner på tre afdelinger og derover, kan klyngelederen vælge at anvende en del af sit lønbudget til at ansætte en ekstra afdelingsleder, så den samlede ledelse består af en ledelsesperson for hver afdeling excl. klyngelederen.

”Klynge”-tid

Til institutioner med to eller flere afdelinger tildeles:

1. ekstra hus	16 timer/uge
3. og 4. hus	6 timer/uge

Vikarpulje

Udover grundnormeringen (timer pr. barn) indeholder institutionens personalebudget tillige vikarmidler svarende til ca. 4 % af det samlede antal normerede timer (timer pr. barn + timer til ledelse + ”klynge”tid). Institutionens vikarpulje er forlods fratrukket indbetaling til de fælles kommunale puljer: Barselpuljen samt Puljen til Længerevarende Sygefravær.

Hvis institutionen har medarbejdere med sygefravær udover 4 uger, tilføres timer svarende til ca. 80% af medarbejdernes normerede tid fra en central pulje i Forvaltningen. Har institutionen medarbejdere med fravær på grund af graviditet/barsel, får institutionen fuld refusion fra 1. fraværsdag.

Køkkenpersonale

Frokostordningen vælges for to år ad gangen og er 100% forældrefinansieret.

Budgettet til køkkenpersonale er omregnet til kroner (lønsumsstyring), da der føres særskilt regnskab for frokostordningen.

Lønbudget til køkkenpersonale beregnes på baggrund af:

Timetildeling pr. barn	0,85 tim/uge
Gnst. timeløn	174,31 kr./tim.

Driftsbudget:

Antal måltider pr. barn pr. år	230
Udgift pr. måltid	8,44 kr.
Årligt budget pr. barn til indkøb af råvarer	1.943 kr.

Driftsramme (2015 tal)

Daginstitutionernes driftsramme sammensættes af følgende konti:

- Børneafhængigt rammebeløb (forplejning, beskæftigelse, inventar og øvrige udgifter vedr. børn) udgør: **2.117** kr. pr. barn pr. år
- Ressourcer til kurser og administration tildeles på baggrund af et historisk budget, som tildeles ift. den enkelte institutions børnenormering.

Specialpladser

Specialpladserne i Børnehuset Grøftekanten (Troldestuen) og Børnehuset Lillerød har fast grundnormering uafhængigt af antal indskrevne børn.

Ledelsestimer pr. uge	5 tim.
Norm pr. barn/uge	26,5 tim
Vikar	4 % af lønsum ¹
Børneafhængig ramme pr. barn	2.117 kr/år

Praktikanter

PGU'elever ansættes i forvaltningen, som afholder den fulde lønudgift. PGU praktikanter er uden udgift for daginstitutionerne.

Aflønningen af praktikanter fra pædagogseminarierne er opdelt, således at $\frac{3}{4}$ af timerne til pædagogstuderende afholdes centralt, mens $\frac{1}{4}$ af timerne afholdes af praktikinstitutionen.

¹ I lighed med institutionens vikarpulje er vikarpuljen fratrukket andel til syge- og fraværspulje.

Regulering af budget ift. antal indskrevne børn

Målet er at foretage færrest mulige reguleringer i løbet af et år.

Forvaltningen udarbejder et oversigtsskema, således at både institution og Forvaltning kan følge udviklingen i antallet af indskrevne børn.

Forvaltningen fastlægger i april hvert år en grundnormering for hver institution for det kommende budgetår. Grundnormeringen fastsættes på baggrund af institutionens faktiske belægning og det forventede behov for pladser i området ud fra institutionsprognosen.

Forvaltningen foretager en opfølgning i juli/august, og såfremt der konstateres en større afvigelse mellem det budgetudmeldte antal enheder og det faktisk indskrevne antal enheder, vil der fremadrettet kunne varsles en justering i grundnormering. Denne varsles med mindst 3 måneder. Såfremt reguleringen får økonomiske konsekvenser for det samlede dagtilbudsområde, medtager Forvaltningen dette i de forventede regnskaber.

Pladsanvisningen foregår jf. de kommunale visitationsregler

(http://www.alleroed.dk/Service/Familie_Born_Unge/Born/Bornepasning/Regler_for_optagelse_i_daginstitution_og_dagleje.aspx).

Det tilstræbes at antallet af indskrevne børn i gennemsnit over et helt år, rammer institutionens normering. Det betyder, at der generelt skal kompenseres for ledig kapacitet i forårmånederne med indskrivning af flere børn i efterårs- og vintermånederne.

Der er altså ikke tale om merindskrivning, hvis institutionens belastningsgrad i gennemsnitlig henover året, kan holdes inden for institutionens grundnormering +/- 5%.

Når året er gået foretages en endelig oversigt over antallet af indskrevne enheder. Der foretages ingen reguleringer ved afvigelser under +/- 5% af børnetallet.

Kapacitetsjustering

Børneudvalget har vedtaget følgende strategi for regulering af den samlede pladskapacitet på 0- 6 års området (sept. 2012):

Administrative reguleringer

1. Pladskapaciteten på 0-6 års området tilpasses efterspørgslen

Det betyder at:

- Der opretholdes de dagtilbudspladser som er nødvendige for, at kommunen kan overholde den lovpligtige pasningsgaranti.
- Der tilbydes i videst muligt omfang dagtilbudsplads i barnets nærområde.

2. Pladskapaciteten justeres administrativt

Det betyder at:

Forvaltningen tilpasser kapaciteten løbende til det aktuelle demografiske behov.

Der sikres størst mulig fleksibilitet i udnyttelsen af den samlede kapacitet

Antallet af dagtilbudspladser justeres fremadrettet med mindst 3 måneders varsel på baggrund af den senest kendte befolkningsprognose.

Kapaciteten tilrettelægges altid på baggrund af flg. parametre:

- Befolknings- og dagtilbudsprognoser
- Folkeregisterets oplysninger om det faktiske antal 0-6 årige 3-4 gange årligt
- Den reelle belægningsgrad på det samlede dagtilbudsområde
- Efterspørgsel om brugernes ønsker og behov
- Opretholdelse af klyngeinstitutionernes interne fleksibilitet ift. børnesammensætning

Reguleringer, som kræver politisk godkendelse

3. Pladskapaciteten opretholdes med brug af færrest mulige bygninger, så der i videst muligt omfang kan nedrives, sælges eller udlejes

Det betyder at:

Det prioriteres at nedlægge dagtilbudspladser:

- i dagtilbud med mange ubesatte pladser
- i bygninger, der er i en dårlig vedligeholdelsesstand
- I bygninger, som kan udlejes eller sælges

4. Nedlæggelse af dagtilbud sker i videst muligt omfang under hensyn til de familier og medarbejdere, som er involveret

Det betyder at:

- færrest mulige børn flyttes til andre institutioner
- overflytning af børn ved nedlæggelser sker så vidt muligt i forbindelse med start i MiniSFO, så overflytning af børn til andre dagtilbud minimeres,
- overflytning af børn ved nedlæggelser foretages gruppevis
- ved overflytninger af børn i forbindelse med nedlæggelser, følges børnene så vidt muligt af kendte voksne.

DAGPLEJE

Dagplejens administration er en enhed i forvaltningen med særskilt ledelse, bestyrelse og budget.

Dagplejen i Allerød er normeret til 51 børn (2015 tal):

Lokalområde	Antal dagplejere	Antal dagplejeadsere
Lyngby	4	12
Midtby	9	27
Blovstrød	4	12

Dagplejerne er ansat på 3-børns aftale, således at hver dagplejer fast har indskrevet 3 børn og en vakant gæstebeds.

Tilsynsnormering

Antal dagplejere	Faktor	Tilsynstidnormering v/51 børn
17	37 tim/uge pr. 63 børn	30 tim/uge

Administrations- og ledelsestid

Der er tilknyttet en daglig lederstilling på 32 timer/uge til dagplejen.

Der er desuden afsat 10 timers egentlig administrativ bistand til dagplejen

Rammebeløb pr. barn:

Der tildeles et årligt beløb på **2.117** kr. pr. barn

Budget til uddannelse og kurser:

Der tildeles et årligt budget på 1.935 kr. pr. dagplejer.

Der tildeles et årligt budget på 9.264 kr. til daglig leder og tilsynspædagog

Budget administration:

Der tildeles et årligt beløb på xx kr. pr. år

Kapacitetsjusteringer

Dagplejen indgår i den generelle kapacitetsjusteringsmodel, som er gældende på dagtilbudsområdet (s. 4).

Det vil sige, at dagplejens grundnormering fastlægges hvert år i april på baggrund af den senest kendte dagtilbudsprognose. Der findes ikke et reelt maksimum på dagplejeadsere, fordi der til enhver tid kan søges at rekruttere flere dagplejere.

Konstateres der større afvigelser henover året, kan der varsles en ændring i grundnormeringen med mindst 3 måneders varsel.

Ud over den generelle kapacitetsjusteringsmodel skal genbesættelse af ledige stillinger vurderes konkret.

KAPACITETSJUSTERINGSPLAN

Kapacitetsplanen justeres altid for det kommende år på baggrund af den senest kendte befolkningsprognose. Det kommende års grundnormering bliver beregnet ud fra det pladsbehov, som fremgår af dagtilbudsprognosen, som offentliggøres hvert år i marts måned.

Følgende kapacitet er beregnet på baggrund af Dagtilbudsprognosen 2014-20, som blev offentliggjort i marts 2013. Desuden er der indhentet konkrete befolkningsopgørelser i juni og oktober måned 2013. Endelig er det faktiske antal indskrevne børn fulgt af Pladsanvisningen måned for måned.

KAPACITETSREDUKTION 2014

LYNGE	Vug	Bh
Lyng BHU*		
BHU Molevitten*		
BHU Elmedalen	15	28
SKOVVANG		
BHU Ravnholt		12
BHU Ørnevang		16
Dagplejen	3	
Nedlægges i alt 2014	18	56

* tilpasser løbende til det faktiske antal indskrevne børn.

Plan for KAPACITETSREDUKTION 2015

Planen for kapacitetsjustering 2015 udarbejdes på baggrund af den dagtilbudsprognose, som udarbejdes i marts 2014. Desuden er der indhentet konkrete befolkningsopgørelser i juni måned 2014. Endelig er det faktiske antal indskrevne børn og antallet af børn på venteliste fulgt af Pladsanvisningen måned for måned.

Den planlagte kapacitetsjustering kan ikke gennemføres, før der er truffet beslutning om den fremtidige struktur på dagtilbudsområdet i Lyng og Ravnholt.

LYNGE	Vug	Bh
Lyng BHU*		
BHU Molevitten*		
BHU Elmedalen		
SKOVVANG		
BHU Ravnholt	3	25
BLOVSTRØD		
Blovstrød BHU	1	18
Dagplejen	3	
Nedlægges i alt 2015		

* tilpasser løbende til det faktiske antal indskrevne børn.

Bilag: 14.1. Reformsamtaler BSU.pdf

Udvalg: Børn- og Skoleudvalget 2014-2017

Mødedato: 12. august 2014 - Kl. 17:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 60470/14

Resumé af dialogmødet mellem Blovstrød Skole og reformgruppen d. 1. maj 2014

Status på skolens arbejde med skolereformen mht. organisering/understøttende undervisning/bevægelse/faglig fordybelse-lektiehjælp:

Flere organisatoriske planer været drøftet. Planen er endnu ikke helt på plads og det er en udfordring at undgå, at rammen bestemmer indholdet. Generelt påtænkes især inddragelse af pædagoerne i arbejdet med sociale og relationelle kompetencer.

Studie-café skal erstatte den eksisterende lektiecafé. Via valgholdstilbuddet oprettes 4 ugers boost-kurser, som integreres i studie-caféen.

Mht BMI påtænkes bevægelsesdelen integreret i de enkelte fag på indskolingen og mellemtrin. I udskolingen påtænkes særlige BMI-boosts. Særlig inspiration på dette felt er hentet på Bellahøj Skole efter besøg her - inspirationspapir udarbejdet.

Der satses på parallellagte årgangsskemaer og dermed bedre samarbejdsmuligheder. Intensivering af fagsamarbejdet i fagteam. Fastholdelse af årgangsteam og klasse-team.

Ét år fra nu forventes børnenes skoledag forandret (tre områder):

- Mere samarbejde på tværs af klasser
- Mere kreativitet i skoledagens læreprocesser
- Bedre oplevelse af sammenhæng i skoledagen

Inddragelse af børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og lokalområdet i arbejdet med skolereformen - nu og fremover:

Forældre og skolebestyrelse: orienteringsmøde afholdt - dog ikke noget tilløbsstykke. Skolebestyrelsen løbende orienteret og forældrene gennem skriftlig info.

Medarbejdere: særlig reformgruppe (procesgruppe) nedsat. De forskellige afdelingers koordinatører har i processen været det vigtigste bindeled mellem medarbejdere og ledelse.

Elever: Elevrådet inddraget og eleverne er kommet med bud på valgfag og bevægelse i skoledagen.

Hvordan kan forvaltningen bedst understøtte skolernes reformarbejde?

Tilfredshed med dialogmøde, som det her afholdte - ses gerne fortsat. Desuden ønskes a) klare, hurtige svar b) fælles efterfølgende evaluering af processerne c) fortsat fælles uddannelsesindsatser

Resumé af dialogmødet mellem Engholmskolen og reformgruppen d. 1. maj 2014

Status på skolens arbejde med skolereformen mht. organisering/understøttende undervisning/bevægelse/faglig fordybelse-lektiehjælp:

Understøttende undervisning: Det har overrasket, hvor få timer der reelt er til understøttende undervisning.

Lektiecafé/faglig fordybelse opdeles i 3 kategorier: a) vejledningshjælp b) faglig fordybelse og c) social støtte, herunder: sådan kan dagen tilrettelægges. Særlige mentor-ordninger, after-schoolkurser og særlige talenthold er planlagt - stor deltagelse blandt medarbejderne til dette.

Samarbejdet mellem pædagoger og lærere vil bl.a. dreje sig om motion/bevægelse, relationer, AKT, "skæve børn", mentorordninger. Samarbejdet mellem gruppeordning og Klub Vest er forrygende.

Klare læringsmål er en vigtig og stor udfordring. Reformen giver mulighed for igen at turde være kreative, innovative og eksperimenterende i læreprocesserne. Engholmskolen vil desuden fokusere på *produkt-orientering og praksisrelevans* i højere grad end hidtil.

Ét år fra nu forventes børnenes skoledag forandret (tre områder):

- Nye grundskemaer med 60 minutters lektioner og mulighed for fleksible forløb (evalueres efter 10 uger)
- Flere og nye voksne omkring børnene
- Anderledes, organiserede frikvarterer (en tidsmæssig udfordring mht. medarbejdere)

Inddragelse af børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og lokalområdet i arbejdet med skolereformen - nu og fremover:

Forældre og skolebestyrelse: Orienteringsmøde med meget ringe fremmøde afviklet. Årgangsforældremøder vil blive afviklet i august 14 med fokus på de konkrete reformforandringer. I skolebestyrelsen har reformen været fast punkt på alle møder.

Distriktet: orienteringsmøde samt tilbud om løbende møder efter behov.

Elever: Reformdrøftelser med elevråd – især omkring a) valgfag og b) motion/bevægelse.

Medarbejdere: Alle medarbejdere har systematisk været inddraget i skolens reformproces – stormøder, gruppedrøftelser mm. Pædagogisk udvalg (nu med TR og arbejdsmiljørepræsentant) samt MED har desuden en helt central rolle.

KOMPUS-samtaler gennemført i marts/april, som viste tydelige bekymringer hos mange medarbejdere. "Forståelsespapiret" har dog medvirket til at skabe ro.

Hvordan kan forvaltningen bedst understøtte skolernes reformarbejde?

Fælles skolevæsen og ensartethed ønskes, når dette giver konkret, praktisk mening, men ikke som princip.

Masser af behov for samarbejde ift. videndeling, kompetenceudvikling og gensidig inspiration.

Resumé af dialogmødet mellem Lillerød Skole og reformgruppen d. 1. maj 2014

Status på skolens arbejde med skolereformen mht. organisering/understøttende undervisning/bevægelse/faglig fordybelse-lektiehjælp:

Kombinationen af ny skoleledelse og skolereform ses som en god lejlighed til at gentænke Lillerød Skole. Samtidig er ledelsen opmærksom på, at en lang række bevaringsværdige kvaliteter skal identificeres, fastholdes og videreføres.

Skolens teamstruktur bør fastholdes og videreudvikles ift. fagteam. Der er god fremdrift i reformarbejdet på skolen, selvom der stadig er behov for forbedring af tillidsforholdet mellem medarbejdere og ledelse.

Aktiv dialog og tillid skal være kodeord i skolens reformproces. De "uskarpe rammer" og medinddragelsen af medarbejderne kan forekomme stressende, men alternativet: *ingen indflydelse* er værre.

Understøttende undervisning: Bevægelse tilstræbes integreret i alle fag (eks: hinketabeller, Løb & læs).

Faglig fordybelse/lektiehjælp varetages af lærere/pædagoger som 1:1.

Ét år fra nu forventes børnenes skoledag forandret (tre områder):

- Fokus på, hvad den enkelte elev har lært - tydelige, konkrete mål
- Mere flydende grænse mellem skole og fritid, og flere daglige voksenkontakter
Ikke bare *mere* skole, men primært *mere anderledes* og varieret skole (leg - læring)

Inddragelse af børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og lokalområdet i arbejdet med skolereformen - nu og fremover:

Forældre og skolebestyrelse: Jævnlig orienteringsbreve fra skoleledelsen samt invitation til alle forældre til orienteringsmøde i juni. Bestyrelsen har haft skolereformen som fast orienterings/debatpunkt på samtlige dagsordener. Bestyrelsen medvirket til udarbejdelse af principperne for understøttende undervisning

Elever: Eleverrådet har været inddraget i reformtankerne og medvirket til drøftelse af spørgsmål som: Hvad karakteriserer "god undervisning"? Hvordan kan skoledagen varieres? Hvordan kan undervisningen gøres mere praktisk?

Skolen gennemfører i forsommeren 3 prøveuger på reformen, hvor alle de kendte reform-forandringer indarbejdes i skoledagen.

Medarbejderne: Fast samarbejde med Pædagogisk udvalg, MED og distriktet generelt. Drøftelserne har bevæget sig fra "fri meningsudveksling" til mere styrede gruppedrøftelser. Tæt samarbejde med TR.

Hvordan kan forvaltningen bedst understøtte skolernes reformarbejde?

Dialogmøder (som det her gennemførte) er en god idé og anledning til selvansøgelse og fremtidstænkning – må meget gerne fortsætte. Tovholdermodellen fra 2013-14 anbefales fastholdt. Flere stor-ledelsesmøder ønskes samt praksisnær erfaringsudveksling. Udvikling af konkret planlægningsværktøj til nye ledelsesopgaver.

Resumé af dialogmødet mellem Lyng Skole og reformgruppen d. 1. maj 2014

Status på skolens arbejde med skolereformen mht. organisering/understøttende undervisning/bevægelse/faglig fordybelse-lektiehjælp:

Generelt er Lyng Skole godt i gang med reformprocessen, som opleves udfordrende, men positivt. En intern undersøgelse viste, at 44 % af de adspurgte medarbejdere overvejede at finde andet arbejde pga usikkerhed og utryghed overfor de nye arbejdsforhold. At håndtere dette vurderes pt at være en af de største ledelsesopgaver.

Understøttende undervisning: Der er styr på strukturen og organisationsformen.

Klassens tid fastholdes til understøttelse af trivsel (programmet Klassetrivsel.dk anvendes systematisk). Bevægelsesdelen af BMI (Bevægelse/Motion/Idræt) varetages af dansk/matematiklærer + bevægelsespædagog i indskoling.

Klubpædagog(er) inddrages – også i udskoling (bl.a. en pædagog med viden om selvskadende adfærd).

Særligt udviklingsområde på Lyng bliver fra 2014 etablering af en ”Profildage på 7-9 klassetrin. Profil-temaerne bliver: a) Idræt / sundhed b) Science, Iværksætteri c) Internationalt d) Medie / it.

Fokus på udvikling af fag-team og uddannelse af egentlige faglige vejledere til understøttelse af intentionen i reformen: ”Fra undervisning til læring”

Ét år fra nu forventes børnenes skoledag forandret (tre områder):

- Længere skoledag, hvilket vil være hårdt for nogle børn - større krav til variation
- Flere pædagoger i skoletiden, hvilket kan blive en stor hjælp til udsatte børn, bl.a i form af personlig støtte
- Profil-linjer / linjedag i udskoling

Inddragelse af børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og lokalområdet i arbejdet med skolereformen - nu og fremover:

Bestyrelsen: Foredrag for skolebestyrelsen i august og løbende orientering siden. Info-møde for alle forældre i begyndelsen af juni.

Medarbejdere: Masser af informations- og debatmøder; ugentlige samtaler m. TR og MED samt Basconudvalg. Fast skriftlig orientering med FAQ samt reformsamtale med hver enkelt medarbejder.

Elever: Skoleleder har på to elevrådsmøder orienteret om reformens hovedtræk.

Andre: Områdemøde i Lyng, Jønne / Lynghallen, Hobitten / Tom, møder om it, møder med PPR-psykolog, sundhedspleje og talepædagoger.

Dette påtænkes fortsat – samt inddragelse af erhvervslivet.

Hvordan kan forvaltningen bedst understøtte skolernes reformarbejde?

Dialogform ses gerne fortsat. a) Tidligere udmelding af tal, økonomi og politiske beslutninger, b) Faglig/ledelsesmæssig sparring, c) udvælgelse af få fokusområder, d) mere ledelsestid

Resumé af dialogmødet mellem Ravnsholt skolen og reformgruppen d. 1. maj 2014

Status på skolens arbejde med skolereformen mht. organisering/understøttende undervisning/bevægelse/faglig fordybelse-lektiehjælp:

RA har udarbejdet en ensartet skabelon for alle reformområder (Reformens mål / Skolens mål / Indhold / Organisering / Sådan gør vi / Uafklarede punkter) . Hvert reformpunkt drøftes med Pædagogisk udvalg, MED og alle medarbejdere inddrages. Skabelonen kan findes på reform-x-drevet. Skolen er så langt i processen, at man i praksis kan gå i gang med fagfordelingen. Dette betyder dog ikke, at alle detailjeområder er på plads. Områder som understøttende undervisning, talentstøtte, fagligt fokus, generel "skole-støtte" og konkret lektiehjælp er beskrevet.

Samtlige lærere forpligtes til at beskrive bevægelsesindsatsen i de enkelte fag/klasser i årsplanen. "Det er forbudt, at sidde ned i 45 minutter". Desuden inddrages motion og idræt, bl.a. via idrætslærere og skolens idræts/bevægelses-pædagog.

Følgende fem områder indgår i den understøttende undervisning: a) De timeløse fag (sex, færdsel mm), b) Opgaver ifb. med klasselærerfunktionen, c) Individuelle faglige fokuspunkter, d) Social træning, e) Kreative læreprocesser. Der er en generel opfattelse af, at reformprocessen forløber godt. Den ny arbejdstidsaftale og lockouten fylder ikke voldsomt meget på skolen. Glimrende samarbejde med TR og lærerkreds.

Et år fra nu forventes børnenes skoledag forandret (tre områder):

- Motion og bevægelse for alle hver dag
- Nye voksenkontakter – ikke mindst i udkolingen vil dette opleves nyt
- Ude-ordning også for de ældste elever

Inddragelse af børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og lokalområdet i arbejdet med skolereformen - nu og fremover:

Elevrådet er blevet inddraget. Har medvirket til udvikling af valgfagslisten og udarbejdning af idékatalog vedrørende bevægelse i skoledagen.

Medarbejderne - inddraget løbende. Pædagogisk Udvalg er en reel løftestang i reformprocessen. Medlemmerne af PU udskiftes løbende. Godt, konstruktivt samarbejde med TR og lærerkreds.

Bestyrelsen inddraget på temamøde samt løbende orientering. Skabeloner omdelt og arbejdsmetode forklaret. Samarbejde præget af tillid.

Forældregruppen orienteres på 7. klassemøder samt en generel orientering a la Halsnæs påtænkes.

Lokalområdet er kun inddraget på orienteringsniveau

Hvordan kan forvaltningen bedst understøtte skolernes reformarbejde?

Dialog-formen mellem skolerne én for én og reformgruppe er en god idé, som bør fortsættes. Tovholder-gruppen ønskes fortsat under samme struktur til erfarings- og idéudveksling på tværs af skolerne. Generelt er reformarbejdet i Allerød klogt grebet an: Ganske godt informationsniveau, gode links delt og en ok plan. Der vurderes fortsat at være overordentligt stort behov for fortsat styring, dialog, samarbejde og koordination.

Resumé af dialogmødet mellem Skovvangskolen og reformgruppen d. 1. maj 2014

Status på skolens arbejde med skolereformen mht. organisering/understøttende undervisning/bevægelse/faglig fordybelse-lektiehjælp:

Skolen er ret langt i reformprocessen, som ses som en trinvis udvikling og ikke en her-og-nu omvæltning. Intentionerne i reformen skal indarbejdes, men projektet vil tage tid. Fagfordelingen påbegyndes, og umiddelbart efter vil hver enkelt medarbejder blive indkaldt til en reform-samtale, hvor der udarbejdes et "rimelighedspapir" omhandlende opgaver, dokumentation af indsats, jobprofil ift. arbejdsopgaver.

Understøttende undervisning: skolebesøg i Horsens samt "Junta-møder" resulterede i idékatalog med 20 punkter, herunder en ny form for tema-forløb, som inddrager pædagogerne (en slags "flydende featureuger"). Ledelsesopgaven ift. klubpædagoger ønskes afklaret.

Grundlæggende ses det pædagogiske personale på skolen som opdelt i 2: a) lærere og b) understøttere, vejledere, "kvalitetssikrere".

Andre understøttende initiativer: Faglig Fordybelse, studiecafé, bedsteforældre-café, it-baseret lektiestøtte. Fokuspunkt vedrørende elevernes trivsel: Aktivisering af klassens store, tavse flertal, når noget går galt i klassen. Største forandringer for skolens medarbejdere vurderes at blive:

a) Ledelsens roller, b) organisationsforandringer - herunder centralisering af specialfunktioner, c) formaliseret opfølgning (særligt organ) på mål og trivsel.

Ét år fra nu forventes børnenes skoledag forandret (tre områder):

- Øget fokus på læring - mål og resultater
- Øget fokus på trivsel - herunder aktivisering af klassernes tavse flertal
- Nye voksenfigurer i skoledagligdagen

Inddragelse af børn, medarbejdere, bestyrelser, forældre og lokalområdet i arbejdet med skolereformen - nu og fremover:

Eleverne: Ingen særskilt, samlet indsats overfor eleverne - fokus på medarbejderne. Der vil blive afholdt 3 elevmøder med helt konkrete svar på hvordan Skovvangskolen bliver efter reformen.

Bestyrelsen: orienteringspunkter på alle møder – bestyrelsen overvejende positiv.

Medarbejdere: Flere temadage for hele personalet, MED systematisk inddraget og faste møder i "Juntaen" (Skovvangs reformgruppe).

Næste skoleår vil blive inddelt i 4 pit-stop, hvor der samles op på processerne og justeringer foretages. Juntaen fortsætter og vil blive inddraget i de fleste processer.

Hvordan kan forvaltningen bedst understøtte skolernes reformarbejde?

Skovvangskolen hjælpes bedst ved at få hjælp og vejledning, når dette efterspørges.